

LUCAS

LUCAS 1

Lucas ndyucui' cha' 'in Teófilo

1 Quina'an 'a nu cua ncua ri' ca'an lñi quityi re tsaña'an yato'o lja hua,

2 cui' ña'an ngujui nu ngulu'u 'hua, nu na'an tloo cha' re ti bra mdisna na, siyana tsa yucui' cha' re lo'o nten.

3 Can' cha' lo'on na' ncua ran' ca'an quityi re 'in, nu'huin Teófilo, siyana cua nguinan tsu'huen lyigaa cha' re lo'o cha' tiaa ti la se'en mdisna na,

4 siyana ca llyo tsu'hue ri' lo a cu'ni tucua ri' lo'o cha' nu cua ngujui nu ngulu'u 'in.

Yucui' angajle cha' 'in Xuhua

5 Bra ncua Herode ree se'en lyi'ya loo Judea, mdi'in sca nu ncua naa Zacaría nu ntsu'hui cuinta 'in laa, cui' ta'a Abía, lo cuna'an 'in Zacaría can' naa Elisabet, nten cuityi 'in Aarón.

6 Tyucuaa can' lñi ndi'in cha' 'in tloo Ndiose, tsu'hue nguia ndyca'an can' lyigaa cha' nu ndlo Ni X'na na tñan lo'o cha' nu mxyaa ni.

7 Una a mdi'in sñe' ne' siyana Elisabet la' ña'an a ndyi'in sñe', a cuinta tyucuaa ne' cua cula ne'.

8 Yato'o lja ngui'ni Zacaría tñan 'in Ndiose, cui' tsan nu ngu'ni ca'an 'in ta'a ntsu'hui,

9 mdo'o sorte 'in tiquin ti'in na nu txi ni' lyaa 'in Ni X'na na, ña'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ne' nu ndlo tñan ni' lyaa.

10 Ña'aan nten quichen ndi'in nde chun' na'an, ndyucui' ne' lo'o Ndiose lja ndyiquin na txi can'.

11 Rcan' ngüi'ya tun sca angajle 'in Ni X'na na tloo, tsu' cueen se'en ndyiquin na can'.

12 Bra na'an Zacaría 'in angajle can', ytsen lo a ngüijlyo 'a ri' ña'an ca.

13 Una angajle can' nu juin 'in: A cutsen Zacaría, cua mxcuén Ndiose cha' nu njñan, nten 'in nu lca Elisabet ntsu'hui cha' tyi'in sca sñe', lo xtya nii ca naa Xuhua.

14 Ndyijyin ya' tsu'hue chu'hui tiee siya cha' re, cui' nguaña'an quina'an 'a nten ca tsu'hue chu'hui tiee ne' bra tyi'in cuhui' can,

15 siyana tnu ndyucui' cha' 'in can' tloo Ndiose. A ntsu'hui cha' co'o can' viñu ta sidra, siyana cua lca mtsa'an yu'hui can' lo'o Espíritu nu Luhui 'in Ndiose bra tiyaan chelyuu.

16 Cu'ni ne' cha' siyana quina'an ne' Israel xtucui ne' lo tsaña'an ri' ne' 'in Ni X'na na, ni nu lca Ndiose 'in ne'.

17 Tyucua loo cu'ni tñan 'in Ni X'na na lo'o lyigaa tiee tsaña'an cha' cuiya' nu mda'an lo'o Elía, —cu'ni cha' tyca tsu'hue lca tiee nten cula can' lo'o sñe' ne'—, cui' nguaña'an nu lye' ri' tisna cu'ni tñan tsu'hue, siyana xtya sca quichen nu tyucuan xu'hue 'in Ni X'na na.

18 Rcan' nu juin Zacarías 'in angajle can': ¿Ni ña'an ca llyo ran' cha' re? A cuinta cua culan, cui' nguaña'an nten 'yan.

19 Mxcuen angajle can' 'in: Na' lcan Gabriel nu ntsu'hui tloo Ndiose, cui' ni nga'an tñan ni 'yan siyana tyucuin' lo'o lo ca jlyo ri' cha' tsu'hue re.

20 Una ti ri nii a ca 'a tyucui' hasta ttaa tsan nu ca cha' re, siyana a yaña'an ri' cha' nu yucuin' lo'o.

21 Nten can' ndyuhui ta ne' 'in Zacarías nde chun' na'an, lo nduhue ri' ne' ni cha' chan 'a nguia' ni' lyaa can'.

22 Una bra mdyo'o a ncua 'a tyucui', rcan' ngüi'ya ne' cuinta siyana na'an xñii sca cha' ni' lyaa can'. Xtyi lo'o yaa' ti ngüitsa' cha' nu na'an, lo a ncua 'a tyucui'.

23 Bra yatii tsan nu ntsu'hui ne' ni' lyaa can', rcan' nguila nde se'en ndi'in.

24 Chun' nde'en can' ncua tyacan ña'an Elisabet, lo sa ca'yu coo' a la 'a mdo'o, lo ndyucui':

25 Ndeña'an nga'ni Ni X'na na lo'on siyana mxu'hua ri' ni 'yan, lo a caja 'a ña'an ti tyucui' nten lo'on cua ña'an ti.

Yucui' angajle cha' 'in Jesús

26 Bra cua nguiaa scua coo' ncua tyacan ña'an Elisabet, rcan' nga'an tñan Ndiose 'in angajle Gabriel can', tsa quichen Nazaret se'en lyi'ya loo Galilea,

27 se'en ndi'in sca ne' cuna'an ti cuine' ti nu a lyiji caja qui'yu 'in, una cua ncua cuiya' cha' siyana ca cuilyo'o 'in sca nu naa See, cui' nten cuityi 'in David, lo ne' cuna'an can' naa María.

28 Rcan' mdiyaa angajle se'en ndi'in ne' cuna'an can' lo nu juin ¡Ca tsu'hue chu'hui tiee tsaña'an cha' tsu'hue nu lca tiee Ndiose lo'o! Ni

X'na na ndi'in lo'o, lo tlyu la xu'hue mdaa Ndiose 'in que lyigaa la ña'an ne' cuna'an.

29 Una bra na'an 'in angajle can', ytsen cha' nu ngune 'in, lo msu'hua cha' tiee lo'o cha' can'.

30 Rcan' nu juin angajle: María, a cutsen, siyana Ndiose ndyu'hui cuiya' ri' ni 'in.

31 Ri nii ntsu'hui cha' ca tycan ña'an lo tyi'in sca cuhui' qui'yu 'in, lo xtya nii cuhui' can ca naa cui' JESUS.

32 Ntsu'hui cha' ca ni sca nu ndun loo, lo ca naa ni Sñe' Ndiose, ni nu tlyu lati. Cui' Ndiose X'na na xtun 'in ni, lo tyucuan ni cha' cuiya' nu mdaa Ndiose 'in David, nu lca sti nten cuityi 'in ni.

33 Tsa tyucui braa culo ni tñan 'in nten cuityi 'in Jacob, lo a ntsu'hui cha' tsatii cha' cuiya' 'in ni.

34 Rcan' nu juin María 'in angajle can': ¿Ni ña'an tsato'o cha' re siyana a sca ne' qui'yu lyiji caja 'yan?

35 Mxcuen angajle can': Espíritu nu Luhui 'in Ndiose qui'ya yu'hui 'in, scati Ndiose ni nu tlyu lati cu'ni ni cha' cha'an yu'hui lo'o cha' cuiya' 'in ni, lo nu ntsu'hui cha' tyi'in can' lca sca nu Luhui, can' cha' ca naa can' Sñe' Ndiose.

36 Ri nii ca jylo ri' siyana lo'o Elisabet nu ti ndyca ta'a, cua ncua tycan ña'an nisiya cua cula, cua nguiaa scua coo' 'in lo'o cha' can', cui' nu ndyucui' ne' 'in siyana a ndyi'in sñe',

37 una cha' nu 'in Ndiose a sca cha' tucui.

38 Rcan' nu juin María: Nde ndun lo tucuan cha' 'in Ni X'na na, lo tsato'o lyigaa cha' nu yucui' lo'on. Rcan' mdo'o angajle can' nguiaa.

Ya na'an María 'in Elisabet

39 Sti'i ti ngutucui, ndla ti nga'ni María cha' mdo'o nguiaa sca quichen ndi'in lja qui'ya se'en lyi'ya loo Judea.

40 Bra mdiyaa se'en nducua na'an 'in Zacarías, yucui' cha' 'in Elisabet.

41 Yato'o bra ngune 'in Elisabet yucui' cha' María can', ngüi ri' Elisabet ngüiñan yu'hui cuhui' can' 'in, cui' ña'an braa mtsa'an yu'hui Elisabet lo'o Espíritu nu Luhui 'in Ndiose.

42 Cui' braa yucui' cuen: Tsu'hue ca xu'hue nu'huin que 'in lyigaa la ña'an ne' cuna'an, lo tlyu ca xu'hue ntsu'hui 'in ni nu lca sñe'.

43 Nduhue ran' ni cha' ngu'ni ca'an cha' re 'yan siyana jyi'an Ni X'na yan yucui' cha' 'yan.

44 Siyana bra ngune 'yan yucui' cha', cui' bra ngüüñan yu'hui cuhui' re 'yan siyana tsu'hue ntsu'hui tiee cui'.

45 Tsu'hue ca xu'hue siyana yaña'an ri', a ndiyyin cha' tsato'o cha' nu cua yucui' Ni X'na na lo'o.

46 Rcan' nu juin María: —Lo'o lyigaa carsya 'yan cu'nin tnun 'in Ni X'na na,

47 lo ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tieen lo'o Ndiose, Ni nu ndlo laa 'yan,

48 siyana mxna'an ni 'yan, na' nu lca msu 'in ni—, lo ti ri nii lyigaa nten cuityi nu caan nde loo re, tyucui' siyana tlyu ca xu'hue ntsu'hui 'yan.

49 Siyana Ni nu tla cha' 'in nga'ni ni sca cha' nu tnu lo'on, — lo lca ni sca nu Luhui 'a—.

50 Tsa tyucui braa —ca 'tna ri' ni 'in nten tsalca nu nducua cha' 'in ni—.

51 Nga'ni ni scaxca cha' nu tnu lo'o cha' cuiya' 'in ni, ngüijlyo ni 'in nu siye' lo'o cha tiaa 'in.

52 Ndyucuan ni cha' cuiya' 'in nu ndlo tñan loo chelyuu re, lo mscuen cuaan ni 'in nu na'an la ndi'in cha' 'in.

53 Mdaa ni lyigaa loo cha' tsu'hue 'in nu nda'an nguite' ri', una nu cuilyiya' mxnu ni 'in can' ncuati ña'an.

54 Mda yaa' ni 'in ne' Israel nu lca msu 'in ni, mxu'hua ri' ni 'in ne' lo sne ña'an 'tna ri' ni 'in ne'.

55 Mxtyaa ni 'in cha' re nu ncu nten cula 'na, cui' Abraham lo'o nten nu lca sñe' can', lo nguinu scua na sa tyucui braa.

56 Can' nguinu María lo'o Elisabet sna coo', chun' nde'en can' mxtucui nde quichen tyi.

Bra mdi'in Xuhua

57 Bra mdiyaa tsan can' mdi'in sca cuhui' qui'yu 'in Elisabet.

58 Ta'a ndi'in ne' lucui' ti can' lo'o lyigaa la ña'an ta'a ne', bra yna ne' cha' siyana Ndiose tlyu cha' tsu'hue nga'ni ni lo'o ne', tsu'hue yu'hui tiee ne'.

59 Bra ngüita'a snu' tsan cuhui' can', yaa ne' se'en ntsu'hui cha' ca circuncida 'in cui', lo mxytaa ne' nii cui' siyana ca naa cui' Zacaríá, ña'an naa sti cui'.

60 Una jyi'an cui' mxcuén: Tsi'i nguaña'an ca naa cui', Xuhua ca naa cui'.

61 Lo nu juin ne' rcan': ¿Ni cha' ca naa cui' nguaña'an, lo ni sca nten cuityi 'in a naa nguaña'an?

62 Rcan' nga'ni yaa' ti ne' 'in sti cui' cha' ni ña'an ca naa cui'.

63 Cui' braa mjñan sca ca' lyu' ti, lo ndeña'an nga'an loo na: Xuhua ca naa cui'. Rcan' lyigaa ne' yuhue ri' ne'.

64 Ticui' braa ncuá yucui' Zacaríá can', lo mdyaa xu'hue 'in Ndiöse.

65 Ndyijyin 'a ya' nduhue ri' lyigaa nten ndi'in lucui' ti can', nguaña'an scaxca quichen ndi'in lja qui'ya se'en lyi'ya loo Judea ngune cuen cha' can'.

66 Lyigaa nu ngune 'in cha' can' msu'hua ne' cha' tiee ne', lo ndyucui' ne': ¿Ni na ña'an ndi'in cha' 'in cuhui' cua? Lo Ni X'na na ntsu'hui ni cuinta 'in cui'.

Cha' nu mxyucui' Ndiöse 'in Zacaríá

67 Lo Zacaríá sti cui' mtsa'an yu'hui Espíritu nu Luhui 'in Ndiöse 'in, lo ndeña'an mxyucui' ni 'in:

68 —Tlyu ca cha' tsu'hue ntsu'hui 'in Ndiöse X'na ne' Israel—, siyana cua mdiyaan ni lo culo laa ni quichen 'in ni.

69 Mxtun ni sca nu tla cha' 'in nu culo laa 'na, nu yaan loo nten cuityi 'in David nu ncuá msu 'in ni,

70 cui' cha' nu mxyucui' ni 'in lyigaa nu mdo'o hui 'in ni ti culoo,

71 siyana culo laa ni 'na tuyaa' nu ti'i ri' 'na lo'o lyigaa nu nxcuan tloo 'na.

72 Ca 'tna ri' ni 'in lyigaa nten cula 'na, lo mxu'hua ri' ni cha' nu mxnu ni 'in can'.

73 Cui' cha' nu mxytaa ca ni lo'o nten cula 'na Abraham, cha' nu ntsu'hui cha' taa ni 'na,

74 siyana tyo'o laan na tuyaa' nu ti'i ri' 'na, lo taa ni cha' cuiya' cu'ni na tñan 'in ni lo'o lyigaa tieen na,

75 luhui cha' tiaa 'na cu'ni na tñan tsu'hue tloo ni tsa tyucui braa.

76 Nu'huin nu lca sñen', ntsu'hui cha' caja nu culoo naa 'in siyana lca nu nxiyucui' Ndiose 'in, ni nu tlyu lati. Siyana — tyucua loo cu'ni chu'hue tucuiin nu caan Ni X'na na—.

77 Lo culu'u 'in quichen 'in ni ña'an ntsu'hui cha' tyo'o laa ne', siyana cu'ni ni cha' tlyu ri' 'in ne' lo'o qui'ya nducui ne'.

78 Siyana tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui tiee Stina Ndiose lo'on na, can' cha' ti la ni'cuaan ncuca tycaan' sca xaa nu yaan 'na,

79 siyana —chu'hui xaa 'in lyigaa nu ndi'in se'en tla, lyigaa nu msu'hua ndycun cha' ndija 'in,— a quinta siyana culu'u ni 'na tucuiin nu tsan na, lo nguaña'an xtñan' carsya 'na.

80 Cuhui' can' nguia nguilu cui', lo nguaña'an nguia ndiji juersa 'in lo'o cha' nu 'in Ndiose, lo mdi'in sca se'en bityi hasta mdiyaa tsan nu ngulu'u tloo 'in ne' Israel.

LUCAS 2

Bra ncuca cuine' Jesús

1 Yato'o nu lca ree Augusto César, mxtyaa tsa sca cha' siyana lyigaa nten tyca'an scua nii ne' ña'aan se'en ndlo tñan.

2 Culo cha' re yato'o bra ncuca Cirenio tñan se'en lyi'ya loo Siria.

3 Cuinta scaa nten nguiaa ne' quichen tyi ne' siyana tyca'an scua nii ne'.

4 Can' cha' lo'o See mdo'o quichen Nazaret se'en lyi'ya loo Galilea, nguiaa quichen tyi David, cui' Belén se'en lyi'ya loo Judea, siyana lca nten cuityi 'in David,

5 can' ntsu'hui cha' tyca'an scua nii lo'o María nu lca cuilyo'o, lo cua ndyucui lucui' cha' tyi'in sñe' loo chelyuu.

6 Yato'o lja ndi'in ne' can', mdiyaa braa nu ntsu'hui cha' tyi'in sñe.

7 Mdi'in sca cuhui' 'in, sñe' nu culoo, lo ngüixen sca te' 'in cui', mxtyaa 'in cui' sca se'en ndyu'hui na ndyucu 'ni, siyana a ngujui na'an se'en quinu.

Cha' 'in angajle lo'o nu naan seen slya'

8 Tu'hua quichen can' ndi'in tucua sna nu naan seen slya', ntsu'hui quinta 'in 'in tyucui tla.

9 Sa nsu'hui ngulu'u tloo sca angajle 'in Ni X'na na 'in ne', la ni'cuaan mdo'o sca xaa 'in Ni X'na na msu'hua lo'o 'in ne', lo lyee ytsen ne'.

10 Una nu juin angajle can' 'in ne': A cutsen huan siyana nde lryan lo'on sca cha' tsu'hue 'huan lo ca tsu'hue chu'hui tiee lyigaa nten:

11 Tla ri nii, quichen tyi David, ngula ni nu culo laa 'huan, can' nu lca Crixtu ni nu lca X'na na.

12 Nde sca cuiya' nxyaan 'huan: Quina huan 'in sca cuhui' nu ntsu'hui ni' yca se'en ndyu'hui na ndyucu 'ni.

13 Sa nsu'hui ncuca tyca' quina'an la angajle la ni'cuaan nu ngui'ni tnu 'in Ndiose, lo ndyucui':

14 ¡Cu'ni tnu na 'in Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, ri nii caja ña'an tyi'in tsu'hue nten loo chelyuu re, siyana nguaña'an lca tiee ni lo'o ne'!

15 Yato'o bra mxtucui angajle can' la ni' Cuaan, nu naan seen slya' can' mdisna ndyucui' scaxca: Tsaan na quichen Belén lo ca jylo rin' na cha' nu yato'o, tsaña'an ngüitsa' Ni X'na na 'na.

16 Ticui' braa mdo'o nguiaa, lo nguija lyoo 'in María lo'o See, lo cuhui' can' ntsucua cui' ni' yca se'en ndyu'hui na ndyucu 'ni.

17 Bra na'an 'in cuhui' can', mdaa rsuun lo'o ne' lyigaa cha' nu ngune 'in cha' 'in cuhui' can.

18 Nduhue ri' lyigaa nu ngune 'in cha' nu yucui' nu naan seen slya' can'.

19 Nguinu yu'hui cha' can' tiee María, lo quina'an cha' ngulucua ri' lo'o cha' nu yato'o.

20 Rcan' nu naan seen slya' can' mxtucui nguiaa, ngui'ni tnu 'in Ndiose lo ndyaa xu'hue 'in ni squi'ya lyigaa cha' nu na'an lo ngune 'in, cui' tsaña'an cha' nu yucui' angajle can' lo'o.

Mxnu ne' cuinta 'in cuhui' yaa' Ni X'na na

21 Bra ngüita'a snu' tsan can' nga'ni ne' cha' ncuca circuncida 'in cui', lo mxtyaa ne' nii cui' siyana ca naa cui' JESUS, cui' nii nu mxtyaa angajle bra ti lyiji ca tycaan ña'an María.

22 Bra ngüita'a tsan nu ntsu'hui cha' suhui ne' 'in ne', tsaña'an nu ndyucui' lee nga'an scua Moisés, rcan' ya lo'o ne' 'in cui' quichen Jerusalén, siyana xnu ne' cuinta 'in cui' yaa' Ni X'na na.

23 (Siyana ndeña'an nguinu scua cha' loo lee 'in Ni X'na na: — Cuhui' qui'yu nu culoo 'in jyi'an, can' nu luhui tloo Ni X'na na—).

24 A cuinta siyana taa ne' sca lomstan nu squin tloo Ndiose tsaña'an ndyucui' lee 'in Ni X'na na: Ntsu'hui cha' taa ne' —sca lta cuilyee ta tucua cun cuine' ti—.

25 Cui' quichen Jerusalén ndi'in sca nu naa Simeón, lca sca nu lñi ndi'in cha' 'in lo n'ni tnu 'in Ndiose. Ta tsan nu ntsu'hui cha' tyo'o laa ne' Israel, lo mtsa'an yu'hui Espíritu nu Luhui 'in Ndiose 'in.

26 Cua ngüitsa' Espíritu 'in siyana a tyo'o loo chelyuu re, si tsi'i la cua na'an tloo 'in ni nu mdo'o hui ca 'in Ni X'na na.

27 Cui' tsan nu ngüi'ya Espíritu tiee siyana tsaan ni' lyaa, lja rcan' mdiya lo'o ne' 'in cuhui' can' siyana cu'ni ne' lo'o cui' tsaña'an nu ndyucui' lee.

28 Rcan' mxytaa Simeón can' 'in cuhui' scun, mdyaa xu'hue 'in Ndiose, lo ndyucui':

29 Ni X'na hua, ri nii tca tyucuan 'yan ña'an cha' nu cua mxytaa,

30 siyana cua na'an tloon 'in ni nu ntsu'hui cha' culo laa 'hua,

31 cui' cha' tsu'hue nu cua mxytaa nu cu'ni tsu'hue 'in lyigaa nten.

32 Nde nu lca sca xaa nu sla cha' tiaa 'in ne' gentil, cui' nguaña'an ca tsu'hue chu'hui tiee ne' Israel nu lca quichen 'in.

33 See lo'o jyi'an cui' nduhue 'a ri' ne' cha' nu ndyucui' Simeón can' cha' 'in cui'.

34 Lo mjñan Simeón 'in Ndiose siyana culucuan ni 'in ne', rcan' nu juin 'in María jyi'an cui' can': Nde nu ngulo tun Ndiose, lo squi'ya ni re quina'an 'a ne' Israel titun ne', a cuinta quina'an ne' ntsu'hui cha' tlyu ne', lo caja nu ña'an ti'i 'in,

35 (lo' cha' re tyijyin xi'yu na ni' carsya 'in tsaña'an ndyca ri' sca xlyu), siyana ca tyacan' ña'an ni lca carsya 'in lyigaa nten.

36 A cuinta ni' lyaa can' nda'an Ana, sca ne' cuna'an nu nxiyucui' Ndiose 'in, sñe' Fanuel nu lca nten cuityi 'in Aser, a cuinta cua cula ne'. Mdi'in ne' lo'o cuilyo'o ne' cati yjan bra ncuahue ne',

37 lo cua nguiaa jacua yla ntsu'hui jacua yjan nu nguinu ne' cha' yucui' ti. Lyigaa braa nda'an ne' ni' lyaa ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose, tla lo'o titsan ndyucui' ne' lo'o ni, cui' nguaña'an ngui'ni ne' ayuna.

38 Lja rcan' mdiyaa ne' se'en nda'an ne' lo'o cuhui' can', lo mdyaa ne' xu'hue 'in Ndiose, a cuinta ndyucui' ne' cha' 'in cuhui' can' lo'o tsalca ne' Jerusalén nu ndyuhui ta tsan nu ntsu'hui cha' culo laa ni 'in ne'.

Bra mxtucui ne' quichen Nazaret lo'o Jesús

39 Bra cua nga'ni ne' tsaña'an cha' nu ndyucui' lee 'in Ni X'na na, rcan' mxtucui ne' se'en lyi'ya loo Galilea, cui' quichen tyi ne' se'en lca Nazaret.

40 Cuhui' can' nguia nguilu cui', ndiji juersa 'in cui', nguia ndyu'hui cha' tiaa 'in cui', a cuinta lyee ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in cui'.

Bra nguija lyoo Jesús ni' lyaa

41 Lyigaa yjan ndya'an nten cula 'in Jesús ta'a Pascua quichen Jerusalén.

42 Bra ntsu'hui Jesús tityucua yjan, ya lo'o ne' 'in ni se'en ndyca ta'a loo quichen can', tsaña'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ne'.

43 Lo ña'aan ndyi ta'a can' mxtucui ne' nde quichen tyi ne', una a ngüi ri' nten cula 'in Jesús siyana nguinu tun ni se'en lca Jerusalén.

44 Ngulucua ri' ne' siyana yaan Jesús lja nten nu yaa ta'a can', lo tyucui tsan cua mda'an ne' bra mdisna nguina ne' 'in Jesús lja nten nu ti ndyca ta'a ne', ta lja lyigaa la ña'an ta'a tsu'hue ne',

45 lo a nguija lyoo ni, can' cha' mxtucui ne' nde Jerusalén nguia nan ne' 'in ni.

46 Una yato'o la ngüita'a cuicha can' nguija lyoo ne' 'in ni ni' lyaa, nducua ni lja nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, lo nee 'in ni cha' nu ndyucui' lo nicha' ni 'in ne'.

47 Lyigaa nu ne 'in cha' nu ndyucui' ni, nduhue ri' ne' siyana tsu'hue cha' tiaa nda'an lo'o ni, lo lyigaa cha' nxcuen ni 'in ne'.

48 Bra na'an ne' 'in ni nducua ni lja can', yuhue 'a ri' ne' lo nu juin jyi'an ni: Sñen', ¿ni cha' nga'ni lo'o hua nguaña'an? Na' lo'o sti nda'an nan hua 'in, lo lyee 'a msu'hua cha' nduhue ri' tiee hua.

49 Rcan' mxcuen Jesús 'in ne': ¿Ni cha' nda'an nan huan 'yan, ta a jlyo rin' huan siyana 'ni cha' 'yan lo'o tñan 'in Stin?

50 Una a ngüi'ya ne' cuinta ni cha' yucui' ni nguaña'an.

51 Rcan' mxtucui ni lo'o ne' nde quichen Nazaret, lo ngutucua ni cha' yucui' ne' lo'o lyigaa cha'. Nguinu yu'hui lyigaa cha' can' ni' carsya 'in jyi'an ni.

52 Jesús nguia nguilu ni, a cuinta lo'o cha' tiaa 'in ni, lyee ndyu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in ni, ticui' nguaña'an ndyu'hui cuiya' ri' nten 'in ni.

LUCAS 3

Cha' 'in Xuhua nu nducua tya 'in nten

1 Yato'o cui' yjan nu cua ndyca 'tñu nu ndlo Tiberio César tñan ña'aan quichen can', rcan' lca Poncio Pilato bsya se'en lyi'ya loo Judea, lo Herode tetarcarca ndlo tñan se'en lyi'ya loo Galilea, lo Lpe ta'a ngula ndlo tñan se'en lyi'ya loo Iturea lo'o se'en lca Traconite, lo Lisantias tetarcarca ndlo tñan se'en lyi'ya loo Abilinia.

2 Anás lo'o Caifás ndlo tñan ni' lyaa, rcan' mxiyucui' Ndiose 'in Xuhua, sñe' Zacarías, bra nda'an se'en bityi can'.

3 Mda'an se'en su tyucu tlyu Jordán, ndyucui' lo'o nten siyana xtun ri' ne' qui'ya ngui'ni ne' lo tyucua tya ne', lo Ndiose cu'ni ni cha' tlyu ri' 'in ne',

4 tsaña'an nguinu scua cha' loo quityi nu nga'an Isaía, nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo ndyucui' na: —Ndeña'an ndyucui' cueen nu nda'an se'en bityi can': Cu'ni chu'huen huan tucuiin nu caan Ni X'na na, lo slan huan sca tucuiin nu lñi ti ni' carsya 'huan.

5 Lyigaa se'en lca lja yuu cha'an yu'hui na, lo quinu jlyucua lyigaa se'en nducua qui'ya, lo tucuiin nu nxti'in ntsu'hui cha' ca lñi na, a cuinta tucuiin nu chen ña'an tyca jlyucua na.

6 Lo ña'aan nten chelyuu ca jylo ri' ne' siyana Ndiose tca culo laa 'in ne'—.

7 Quina'an 'a nten ndi'an ne' se'en ndun Xuhua can' siyana tyucua tya ne', lo ndeña'an ndyucui' lo'o ne': 'Huan lta nten nu cuiñi, ¿ti ca ngulu'u 'huan siyana xnan yu'huin huan, lo a caja cha' nsin' ri' nu tyo'o tiee Ndiose 'huan ttaa braa?

8 Can' cha' cu'ni huan tñan tsu'hue. Siyana cua mxtun rin' huan qui'ya 'huan, lo a culucua rin' huan: Ta cua mdo'o laan huan siyana Abraham lca nten cula 'huan. Una tyucuin' lo'on huan sca cha' Ndiose tca xtun ni quee ntsu'hui re lo ca na sñe' Abraham.

9 Cua ndun ttaa tyucuan yca nu si'yu la suun yca, can' cha' lyigaa yca nu a ndyo'o si'yu loo, xi'yu na lo chu'hui na loo quii'.

10 Nten can' nganicha' ne' 'in Xuhua can': Huare', ¿ni na tca cu'ni hua?

11 Rcan' mxcuen: Nu ndia tucua lta ste', taa sca na 'in nu a ndia na 'in, ticui' nguaña'an lo'o nu ndi'in na nu ndyucu, taa can' na 'in nu a ndia na 'in.

12 Lo'o tucua sna nu ndlo tñi mdiyaa can' siyana tyucua tya, lo nu juin 'in Xuhua can': Mistro, huare', ¿ni na tca cu'ni hua?

13 Rcan' mxucuen Xuhua can': A jñan huan quina'an la tñi 'in nten, cui' tsaña'an nu ntsu'hui cha' su'hua lyiya' ti ne'.

14 A cuinta lo'o tucua sna sundaru nganicha' 'in Xuhua can': Huare', ¿ni ña'an cu'ni hua? nu Juin Xuhua can': A culan huan tñi 'in ne' lo'o juersa, ta su'hua huan qui'ya 'in ne' lo'o cha' cuiñi, siya na quinu tsu'hue tieen huan lo'o squiyan' tin huan.

15 Lyigaa nten can' ngulucua ri' ne' si ta cui' Xuhua can' lca Crixtu, 16 can' cha' mxucuen 'in nten can': Na' nu chiñi lo'o tyi'a ti nducuan tyan 'huan, una ntsu'hui cha' caan sca ni nu tla cha' 'in que 'yan na', lo tsu'hue 'a chu'hui tieen si na taa ni cha' cuiya' xti' ti squinan ti ni. Can' ni nu ntsu'hui cha' tucua tya 'huan, una lo'o Espíritu nu Luhui 'in Ndiose, a cuinta lo'o quii'.

17 Siyana cua nducua na yaa' ni nu scuin trigo, lo xo' ni nu cua luhui can' lo xu'hua se'en ni 'in na, una quixin trigo can' su'hua ni 'in na loo quii' nu a ntsu'hui cha' ti suhui'.

18 Quina'an 'a cha' ti yucui' Xuhua lo'o nten can', mda cueen 'in ne' lo'o lyigaa cha' tsu'hue 'in Ndiose.

19 Yato'o ngusun lo'o Xuhua can' 'in Herode tetrarca, siya cha' ngalaa 'in Herodía, cuiyo'o Lpe ta'a ngula, a cuinta lo'o lyigaa la ña'an cha' a tsu'hue nu ngui'ni,

20 lo tsi'i tsacua ti ña'an, siya na nde lyee la mso' tucua qui'ya chun' siyana msu'hua 'in Xuhua can' na'an tyucuan.

Bra mducua tya Jesús

21 Yato'o bra nducua tya nten can', lo'o Jesús mducua tya ni, lo lja ndyucui' ni lo'o Ndiose nguila tucua ni' cuaan,

22 can' ncua tycan' nguiaan Espíritu nu Luhui 'in Ndiose se'en ndun ni, lo ngüi'ya tucua Espíritu que ni tsaña'an ndi'ya tucua sca cun, lo ngune yucui' sca nu yucui' la ni' Cuaan: Nu'huin lca Sñen' nu tca'a lati 'yan, tsu'hue 'a ntsu'hui tieen lo'o.

Cha' 'in nten cuityi 'in Jesús

23 Jesús ntsu'hui ni cla tyii yjan bra mdisna nga'ni ni tñan 'in Ndiose. Ndyucui' nten siyana See lca sti ni, lo sti See can' ncua naa Elí,

24 lo sti Elí ncuá naa Matat, sti Matat ncuá naa Leví, sti Leví ncuá naa Melqui, sti Melqui ncuá naa Jana, sti Jana ncuá naa See,
25 sti See ncuá naa Matatía, sti Matatía ncuá naa Amós, sti Amós ncuá naa Nahum, sti Nahum ncuá naa Esli, sti Esli ncuá naa Nagai,
26 sti Nagai ncuá naa Maat, sti Maat ncuá naa Matatía, sti Matatía ncuá naa Semei, sti Semei ncuá naa See, sti See ncuá naa Judá,
27 sti Judá ncuá naa Joana, sti Joana ncuá naa Resa, sti Resa ncuá naa Zorobabel, sti Zorobabel ncuá naa Salatiel, sti Salatiel ncuá naa Neri,
28 sti Neri ncuá naa Melqui, sti Melqui ncuá naa Adi, sti Adi ncuá naa Cosam, sti Cosam ncuá naa Elmodam, sti Elmodam ncuá naa Er,
29 sti Er ncuá naa Josué, sti Josué ncuá naa Eliezer, sti Eliezer ncuá naa Jorim, sti Jorim ncuá naa Matat,
30 sti Matat ncuá naa Leví, sti Leví ncuá naa Simeón, sti Simeón ncuá naa Judá, sti Juda ncuá naa See, sti See ncuá naa Jonán, sti Jonán ncuá naa Eliaquim,
31 sti Eliaquim ncuá naa Melea, sti Melea ncuá naa Mainán, sti Mainán ncuá naa Matata, sti Matata ncuá naa Natán,
32 sti Natán ncuá naa David, sti David ncuá naa Isaí, sti Isaí ncuá naa Obed, sti Obed ncuá naa Booz, sti Booz ncuá naa Salmón, sti Salmón ncuá naa Naasón,
33 sti Naasón ncuá naa Aminadab, sti Aminadab ncuá naa Aram, sti Aram ncuá naa Esrom, sti Esrom ncuá naa Fares, sti Fares ncuá naa Judá,
34 sti Judá ncuá naa Jacob, sti Jacob ncuá naa Isaac, sti Isaac ncuá naa Abraham, sti Abraham ncuá naa Taré, sti Taré ncuá naa Nacor,
35 sti Nacor ncuá naa Serug, sti Serug ncuá naa Ragau, sti Ragau ncuá naa Peleg, sti Peleg ncuá naa Heber, sti Heber ncuá naa Sala,
36 sti Sala ncuá naa Cainán, sti Cainán ncuá naa Arfaxad, sti Arfaxad ncuá naa Sem, sti Sem ncuá naa Noé, sti Noé ncuá naa Lamec,
37 sti Lamec ncuá naa Matusalén, sti Matusalén ncuá naa Enoc, sti Enoc ncuá naa Jared, sti Jared ncuá naa Mahalaleel, sti Mahalaleel ncuá naa Cainán,
38 sti Cainán ncuá naa Enós, sti Enós ncuá naa Set, lo sti Set ncuá naa Adán nu lca sñe' Ndiose.

LUCAS 4

Ne' xña'an ncuá ri' xtyu 'in Jesús loo qui'ya

1 Jesús mtsa'an yu'hui ni lo'o Espíritu 'in Ndiose bra mdo'o ni tyucu tlyu Jordán can', lo Espíritu ya lo'o 'in ni sca se'en bityi,

2 can' yu'hui lyiji ni sa tucua yla tsan, lo ncuá ri' ne' xña'an xtyu 'in ni loo qui'ya. Ni sca na lo a yucu ni tyucui lja rcan', bra ngüita'a tsan can' mdisna ngüite' ri' ni.

3 Rcan' nu juin ne' xña'an 'in ni: Si lca Sñe' Ndiose, cu'ni cha' siyana quee ntsu'hui re tyca na quijaxtlya.

4 Una mxcuen Jesús: Ndeña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Tsi'i tsaloo ti cha' ndyucu ndyu'hui nten chelyuu—, siyana lo'o lyigaa cha' nu ndyucui' Ndiose.

5 Rcan' ya lo'o ne' xña'an 'in ni sca loo qui'ya cuaan, can' ngulu'u 'in ni ña'aaan sa tyucui chelyuu se'en ndlo tñan.

6 lo nu juin 'in ni: Ña'aaan cha' cuiya' re tyaan 'in lo cui' nguaña'an cha' cuilyiya' taan 'in, siyana yaan' nguinu lyigaa cha' re, lo taan 'na 'in nu ndyca ran'.

7 Si nu'huin ti'ya xtyin' tloon lo cu'ni tnu 'yan, lyigaa cha' re quinu na 'in.

8 Mxcuen Jesús: Tyo'o tsu' siin' Ne' xña'an, siyana ndeña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —In Ndiose X'na ntsu'hui cha' cu'ni tnu, lo scati ni tucua cha' ndyucui ni—.

9 Rcan' ya lo'o ne' xña'an 'in ni quichen Jerusalén, lo ndyucuen lo'o ni la que laa sca se'en cuaan lati, lo nu juin 'in ni: Si lca Sñe' Ndiose, tyo'o cuaan re lo tsa ti'in la qui'ya cua,

10 siyana ndeña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —Culo ni tñan 'in angajle 'in ni siyana cu'ni cuinta 'in,

11 lo su'hua yaa' can' 'in se'en nguiaa, siyana a tsa tun quiya' loo quee—.

12 Rcan' mxcuen Jesús: Ndeña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose: —A tyijyin lyoo 'in Ndiose X'na—.

13 Siyana a ncuá 'in ne' xña'an xtyu 'in ni loo qui'ya, mdo'o tsu' sii' ni sti'i ti.

Bra mdisna nga'ni Jesús tñan 'in Ndiose

14 Jesús mxtucui ni se'en lyi'ya loo Galilea, mtsa'an yu'hui ni lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu, lo mdisna ngune cueen cha' 'in ni sa tyucui se'en can'.

15 Ngulo'o ni 'in nten na'an se'en nguio' ti'in ne' judio, lo lyigaa tucui tsu'hue ntsu'hui tiee lo'o ni.

Jesús mxtucui ni quichen Nazaret

16 Jesús nguila ni quichen Nazaret, quichen se'en ylu ni, lo tsan nu nxtñan' ne' judio nguiten ni se'en nguio' ti'in ne', tsaña'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ni, lo mditun ni siyana tyucui' ni quityi 'in Ndiose.

17 Mdaa ne' quityi 'in ni se'en mxiyucui' Ndiose 'in Isaía, msla ni 'in na lo nguija lyoo sca se'en ndyucui':

18 —Mtsa'an yu'hui lo'o Espíritu 'in Ni X'na na 'yan, can' cha' ngulosuhui ni 'yan siyana tyucuin' cha' tsu'hue 'in ni lo'o nu ti'i, nga'an tñan ni 'yan siyana cu'ni tyacan carsya 'in nu nu'un ri'. Tyucuin' lo'o nu ntsu'hui ndyucun siyana ca tyo'o laa, slan quiloo nu cuityin', lo culo laan 'in nu nsñi su'hua cui'in xña'an 'in.

19 A cuinta tyucuin' lo'o nten siyana cua mdiyaa yjan nu cu'ni Ni X'na na sca cha' tsu'hue lo'o ne'—.

20 Rcan' mxacun' ni quityi can', mdyaa ni 'in na 'in ne' nu ntsu'hui cuinta 'in na, ndi tucua ni lo lyigaa nu nguio' ti'in can' nan cui'ya 'in ni,

21 lo nu juin ni: Ri nii mdiyaa tsan ña'an ndyucui' quityi re lo'on huan.

22 Lyigaa ne' tsu'hue ndaa ne' rsuun cha' 'in ni, nduhue ri' ne' siyana tsu'hue 'a ndyucui' ni, lo scaxca ne' ndyucui' ne': ¿Ta tsi'i sñe' See lca re?

23 Rcan' nu juin ni: Ntsu'hui nu ndlucua ri' cha' re lo'on: Nu'huin nu n'ni jo'o, cu'ni tyca 'in ticuii', snu ña'an quina'an cha' nu cua ngune 'hua nga'ni quichen Capernaum, una ri nii cu'ni 'in na quichen tyin re.

24 Ti yucui' la ni: Nu chiñi tyucuin' lo'on huan, sca nu nxiyucui' Ndiose 'in a ndijyi nu tyucuan xu'hue 'in quichen tyi.

25 Ni siyana quina'an 'a ne' cuna'an Israel nu nguinu cha' yucui' ti lja mda'an yucui' Elía, bra nu a ngüi'ya 'a quio tsa sna yjan jlu'hue, lo lyee ngüi'ya bjñan sa tyucui se'en can',

26 una a nga'an tñan Ndiose 'in Elía tsaa se'en ndi'in scaxca ne' cuna'an can', siya na yaa quichen Sarepta se'en lyi'ya loo Sidón, se'en ndi'in sca ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti.

27 Cui' nguaña'an bra mda'an Eliseo, nu mxiyucui' Ndiose 'in, quina'an 'a nu ti'i lo'o quitso' yla ndi'in quichen Israel, una ni sca can' lo a ndyca, siya na scati Naamán ndyca, nu mdo'o se'en lyi'ya loo Siria.

28 Lyigaa nu nguio' ti'in can' ndyucuen tique' lo'o ni bra ngune 'in cha' can',

29 cui' bra mditun ne' lo ngulo ne' 'in ni nde tu'hua quichen, ya lo'o ne' 'in ni loo qui'ya se'en chen ña'an, can' ncua ri' ne' xtyu ne' 'in ni.

30 Una Jesús mdijin ni jlu'hue la lja ne', mdo'o ni nguiaa ni.

Jesús ngulo ni cui'in xña'an 'in sca ne' Capernaum

31 Rcan' mdo'o Jesús nguiaa ni quichen Capernaum se'en lyi'ya loo Galilea, lo ndlu'u ni 'in nten tsan nu ntxtñan' ne'.

32 Nduhue 'a ri' ne' tsaña'an cha' nu ndlu'u ni, siyana ndyucui' ni tsaña'an ndyucui' sca nu nda'an lo'o cha' cuiya'.

33 Se'en nguio' ti'in ne' nda'an sca nu ntsu'hui cui'in xña'an 'in,

34 lo ndyucui' cueen: ¡A cu'ni lo'o hua! ¿Ni cha' ngui'ni tucui hua, Jesús Nazaret? ¿Ta cua ljian siyana cuijlyo 'hua? Na' ndyu'hui lyoon ti ca lea, nu'huin lea yucui' ca nu mdo'o hui 'in Ndiose.

35 Una Jesús ngusun lo'o ni 'in cui'in xña'an can', lo nu juin ni: Seen tyucua, tyo'o se'en ntsu'hui cua. Cui' braa mxtyly cui'in xña'an can' 'in ne' lja nten can', cui' ña'an braa mdyo'o cui'in xña'an can' 'in ne' lo a sca ncua 'in ne'.

36 Yuhue 'a ri' lyigaa nu ndi'in can', lo ndyucui' ne': ¿Ni cha' ndyca ri' tyucui' cha' re siyana lo'o cha' cuiya' ndlo tñan 'in cui'in xña'an, lo nducua cha' 'in ni?

37 Cui' braa ti can' ngune cueen cha' 'in Jesús sa tyucui se'en can'.

Bra nga'ni tyca Jesús 'in jyi'an laa Tyu

38 Rcan' mdyo'o Jesús se'en nguio' ti'in ne', mdiyaa ni la se'en ndi'in Tyu se'en ntsucua jyi'an laa ti'i siyana lyee ntsu'hui tique' 'in, lo mjñan ne' cha' tsu'hue 'in ni cha' 'in ne'.

39 Ydun Jesús se'en ntsucua ne' lo ngusun lo'o ni 'in tique' can', mdyo'o na 'in ne', cui' bra nguitucui ne' lo nga'ni cuinta ne' 'in ni.

Bra nga'ni tyca Jesús quina'an nu ti'i

40 Bra msiin tsan can' mdisna mdiya lo'o ne' 'in nu ti'i lo'o lucuati loo quicha se'en ndun Jesús, cuinta scaa ne' mxyaa ni yaa' ni 'in ne' lo ndyca ne'.

41 A cuinta quina'an nu mdo'o cui'in xña'an 'in, lo nxi'ya cueen lo ndyucui': Nu'huin lca yucui' ca Sñe' Ndiose. Una ngusun lo'o ni 'in cui'in can' lo a mdaa 'a ni cha' cuiya' ti tyucui', siyana cua jlyo ri' cui'in xña'an can' siyana lca ni yucui' ca Crixtu.

Jesús yucui' ni cha' 'in Ndiose se'en lyi'ya loo Galilea

42 Bra cua ngüi'ya xaa mdo'o Jesús nguiaa ni nde tu'hua quichen se'en scati ni, una mdisna nguina nten can' 'in ni, bra mdiyaa ne' se'en ndun ni ncuca ri' ne' siyana a tyo'o tsu' ni quichen can',

43 una nu juin ni 'in ne': 'Ni cha' tsa yucuin' cha' tsu'hue 'in Ndiose scaxca la quichen tsaña'an ntsu'huí cha' culo ni tñan 'in ne', siyana can' tñan llyan.

44 Scaxca se'en nguio' ti'in ne' judio se'en lyi'ya loo Galilea, mda'an yucui' ni cha' 'in Ndiose.

LUCAS 5

Nga'ni Jesús cha' nguinu quina'an 'a cuila

1 Yato'o bra ndun Jesús tu'hua tiyu' Genesaret, lo nten quina'an can' nsta su'hua ta'a ne' tloo ni loo lyee lca tiee ne' quine 'in ne' cha' 'in Ndiose.

2 Na'an ni nducui tucua yca na'an lucui' ti tu'hua tyi'a se'en nda'an ne' cuta cuila ndijya'an ne' quitan 'in ne'.

3 Rcan' nguiten ni ni' sca yca na'an cui' nu 'in Simun, mjñan ni cha' tsu'hue 'in siyana tucua na'an chin' 'in na nde loo tyi'a can', ndi tucua ni lo mdisna ngulu'u ni 'in nten.

4 Bra mdyi yucui' ni lo'o ne', nu juin ni 'in Simun can': Ya lo'on huan yca na'an re 'huan la se'en tlya la cua, lo nguun huan quitan 'huan lo xñi huan cuila.

5 Mxcuen Simun can' 'in ni: 'Huan ni nu lca Mistro, tyucui tla nga'ni hua cuta lo ni sca cuila a ngujui 'hua, una nguun hua quitan re siyana nu'huin ndlo tñan 'hua.

6 Bra nguun 'in na quina'an 'a cuila nguinu 'in ne', nu hasta nguda' quitan can' 'in ne'.

7 Rcan' nga'ni yaa' ti 'in nu ntsu'hui ni' xca yca na'an can' siyana caan ta yaa' 'in. Cui' braa mdiyaa lo nga'ni cha'an tyucuaa yca na'an can', nu tichin' ti cha' a ngüityi' yu'hui na.

8 Simun Tyu can', bra na'an cha' re mdyi'ya xtyin' tloo ni lo nu juin: Ni X'na, tyo'o tsu' siin' siyana na' lcan nten qui'ya chelyuu.

9 Siyana quina'an cuila msñi, can' cha' lyee msu'hua cha' nduhue ri' tiee lo'o lyigaa ta'a nda'an,

10 cui' nguaña'an lo'o tyucuaa sñe' Zebedeo, Jacobo lo'o Xuhua, msu'hua cha' tiee, cui' nu ta'a ngui'ni Simun can' tñan. Una Jesús nu juin ni 'in Simun can': A cutsen siyana ti ri nii tisna cu'ni cuta, 'in nten.

11 Rcan' lyigaa nguilyo sti yca na'an can' 'in la tu'hua ysin, mxnu lyigaa na 'in lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

Nga'ni tyca Jesús 'in sca nu ti'i lo'o quitso' yla

12 Yato'o lja nda'an Jesús sca quichen, mdiyaa tun sca ne' qui'yu nu ngüixen quitso' yla 'in, lo bra na'an 'in Jesús cui' braa mdi'ya xtyin' tloo ni lo mdi'ya sti tloo la lyuu, mjñan cha' tsu'hue 'in ni lo nu juin: Ni X'na hua, si ndyca ri' tea cu'ni tyca 'yan.

13 Rcan' mxñii ni yaa' ni lo ngu'ni ca'an ni 'in, lo nu juin ni: Ndyca ran' cu'nin tyca 'in, quinu luhui. Ticui' braa can' ngüilyijyi quitso' yla can' 'in lo ndyca.

14 Ngulo ni tñan siyana a tyucui' lo'o ni sca tucui cha' nu 'ncua, tsaloo nu juin ni 'in: Yaa, lo culu'u 'in tloo nu ntsu'hui cuinta 'in laa, taa sca lomstan tsaña'an nu ngulo Moisé tñan, nguaña'an ca jylo ri' nten siyana cua ndyca.

15 Una nde lyee la ngune cueen cha' 'in ni, quina'an nten nguio' ti'in tloo ni siyana quine 'in ne' cha' nu ndyucui' ni, a cuinta siyana cu'ni tyca ni 'in ne' lo'o quicha nu ntsu'hui 'in ne'.

16 Una Jesús la' ña'an ndyo'o ni ndyucui' ni lo'o Ndiose se'en scati ni.

Nga'ni tyca Jesús 'in sca nu ti'i nu cuti ña'an

17 Yato'o sca tsan ndlu'u Jesús 'in nten, lja can' nducua tucua sna ne' fariseo lo'o nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, nu mdo'o scaxca quichen se'en lyi'ya loo Galilea lo'o Judea, a cuinta lo'o nu mdo'o quichen Jerusalén, lo Jesús nda'an lo'o ni cha' cuiya' 'in Ni X'na na nu cu'ni tyca ni 'in nten.

18 Rcan' tucua sna ne' qui'yu mdiya lo'o sca qui'ñan se'en ntsucua sca nu ti'i lo cuti ña'an, ncuca ri' siyana sten lo'o ne' la se'en ndun Jesús.

19 Una a ncuca sten siyana quina'an nten can', can' cha' ndyucuen nde que na'an lo msla sca se'en, can' mdi'ya qui'ñan se'en ntsucua nu ti'i can' jlu'hue la se'en ndun Jesús.

20 Bra na'an ni siyana lyee nguiaña'an ri' nu mdi'ya qui'ñan can', rcan' nu juin ni 'in nu ti'i can': Ña'an ni, cua nguten qui'ya nducui.

21 Ne' escriba lo'o ne' fariseo cui' bra mda'an cha' tiee ne' lo ngulucua ri' ne': ¿Ta tnu 'a tiee re ña'an ndyucui' ca'an 'in Ndiose? ¿Ta tsi'i scati Ndiose ndyca 'in ni ntyen ni qui'ya?

22 Jesús ngüi'ya ni cuinta ña'an cha' nu ndlucua ri' ne', lo nu juin ni: ¿Ni cha' ndlucua rin' huan nguaña'an lo'o cha' nu yucuin' re?

23 ¿Ni ña'an cha' nu a tucui la tyucuin' lo'o nu ti'i re: Ta tyucuin' lo'o cua nguten qui'ya nducui, ta tyucuin' lo'o, titun lo quiaa?

24 Ña'an huan ni, ca jlyo rin' huan siyana lo'on na', Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ndia cha' cuiya' 'yan cuityen qui'ya nducui ne', (rcan' nu juin ni 'in ne' ti'i can'): Na' tyucuin' lo'o, titun, xñi qui'ñan 'in lo quiaa se'en ndi'in.

25 Cui' braa mditun tloo na'an lyigaa nten can', msñi qui'ñan 'in, mdo'o nguiaa nde se'en ndi'in, lo ngui'ni tnu 'in Ndiose.

26 Lyigaa ne' can' ndyijyin ya' yuhue ri' ne' lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose, msu'hua ne' cha' tiee ne' lo ndyucui' ne': La nii na'an na sca cha' nu tnu ca.

Bra msi'ya Jesús 'in Leví

27 Bra cua mdijin cha' can' mdo'o Jesús nguiaa ni, se'en mdijin ni na'an ni sca nu nchiñi tñi nu naa Leví, nducua se'en nsu'hua lyiya' nten tñi, rcan' nu juin ni 'in: Tyucui ndyca'an 'yan.

28 Cui' braa mditun lo mxnu lyigaa tñan can', lo ngutucui ndyca'an 'in ni.

29 Nga'ni Leví cha' ncuca sca ta'a se'en ndi'in squi'ya Jesús, a cuinta tyun ta'a nchiñi tñi nducua ycu can' tsatlyu lo'o ta'a tsu'hue.

30 Ne' escriba lo'o ne' fariseo mdisna ndyucui' ne' lo'o ta'a nda'an ni, lo ndyucui' ne': ¿Ni cha' nducua ycun huan lo ndi'yon huan tsatlyu lo'o nu nchiñi tñi, lo lo'o nu nducun'?

31 Rcan' mxcuen Jesús 'in ne': Nten nu a la ti'i 'in, a 'ni cha' 'in lo'o rmiyu, una nu ti'i, can' nu 'ni cha' 'in lo'o na.

32 Na' a yan squi'ya nten nu a nducui qui'ya, siya na lryan squi'ya nu nducui qui'ya siyana xtun ri' ne' qui'ya ngui'ni ne'.

Cha' 'in ne' nu n'ni ayuna

33 Rcan' nu juin ne' 'in ni: ¿Ni cha' ra ta'a nda'an Xuhua lyigaa ti braa n'ni ayuna lo ndyucui' lo'o Ndiose, cui' nguaña'an ne' fariseo, una ni cha' ra ta'a nda'an nu'huin ndyucu lo ndi'yo?

34 Mxcuen ni 'in ne': ¿Ta tca cu'ni nu nda'an se'en ndiji cuilyo'o ne' ayuna, lja nu ti nducua nu ndiji cuilyo'o can'?

35 Una ra tiaa braa, a quine cueen nu ndiji cuilyo'o re, la rcan' cu'ni ne' can' ayuna.

36 Rcan' mxtyaa ni sca cha' lo nu juin ni: A tucui nu nsi'yu sa yu'hue te' tiji lo nxcuan su'hua 'in na lo'o te' cula, siyana si cu'ni ne' nguaña'an, cua ngüijlyo ne' te' tiji can', a cuinta a ndyucua ta'a te' tiji can' lo'o te' cula.

37 Cui' nguaña'an a tucui nu nsu'hua viñu nu tya mdo'o ni' sca cuijyin quijyin nu cua cula, siyana si cu'ni ne' nguaña'an, viñu can' tyucuen na lo cu'ni na cha' catsu quijyin can', lo quilu viñu lo jlyo quijyin can'.

38 Can' cha' ntsu'hui cha' chu'hui viñu nu tya mdo'o ni' sca cuijyin quijyin nu tiji, lo ni viñu lo ni quijyin can' a jlyo na.

39 A cuinta nu ndi'yo viñu nu cua s'ni mdo'o, a lca tiee can' co'o viñu nu tya mdo'o siyana ndeña'an ndyucui' can': Tsu'hue la viñu nu cua s'ni mdo'o.

LUCAS 6

Mstun ne' juun trigo tsan nu ntxtñan' ne'

1 Yato'o sca tsan nu ntxtñan' ne' judio, mdijin Jesús lo'o ta'a nda'an ni sca loo jyaan se'en nducua trigo, mdisna mstun ne' 'in na, myjcui 'in na siyana tyo'o scua' na lo cu si'yu na.

2 Tucua sna ne' fariseo nu juin ne' 'in: ¿Ni cha' ngui'ni huan sca cha' nu a nga'an cha' cu'ni na tsan nu ntxtñan' na?

3 Mxcuen Jesús 'in ne': ¿Ta na a lyiji tyucuin' huan quityi se'en ndyucui' na cha' 'in David bra lyee ngüite' ri' lo'o ta'a mda'an?

4 Nguiten se'en n'ni tnu ne' 'in Ndiose lo msñi quijaxtlya nu cua ngulucuan 'in Ndiose, cui' quijaxtlya nu ndyucu tsalca nu ndlo tñan se'en can', una David ycu 'in na, a cuinta mdaa 'in na 'in ta'a nda'an.

5 Lo nu juin ni 'in ne': Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, lo'o tsan nu nxtñan' na lca Ni X'na na.

Ndyca sca ne' qui'yu nu ngüityi sca tsu' yaa'

6 Yato'o xca tsan, ticui' tsan nu nxtñan' ne' judio, nguiten Jesús se'en n'ni tnu ne' 'in Ndiose, mdisna ngulu'u ni 'in nten, lja can' ntsu'hui sca ne' qui'yu nu ngüityi yaa' tsu' cueen.

7 Ne' escriba lo'o ne' fariseo nsñi ne' cuinta 'in Jesús si ta cu'ni tyca ni 'in ne' ti'i can' tsan nu nxtñan' ne', siyana su'hua ne' qui'ya 'in ni.

8 Una Jesús ngüi'ya ni cuinta cha' nu ntsu'hui tiee ne', lo nu juin ni 'in ne' nu ngüityi yaa' can': Titun lo caan la jlu'hue la re. Cui' braa mditun lo mdiyaa la se'en ndun ni.

9 Rcan' nu juin Jesús 'in nten can': Ri nii cunichan' 'huan sca cha': ¿Ni tñan tca cu'ni na tsan nu nxtñan' na, cha' nu tsu'hue ta cha' nu a tsu'hue? ¿Culo laan na 'in nten ta na taan na cha' cuiya' caja ne'?

10 Mxna'an ni ca tyi'iin se'en ndi'in nten can', lo nu juin ni 'in nu ti'i can': Xñii yaa'. Cui' braa mxñii 'in na lo ndyca tsu'hue na 'in.

11 Una ne' fariseo lo'o ne' escriba lye'e 'a ngüisin' ri' ne', lo ndyucui' ne' cha' ña'an ca tisna su'hua ne' qui'ya 'in Jesús.

Ngulosuhui Jesús 'in sa tityucua ta'a tya'an ca ni

12 Yato'o sca tsan ndyucuen Jesús sca loo qui'ya siyana tyucui' ni lo'o Ndiose, can' yucui' ni lo'o Ndiose tyucui' tla.

13 Bra ngüi'ya xaa msi'ya Jesús 'in lyigaa nu nducui ndyca'an 'in ni, ngulosuhui ni 'in sa tityucua ta'a tya'an ca ni, lo ngulo naa ni 'in ne' Apóstol siyana tya'an lo'o cha' cuiya' 'in ni.

14 Ngulosuhui ni 'in Simun, nu mxtyaa ni nii ca naa Tyu, lo'o Ndre ta'a ngula, lo'o Jacobo, Xuhua, Lpe lo'o Bartolomé,

15 Mateo, lo'o Tuma, lo'o Jacobo sñe' Alfeo, Simun nu ndyucui' ne' lo'o lca Zelote,

16 Juda ta'a ngula Jacobo, lo'o Juda Iscariote nu ndyaa 'in Jesús nde loo la.

Nga'ni tyca Jesús 'in nten quina'an

17 Rcan' mdo'o Jesús loo qui'ya can' nguila ni sca se'en nten' lo'o lyigaa ta'a nda'an ni, a cuinta can' nguio' ti'in quina'an nten nu mdo'o se'en lyi'ya loo Judea, lo'o quichen Jerusalén, lo'o nde qui'ya la se'en ndi'in quichen Tiro lo'o Sidón, siyana quine 'in ne' cha' nu ndyucui' ni, lo cu'ni tyca ni 'in ne' lo'o scaxca quicha ntsu'hui 'in ne'.

18 Cui' nguaña'an ndyca lyigaa nu ndijin ndi'i squi'ya cui'in xña'an nu ntsu'hui 'in.

19 Lyigaa nten can' nan ne' ña'an nu cala' ne' 'in ni, siyana lo'o cha' cuiya' nda'an lo'o ni ngui'ni tyca ni 'in lyigaa nu ti'i.

Cha' nu ngulu'u Jesús 'in nten quina'an can'

20 Rcan' mxna'an ni se'en ndi'in ta'a nda'an ni lo nu juin ni: Tsu'hue ca xu'huen 'huan nu ti'i, siyana cua ngujui cha' tsu'hue 'huan se'en ndlo Ndiose tñan.

21 Tsu'hue ca xu'huen 'huan nu nguite' ri', siyana cha'an yu'hui carsya 'huan tiaa braa. Tsu'hue ca xu'huen 'huan nu nguinan, siyana nde loo re ca tsu'hue chu'hui tieen huan.

22 Tsu'hue ca xu'huen huan bra caja nu xcuan tloo 'huan, caja nu culo tsu' 'huan, ta tucua ne' yuhue' 'huan, lo tyucui' ne' cua ña'an ti cha' 'huan, siyana nguiaan huan tsu' 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

23 Ca tsu'hue chu'hui tieen huan lo ndiyaa rin' huan, siyana tlyu cha' tsu'hue nu cua jui 'huan la ni' cuaan. Cui' nguaña'an nga'ni nten cula 'in can' lo'o lyigaa nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.

24 Una 'tna ca lyigaan 'huan nu cuilyiya', siyana a sca na nlyiji 'huan.

25 'Tnan ca 'huan nu a ntsu'hui cha' nda'an nguite' ri', siyana tiaa braa quite' rin' huan. 'Tnan ca 'huan nu nda'an nstyí ri nii, siyana tiaa braa cunan huan.

26 Una 'tna ca huan bra lyigaa tucui ndla lo'o huan, siyana ncuaña'an nga'ni nten cula 'huan lo'o nu mda'an yucui' cha' cuiñi, lo ndyucui' siyana Ndiose mxiyucui' 'in.

Chu'hui cha' tsu'hue 'na lo'o nu ti'i ri' 'na

27 Una tyucuin' sca cha' lo'on huan, 'huan nu nee 'in cha' re: Chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o nu ti'i ri' 'huan, lo cu'ni huan tsu'hue lo'o nu nxcuan tloo 'huan.

28 Cui' nguaña'an lo'o nu nducua yuhue' 'huan cu'ni huan tsu'hue lo'o can', lo jñan huan 'in Ndiose siya cha' 'in nu na'an ti'i 'huan.

29 Si ntsu'hui nu jyi'in sca tsu' scan' huan, taan huan cha' cuiya jyi'in can' xca tsu', lo si ntsu'hui nu culaa te' tucuin nu lcu'n huan, lo'o xcan' huan taan huan 'in can'.

30 Nu jñan na ndi'in 'huan tyaan huan na 'in, cui' nguaña'an si cui'ya na nu ndi'in 'huan, a cunichan' huan na 'in.

31 Tsaña'an nducua tloon huan cu'ni nten lo'on huan, ncuaña'an ntsu'hui cha' cu'ni huan lo'o ne'.

32 Una si ntsu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o tsalca nu tsu'hue ntsu'hui tiee lo'on huan, ¿ni cuinta ntsu'hui 'huan rcan'? Siyana nguaña'an ndyca ri' nten chelyuu, ntsu'hui cha' tsu'hue 'in ne' lo'o tsalca nu tsu'hue ntsu'hui tiee lo'o ne'.

33 Si cu'ni huan tsu'hue lo'o tsalca nu ngui'ni tsu'hue lo'on huan, ¿ni cuinta ntsu'hui 'huan? Siyana ticui' nguaña'an n'ni nten chelyuu.

34 Si taan huan tñi jñi' tsalca nu ca xu'hua 'in na lo'o sñe' na, ¿ni cuinta ntsu'hui 'huan? Siyana ncuaña'an n'ni nten chelyuu, ndaa can' tñi njñi' xca tucui siyana nducua la na tyucuan.

35 Una 'huan chu'hui cha' tsu'hue 'huan lo'o nu ti'i ri' 'huan, cu'ni huan tsu'hue lo'o can', taa huan na jñan can' lo a tucua 'a tloon huan cha' ti tyaa can' na 'huan, ncuaña'an tlyu cha' tsu'hue caja 'huan, lo ca jlyo ri' nten siyana lcan huan sñe' Ndiose, ni nu tlyu lati, siyana ngui'ni ni 'tna 'in nu lye' ri' lo'o nu nducun'.

36 Can' cha' ca 'tna ri' ta'an huan tsaña'an 'tna ri' Stina Ndiose 'huan.

A su'huan na qui'ya 'in ta'an na

37 A su'huan huan qui'ya 'in xca tucui, lo ncuaña'an a caja nu su'hua qui'ya 'huan. A tucuan huan yuhue' 'in xca tucui, lo ncuaña'an a caja nu tucua yuhue' 'huan. Cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in ta'a nten huan, cui' nguaña'an caja nu cu'ni cha' tlyu ri' 'huan.

38 Taan huan cha' tsu'hue 'in xca tucui, lo ncuaña'an caja nu taa cha' tsu'hue 'huan, lo'o sca cuiya' nu tyucui lo mtsa'an yu'hui, siyana tsaña'an cuiya' nu ndaa huan, cui' nguaña'an cuiya' caja nu tyaa 'huan.

39 Rcan' mxtyaa ni sca cha' lo nu juin ni 'in nten can': ¿Ta ca 'in sca nu cuityin' tya'an lo'o 'in xca nu cuityin'? ¿Ta tsi'i tyucuaa can' tiu yu'hui sca ni tiu ti?

40 A sca nu ngui'ni cha'an, ta ndun loo la que 'in nu ndlu'u 'in, una nu tsu'hue ngui'ni cha'an, ca can ña'an ndyca ri' nu ndlu'u 'in.

41 ¿Ni cha' nxñi huan cuinta yuu nu ntsu'hui quiloo ta'a nten huan, lo a n'ni cuintan huan ni ña'aan co' yca nu ntsu'hui quiloon huan?

42 ¿Ni ña'an ca tyucuin' lo'o can': Tyaa culoon yuu nu ntsu'hui quiloo, lo a n'ni cuinta co' yca nu ntsu'hui quiloo? 'Huan ne' cuiñi, la nducua la culoo co' yca nu ntsu'hui quiloo, la rean' ca tycan' 'in culoo yuu nu ntsu'hui quiloo xca tucui.

Tca chu'hui lyyoon na 'in nten lo'o tñan n'ni ne'

43 Sca yca nu tsu'hue, a ca tyo'o si'yu nu a tsu'hue loo na, cui' nguaña'an lo'o yca nu a tsu'hue, a ca tyo'o si'yu nu tsu'hue loo na.

44 Siyana cuinta scaa yca ndyca tycan' ña'an na lo'o si'yu nu ndyucua loo na, can' cha' a ntsu'hui cha' tyo'o higo loo yca quiche', lo ni uva a tyo'o na loo yca quiche'.

45 Sca nten nu tsu'hue, xcui' cha' tsu'hue ndyo'o ni' carsya 'in can', cui' nguaña'an nu nducun', ticui' cha' nu a tsu'hue ndyo'o ni' carsya 'in, siyana cua ña'aan cha' nu mtsa'an yu'hui ni' carsya 'in ne', can' cha' nu ndyo'o tu'hua ne'.

Cha' 'in tucua quiya' na'an

46 ¿Ni cha' ndlo naa huan 'yan: Ni X'na hua, Ni X'na hua, lo a nducuan huan cha' nu ndyucuin'?

47 Lyigaa nu nducui ndyca'an 'yan, lo nee 'in cha' nu ndyucuin' lo nducua cha' 'in na,

48 ndyca ri' can' tsaña'an ndyca ri' sca nten nu ngañan na'an 'in, ngulu can' quiñi lo mxtyaa quiya' na loo quee, lo bra mdo'o tyi'a yuu ngu'ni 'in na'an can', una a ndlyu na siyana tsu'hue ntsu'hui quiya' na.

49 Una tsalca nu ngune 'in cha' nu yucuin' lo a nducua cha' 'in na, ndyca ri' can' tsaña'an ndyca ri' sca nten nu ngañan na'an 'in, una a ngulu se'en ntsu'hui quiya' na, lo bra mdo'o tyi'a yuu ngu'ni 'in na'an can', cui' bra mdlyu na lo ngujlyo na ña'aan na.

LUCAS 7

Nga'ni tyca Jesús msu 'in x'na sundaru

1 Bra mdyi yucui' Jesús lo'o nten can', mdo'o ni nguiaa ni quichen Capernaum.

2 Can' ntsucua sca nu ti'i, cui' msu 'in x'na sundaru lo lyee ndyu'hui cuiya' ri' x'na 'in, lo cua caja ti.

3 X'na sundaru can' bra yna cha' siyana mdiyaan Jesús quichen can', cui' bra mjñan cha' tsu'hue 'in tucua sna qui'yu cula nu ndun loo la 'in ne' judio, siyana tsa te'en 'in Jesús lo cu'ni tyca ni 'in msu 'in.

4 Bra mdiyaa se'en ndun Jesús lyee 'a mjñan cha' tsu'hue 'in ni, lo ndyucui': x'na sundaru cua, nga'an cha' 'in ta yaa' 'in,

5 siyana 'ni cuinta quichen tyin na, a cuinta cua ngañan sca na'an se'en n'ni tnu na 'in Ndiöse.

6 Rcan' mdo'o Jesús nguiaa ni lo'o. Bra cua tiaa ti ni se'en nducua na'an 'in x'na sundaru can', cui' bra nga'an tñan tyucua xnan ta'a tsu'hue nu ya te'en 'in ni lo tyucui' lo'o Jesús: Ni X'na, a ndyca ran' taan tñan 'in lyee la, siyana a nga'an cha' 'yan tsa se'en ndi'in,

7 can' cha' a nga'ni tieen tsa'an jñan cha' tsu'hue 'in, una ri nii tsaloo ti tyucui' sca cha' lo tyca msu 'yan.

8 siyana lo'on na' ntsu'hui x'na, a cuinta ndi'in sundaru nu ndlon tñan 'in, lo bra tyucuin' lo'o can': Nde se'en tsa, lo tsa, ta tyucuin' lo'o xca: Cuan lya, cui' bra caan, ta tyucuin' lo'o sca msu 'yan: Nde tñan cu'ni, cui' bra cu'ni 'in na.

9 Bra ngune 'in Jesús cha' can', yuhue 'a ri' ni 'in ne', mxtun ni yucui' ni lo'o nten nu ljian ndyca'an 'in ni: Ni sca ne' Israel lo a ndyucua ta'a cha' 'in ne' lo'o ne' re tsaña'an nu nguiaña'an ri' 'yan.

10 Bra mxtucui nu nga'an tñan x'na sundaru can', na'an siyana cua ndyca msu can'.

Nga'ni Jesús cha' mdyo qui'u sñe' sca ne' cuna'an Naín

11 Chun' nde'en can' mdo'o Jesús nguiaa ni sca quichen naa Naín, stu'hua lo'o nu ngui'ni cha'an 'in ni lo'o nten quina'an can'.

12 Bra cua tiaa ti ni tu na'an tu'hua quichen can', mdyucua ta'a ni lo'o nten quina'an nu nguia cutsi' 'in sca nu ngujui, lo lca can' tyca ña'an xca ti sñe' ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti.

13 Ni X'na na bra na'an ni ljian ne' cuna'an can', cui' bra ndyca 'tna ri' ni 'in ne', lo nu juin ni 'in: A cuna 'a.

14 Rcan' mdiyaa ni lucui' ti se'en ljian caja can', yla' ni 'in na, lo ydun nu lyi'ya 'in na, lo nu juin ni 'in nu ngujui can': Nu'huin nu suhue ti na', tyucuin' lo'o, Quitucui.

15 Cui' braa mditucua, mdisna yucui', lo mdyaa ni 'in 'in jyi'an.

16 Lyigaa nten can' ytsen ne' lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose, lo ndyucui' ne': La nii ngulo tun Ndiose sca nu tlyu lati ljan na nu nxiyucui' ni 'in. A cuinta ntsu'hui nu ndyucui': La nii mdiyaan yucui' ca Ndiose nu culo laa quichen 'in ni.

17 Lo ña'an se'en lyi'ya loo Judea lo'o scaxca quichen ndi'in lucui' ti can' ngune cueen cha' 'in Jesús.

Msu'hua Xuhua nu ya nicha' 'in Jesús

18 Ta'a nda'an Xuhua can' ngüitsa' lyigaa cha' nu yato'o can'. Rcan' msi'ya Xuhua can' 'in tucua ta'a nda'an,

19 lo nga'an tñan 'in siyana tsa nicha' 'in Jesús si cui' ni lca ni nu ntsu'hui cha' caan, ta tyuhuitan 'in xca tucui.

20 Bra mdiyaa tyucuaa ne' can' se'en ndun Jesús, nu juin 'in ni: Xuhua nu nducua tya 'in nten nga'an tña 'hua siyana cunicha' hua 'in si cui' lca ni nu ntsu'hui cha' caan, ta na tyuita hua 'in xca tucui?

21 Ticui' braa can' nga'ni tyca ni 'in quina'an nu ti'i lo'o lcuati loo quicha, lo'o nu ntsu'hui cui'in xña'an 'in, a cuinta quina'an nu cuityin' msla ni quiloo.

22 Rcan' mxcuen Jesús 'in ne': Quia yitsan' huan 'in Xuhua lyigaa cha' nu na'an huan lo ngune 'huan: —Nu cuityin' nguila xaa quiloo, nu co' quiya' cua ndyca ndya'an,— nu ti'i lo'o quitso' yla nguinu luhui, —lo'o nu cu'un cua ne 'in,— ndyo'o qui'u nu ngujui, —lo' nu ti'i ndijyi nu ndyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose lo'o,—

23 tsu'hue ca xu'hue nu a ngui'ni tucua ri' lo'on.

24 Bra cua mdo'o nu nga'an tñan Xuhua can' nguiaa, rcan' mdisna yucui' ni lo'o nten cha' 'in Xuhua: ¿Ni nan ya nan huan se'en bityi cua? ¿Ta 'in sca quii nu ngacha ti'in cui'in?

25 Si tsi'i, ¿ti ca ya na cui'yan huan rcan'? ¿Ta cui' 'in sca ne' qui'yu nu lcu' te' tsu'hue ña'an? Ña'an huan ni, nu lcu' te' tsu'hue ña'an nu nda'an lo'o cha' siye', can' nu ndi'in na'an 'in ree.

26 ¿Ti 'in ya na'an huan rcan'? ¿Ta 'in ne' nu nxiyucui' Ndiose 'in? Cui', una tyucuin' lo'on huan sca cha': Ndun loo lati can' que 'in sca nu nxiyucui' Ndiose 'in.

27 Ndeña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose cha' 'in can': —Na', ca'an tñan 'in sca nu tyucua loo, can' nu cu'ni chu'hue tucuiin tsaa—.

28 Tyucuin lo'on huan sca cha', a sca nu mxiyucui' Ndiose 'in nu cua yaan loo chelyuu re, ta ndun loo la que ña'an Xuhua nu nducua tya

'in nten. Una nu suhue la se'en ndlo Ndiose tñan, can' nu ndun loo la que 'in Xuhua can'.

29 Lyigaa nten lo'o nu nchiñi tñi bra ngune 'in ne' cha' nu yucui' Jesús, cui' bra ncua ljoyo ri' ne' siyana lñi ndi'in cha' 'in Ndiose, lo ngutucua tya ne' tsaña'an nu ngulu'u Xuhua can'.

30 Una ne' fariseo lo'o nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, nde mxcyan tloo ne' cha' nu cua mxtyaa Ndiose 'in ne', a mslyaa ne' tyucua tya ne' tsaña'an ngulu'u Xuhua can'.

31 Rcan' nu juin Ni X'na na: ¿Ti ca tya ca'an 'in nten re?

32 Ndyca ri' ne' re tsaña'an ndyca ri' nu suhue ti nu ndyi'in jya loquiya', nxi'ya ta'a lo ndyucui': Yla hua cuhuii quii lo a yla quiyan' huan, yla hua jyiin nu nguitsi' nten, lo a yna huan.

33 Bra mdiyaan Xuhua nu mducua tya 'in nten, lo siyana a ycu quijaxtlya ni a yo'o viñu, nu juin huan siyana cui'in xña'an ntsu'hui 'in.

34 Una ri nii mdiyaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, lo siyana ndycu lo ndi'yo, ndyucuin' huan: nde lca sca tucun', cu'hui, lo ta'a tsu'hue 'in ne' nchiñi tñi lo'o nten qui'ya chelyuu.

35 Una cha' tiaa 'in Ndiose ndyca tyacan' ña'an na lo'o lyigaa nu lca sñe' ni, lo ca jylo ri' can' siyana lñi ndi'in cha' 'in ni.

Yaa Jesús se'en ndi'in Simun nu lca fariseo

36 Yato'o sca ne' fariseo ya jñan cha' tsu'hue 'in Jesús siyana tsa ycu ni se'en ndi'in. Bra mdiyaa ni la se'en ndi'in ndi tucua ni lo misa can'.

37 Cui' quichen can' ndi'in sca ne' cuna'an nducun', bra ncua jlyo ri' ne' siyana ña'an 'in ne' fariseo can' mdiyaa Jesús, rcan' mdiya lo'o ne' sca te'en tyi'a txi,

38 lo ndi tucua ne' lucui' ti se'en ndun quiya' Jesús, nguinan ne' lo chun' quiya' ni nguilu tucua tyi'a quiloos ne', nxyti ne' 'in na lo'o quichan' que ne', a cuinta ndyucui' cha' ne' quiya' ni lo mslu tucua ne' tyi'a txi can' chun' quiya' ni.

39 Una ne' fariseo nu ya te'en 'in Jesús, bra na'an cha' can' ndeña'an ngulucua ri': Si nde lca nu nxiyucui' ca Ndiose 'in, cui' bra chu'hui lyoo lo qui'ya cuinta siyana sca ne' cuna'an nducun' lca nu ngui'ni ca'an quiya'.

40 Rcan' nu juin Jesús 'in: Simun, tyucuin' lo'o sca cha'. Mxcuen: Tyucui'.

41 Lo nu juin ni: Ndi'in tucua nu nducui tñi 'in sca nu cuilyiya', sca can' nducui quina'an tñi, tsaña'an tñi nu n'ni ne' cana ca'yu cientu tsan, lo xca can' nducui tsaña'an tñi nu n'ni ne' cana tu'hua tyi tsan.

42 Siyana a ncua 'a 'in xu'hua lyiya' tñi can', nga'ni nu cuilyiya' can' cha' tlyu ri' 'in tyucuaa ne' can'. Tyucui', ¿ni ña'an tyucuaa ne' can' lyee la lca tiee 'in nu cuilyiya' can'?

43 Mxcuen Simun can': Ndlucua ran' nu quina'an la tñi nducui can'. Rcan' nu juin ni 'in: Cui' ña'an yucui'.

44 Rcan' mxna'an ni se'en nducua ne' cuna'an can' lo nu juin ni 'in Simun: ¿Ta cua ngüi'ya cuinta ña'an ngui'ni ne' cuna'an re? Na' nguiten ña'an 'in lo a ndaa tyi'a quiten quiyan' una ne' cuna'an re mslu tucua ne' tyi'a quiloo ne' chun' quiyan' lo nxyti ne' 'in na lo'o quichan' que ne'.

45 A yucui' cha' 'yan, una ne' cuna'an re ti bra nguiten ña'an 'in, a ndla' ti ne' ndyucui' cha' ne' quiyan'.

46 A msu'hua ceite quen, una ne' cuna'an re nsu'hua ne' tyi'a txi quiyan'.

47 Can' cha' tyucuin' lo'o, cua nguten lyigaa qui'ya 'in ne' siyana tlyu cha' tsu'hue cua nga'ni ne' lo'on, una nu a ntsu'hui lyoo qui'ya 'in chin' ti cha' tsu'hue lca tiee can'.

48 Lo nu juin ni 'in ne' cuna'an can': cua nguten qui'ya 'in.

49 ta'a nducua ni can' mdisna yucui': ¿Ti ca lca re cha' lo'o ntyen qui'ya 'in nten?

50 Una ti yucui' la ni lo'o ne' cuna'an can': Mdo'o laa siyana yaña'an ri' 'yan, quiaa lyaa lo a sca cha' su'hua tiee.

LUCAS 8

Cha' 'in ne' cuna'an nu mda yaa' 'in Jesús

1 Chun' nde'en can' mdijin Jesús scaxca quichen, mda'an yucui' ni cha' tsu'hue 'in Ndiöse tsaña'an ntsu'hui cha' culo ni tñan 'in nten, mda'an ni lo'o quita'a tityucua can'.

2 A cuinta lo'o tucua sna ne' cuna'an ngutucui ndyca'an 'in ni, cui' nu cua nga'ni tyca ni 'in lo ngulo ni cui'in xña'an 'in: María nu naa Magdalena, nu mdo'o cati cui'in xña'an 'in,

3 lo'o xca nu naa Juana, cuiyo'o Chuza, nu lyi'ya cuinta tñan 'in Herode, lo'o Susana, a cuinta lo'o scaxca la ne' cuna'an nu nda yaa' 'in ni lo'o na nu ndi'in 'in ne'.

Cha' 'in ne' nu Ndya si'yu trigo

4 Yato'o mdisna nguio' ti'in quina'an nten se'en ndun ni, ne' nu mdo'o scaxca quichen, rcan' mdisna ngulu'u ni 'in ne', lo mxtyaa ni sca cha' lo ndyucui' ni:

5 Sca ne' qui'yu yta si'yu trigo, se'en msne 'in na chin' na nguilu na tu'hua tucuiin, lo ngujui nu ngulo' su'hua 'in na, a cuinta yaan quiñi lo ycu 'in 'in na.

6 Tichin' si'yu can' nguilu na sca se'en nu chin' ti yuu nducua loo quee, cua ña'aan nguilu na nguityi na siyana a tucu'hua yuu se'en can'.

7 Tichin' si'yu can' nguilu na se'en nducua yca quiche', lo siyana stu'hua nducua na lo'o quiche', ngujui na.

8 Una tichin' si'yu can' nguilu na loo yuu tsu'hue, tsu'hue 'a mducua na lo ncuca tñan na, ntsu'hui juun nu ndaa sca cientu si'yu scati loo juun na. Lo ña'aan mdyi yucui' Jesús cha' can', yucui' ni cueen: Lyigaa nu nee 'in cha' nu yucuin' re cu'ni cuinta 'in na.

9 Una ta'a nda'an ni nganicha' 'in ni: ¿Ni cha' ndyca ri' tyucui' cha' nu yucui' ni?

10 Nu juin ni 'in ne' rcan': cua mdaa Ndiose cha' cuiya' qui'yan huan cuinta cha' nu ntsu'hui catsi' 'in ni tsaña'an nu ndlo ni tñan. Una lyigaa la ña'an nten a ndyucuin' ylan lo'o ne', —ni siya' lyee la ña'an ndyucuin una a ndi'ya ne' cuinta, lo ni siya lyee la nee 'in ne' una a ndi'ya ne' cuinta—.

11 Ndeña'an ndyca ri' cha' nu yucuin' can': Si'yu trigo can' lca na cha' 'in Ndiose.

12 Si'yu trigo nu nguilu tu'hua tucuiin can', ndyca ri' na ña'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, una bra ti ndya'an ne' xña'an lo nguilyo cha' tsu'hue nu cua ntsu'hui ni' carsya 'in ne', siyana a tsaña'an ri' ne' lo a tyo'o laa ne'.

13 Si'yu nu nguilu loo yuu nu ltiti tu'hua nducua loo quee can', ndyca ri' na ña'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, tsu'hue ntsu'hui tiee ne' ndyucuan xu'hue ne' 'in na, una a ngüi'ya

suun na. Chin' braa nguiaña'an ri' ne', una bra ndyijyin ne' scaxca loo cha', bra ndyo'o tsu' ne'.

14 Nu nguilu se'en nducua yca quiche' can', ndyca ri' na ña'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, una siya cha' nduhue ri', cha' cuilyiya' lo'o cha' nu a tsu'hue nu nxcui ri' ne', can' nu ndujui cha' tsu'hue can', lo a ndijyi 'a ña'an qui'nin na.

15 Una nu nguilu loo yuu tsu'hue can', ndyca ri' na ña'an ndyca ri' nten nu ne 'in cha' tsu'hue 'in Ndiose, tsu'hue nxu'hua se'en ne' 'in na lo'o sca carsya nu lñi, lo tsu'hue ndyca tñan na siyana tsa' ndun ne' loo cha' can'.

A sca cha' nu ndyca catsi' ta a ndyo'o scua yla na

16 A tucui nu ca'an sca quii' lo tucun ti'in 'in na, ta su'hua 'in na nde ni' qui'ñan, siya na xtya 'in na sca se'en cuaan, siyana chu'hui xaa 'in nu sten ña'an can'.

17 Cui' nguaña'an lo'o sca cha' nu ndyca buna ti, a ndijyin cha' ca tycan' ña'an na tiaa braa, lo nguaña'an ndi'in cha' 'in sca cha' nu ndyca catsi' ti, tyo'o scua yla cha' 'in na.

18 Can' cha' xñin huan cuinta lyigaa cha' nu ne 'huan, siyana nten nu n'ni cuinta cha' nu ndyucuin', nde lye la ndijyi cha' tiaa 'in can', una nu a n'ni cuinta cha' re, cha' tiaa nu ngulucua ri' cha' cua ngujui 'in, ndlyaa ni 'in na.

Cha' 'in jyi'an Jesús lo'o ta'a ngula ni

19 Rcan' mdiyaa jyi'an Jesús lo'o ta'a ngula ni se'en nda'an ni, una a ncuca sten ne' la se'en ndun ni squi'ya nten quina'an can'.

20 Ngujui nu ngüitsa' 'in ni: Tuna'an cua ndun jyi'an lo'o ta'a ngula, ndyca ri' ne' tyucui' ne' lo'o.

21 Rcan' nu juin ni 'in nten can': Nu nee 'in cha' 'in Ndiose lo nchu'hua se'en 'in na, can' nu lca jyi'an na' lo can' nu lca ta'a ngulan.

Nga'ni Jesús cha' ngüilyiji quio cui'in

22 Yato'o sca tsan nguiten Jesús lo'o ta'a nda'an ni ni' sca yca na'an, lo nu juin ni 'in ne': Tyijyin xi'yun na xca tsu' tiyu' re. Lo mdo'o ne' nguiaa ne'.

23 Una lja nguiaa ne' loo tyi'a can' ngüi'ya scala ni. Sa ntsu'hui yaan sca cui'in tnu, lo chen ndyucui 'in ne' siyana cua mdisna nguiten tyi'a ni' yca na'an can'.

24 Ngüilyoo scala ni, lo nu juin 'in ni: Mistro, Mistro, cua quityin' yu'huin tin na. Mditun ni lo ngusun lo'o ni 'in cui'in can' lo'o tiyu' nu lyee nguitsa can', cui' bra ngüilyijyi na lo mdi'in seen na.

25 Rcan' nu juin ni 'in ne': ¿Ta na a nguiaña'an ri' huan 'yan? Una scaña'an ti nguitsen, nduhue ri' lo nicha' ta'a: ¿Ti ca lca ni re, ni cha' lo'o cui'in lo'o tyi'a ndlo ni tñan 'in na, lo nducua na cha' ndyucui' ni?

Cha' 'in ne' Gadara nu ntsu'hui cui'in xña'an 'in

26 Rcan' mdyo'o ti'in ne' loo yuu 'in ne' Gadara, cui' xca tsu' se'en lyi'ya loo Galilea.

27 Lo ña'aan mdyo'o Jesús tu'hua tyi'a can', yan sca ne' Gadara se'en ndun ni, nu s'ni 'a ntsu'hui cui'in xña'an 'in, a ndyucu' 'a ste', lo a ndi'in 'a ña'an 'in, siya na ni' lyo'o se'en nguitsi' nten ntsu'hui lyigaa braa.

28 Bra na'an 'in Jesús, msi'ya yja cueen, mdi'ya xtyin' tloo ni, lo yucui' cueen: Jesús, Sñe' Ndiose, ni nu tlyu lati nu nducua ni' cuaan, ¿ni na lca 'in lo'on? Jñan sca cha' tsu'hue 'in a taa ndi'i 'yan.

29 (Lo ngulo ni tñan 'in cui'in xña'an can' siyana cula tun 'in ne', siyana s'ni 'a ndaa ndi'i 'in ne'. Tyun 'a ya' mscan' ne' yaa' lo'o quiya' lo'o cadena, una msi'yu 'in na, xcui' se'en bitiyi ndya'an lo'o cui'in xña'an can' 'in.)

30 Nganicha' Jesús 'in ne': ¿Ni ña'an naa? Mxcuen: Legión naa. Cui' siyana quina'an 'a cui'in xña'an ntsu'hui 'in ne'.

31 Cui'in xña'an can' mjñan cha' tsu'hue 'in ni siyana a su'hua ni 'in sca se'en quiñi.

32 Cui' loo qui'ya can' nda'an nan ycu quina'an a' cuhue', lo mjñan cui'in xña'an can' 'in Jesús si taa ni cha' cuiya' sten 'in cuhue' can', lo mdaa ni cha' cuiya'.

33 Ña'aan mdyo'o cui'in xña'an can' 'in ne' nguiten se'en ndi'in cuhue' can', stu'hua mdo'o 'in msnan 'in, lo mxtyu tloo 'in loo tiyu', can' ngujui yu'hui 'in.

34 Nu naan seen cuhue' can' bra na'an cha' nu yato'o, cui' braa nguia yitsa' 'in nten ndi'in quichen can' lo'o nten nga'an ni' quixin'.

35 Mdo'o ne' ya na'an ne' cha' nu yato'o can', mdiyaa ne' se'en nducua Jesús, na'an ne' 'in ne' nu yu'hui cui'in xña'an 'in nducua tloo ni, cua lcu' ste', ntsu'hui tyucui cha' tiaa 'in, lo ytsen 'a ne'.

36 Lyigaa nu na'an cha' can' mdaa rsuun lo'o nten nu mdiyaa can', ña'an ndyca nu yuhui cui'in xña'an 'in can'.

37 Rcan' lyigaa nten nu mdo'o ca tyi'in tsu' se'en lyi'ya loo Gadara, mjñan ne' cha' tsu'hue 'in ni siyana tyo'o tsu' ni se'en can' siyana lyeenguitsen ne'. Jesús nguiten ni ni' yca na'an can' lo mxtucui ni nguiaa ni.

38 Nu quina'an 'a cui'in xña'an yuhui 'in can', mjñan cha' tsu'hue 'in ni si ca tyucui ndyca'an 'in ni, una Jesús msla' ni 'in, lo nu juin ni:

39 Quiaa se'en ndi'in, lo taa rsuun snu ña'an tlyu cha' tsu'hue nga'ni Ndiose lo'o. Mdo'o nguiaa lo mdaa rsuun ña'aan loo quichen can' snu ña'an tlyu cha' tsu'hue nga'ni Jesús lo'o.

Cha' 'in sñe' Jairo lo'o cha' 'in ne' cuna'an nu yla' ste' Jesús

40 Bra nguila Jesús se'en ndi'in nten quina'an can', tsu'hue 'a ntsu'hui tiee ne' ndyucuan xu'hue ne' 'in ni, siyana cua ndi'in yta ne' 'in ni.

41 Lja rcan' mdiyaa sca nu naa Jairo, nu ndlo tñan se'en nguio' ti'in ne' judio, mdi'ya xtyin' tloo Jesús lo mjñan cha' tsu'hue 'in ni siyana tsaa ni la se'en ndi'in,

42 siyana cua caja ti nu cuna'an sñe', tyca ña'an sca can' ndi'in 'in, lo ntsu'hui tijylucua yjan. Tucuiin nguiaa ni lo'o nsta su'hua ta'a nten squi'ya ni.

43 Cui' lja can' nguiaa sca ne' cuna'an nu cua ntsu'hui tityucua yjan ti'i lo'o quicha nguilu tne, cua ngüilyijyi ne' ña'aan tñi 'in ne' lo'o jo'o, una ni sca can' lo a ncuca 'in cu'ni tyca 'in ne'.

44 Ne' cuna'an can' yaan ne' lcui' ti nde chun' Jesús lo yla' ne' loo ste' ni, cui' bra ngüilyijyi ylu tne 'in ne'.

45 Rcan' nu juin Jesús: ¿Ti ca ngu'ni ca'an 'yan? Lyigaa nten can' nu juin ne' siyana a tucui, rcan' mxcuen Tyu lo'o lyigaa ta'a nguiaa: Mistro, jlyo ri' snu ña'an quina'an nten nsta su'hua in', lo ndyucui': ¿Ti ca ngu'ni ca'an 'yan?

46 Lo nu juin la Jesús: Ntsu'hui nu ngu'ni ca'an 'yan, siyana ngüi ran' mdo'o juersa 'yan.

47 Bra na'an ne' cuna'an can' siyana a ncuca su'hua catsi' ne' cha' nu nga'ni ne', mdiyaa ne' tloo ni, mdi'ya xtyin' ne', tloo na'an nten can' ngüitsa ne' 'in ni ña'an yla' ne' ste' ni lo ticui' braa ndyca ne'.

48 Lo nu juin ni 'in ne': Sñen', cua ndyca siyana yaña'an ri' 'yan, quia lya lo a sca cha' chu'hui tiee.

49 Can' cha' ti ndun yucui' ni bra mdiya yitsa' sca nu mdo'o la se'en ndi'in ne' nu ndlo tñan can', lo nu juin: cua ngujui sñe', a najo'o 'a ti tyucui' lo'o ni re tsaan ni.

50 Bra ngune 'in Jesús cha' nu yucui' ne' can', nu juin ni 'in ne' nu ndlo tñan can': A cutsen, tsaloo tsaña'an ri' 'yan lo tyca sñe'.

51 Bra mdiyaa ni la se'en ndi'in ne', a mdaa ni cha' cuiya' sten ña'an nu ti, Tyu ti, Jacobo lo'o Xuhua, a cuinta lo'o nten cula 'in cuhui' can'.

52 Lyigaa nten can' ndi'in ne' nguina ne' squi'ya cuhui' can', lo nu juin ni 'in ne': A cuna huan, cuhui' re tsi'i na ngujui cui', na lja' ti cui'.

53 Nten can' mstyí lyo'o ne' 'in ni siyana jlyo ri' ne' siyana ngujui cui'.

54 Una Jesús msñi ni yaa' cui', lo yucui' cueen ni: Sñen', quitucui.

55 Cui' ña'an braa nguila carsya 'in cui' lo nguitucui cui', rean' yucui' ni lo'o ne' siyana taa ne' na cu cui'.

56 Nten cula 'in cui' ndyijyin ya' yuhue ri' ne', una Jesús ngulo ni tñan 'in ne' siyana a tyucui' ne' lo'o ni sca tucui cha' nu yato'o.

LUCAS 9

Bra nga'an tñan Jesús 'in ta'a mda'an ni

1 Rcan' mxo' ti'in Jesús 'in tityucua ta'a nda'an ni, lo mdaa ni cha' cuiya' 'in ne' siyana ca culo lyigaa loo cui'in xña'an nu ntsu'hui 'in nten, lo cu'ni tyca 'in nu ti'i lo'o lucuati loo quicha.

2 Rcan' nga'an tñan ni 'in ne' siyana tsa yucui' ne' ña'an ntsu'hui cha' culo Ndiöse tñan 'in nten, a cuinta siyana cu'ni tyca 'in nu ti'i.

3 Lo nu juin ni 'in ne': Ni sca na lo a cui'yan huan se'en tsaan huan, ni yca lo a tyucua yaan' huan, ni cuijyin, ni na cun huan, ni tñi a cui'yan huan, lo ni a cui'yan huan xca lta ste' huan.

4 Quichen se'en tiaan huan, si ntsu'hui nu taa se'en quinu huan, can' tyi'in huan tsalja ndi'in huan quichen can'.

5 Si nten can' a tyucuan xu'hue ne' 'huan, tyo'on huan quichen can' lo scuin huan yuu quiyan' huan, ncuaña'an quinu cuinta 'in ne' si ntsu'hui cha' caan 'in ne'.

6 Rcan' mdo'o ne' nguiaa ne' lo mdijin ne' lyigaa quichen suhue ti, mda'an yucui' ne' cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo nga'ni tyca ne' 'in nu ti'i scaxca se'en can'.

Bra ngujui Xuhua nu mducua tya 'in nten

7 Herode nu ndlo tñan can' bra yna cha' ña'an ngui'ni Jesús, msu'hua cha' tiee siyana ntsu'hui nu ndyucui' siyana Xuhua can' cua mdyo'o qui'u,

8 a cuinta ntsu'hui xca nu ndyucui' siyana Elía cua ngulu'u tloo 'in ne', lo ntsu'hui xca nu ndyucui' siyana lca ni nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo ri nii mdyo'o qui'u can'.

9 Rcan' nu juin Herode: Una na' ngulon tñan msi'yu yni Xuhua can', ¿ti ca lca nu ndyucui' nten cua cha' 'in? Can' cha' ndyca ri' chu'hui lyoo 'in Jesús.

Mxcu Jesús 'in ca'yu mii nten

10 Bra nguila ta'a nda'an Jesús, ndaa rsuun lo'o ni lyigaa cha' nu nga'ni se'en yaa. Rcan' mdo'o lo'o ni 'in yucui' ti, sca se'en nu cua ntan la tu'hua quichen Betsaida.

11 Una nten nu nguinu ti'in can' bra ngüi ri' ne' la tucuiin nguiaa ni, ngutucui ndyca'an ne' 'in ni, cui' bra ndyucuan xu'hue ni 'in ne', lo yucui' ni lo'o ne' ña'an ndlo Ndiose tñan 'in nten, a cuinta nga'ni tyca ni 'in lyigaa nu ndyca ri' tyca.

12 Bra msiin tsan can' yucui' ta'a nda'an ni lo'o ni: Tyucui' lo'o nten re siyana cuna ne' se'en quinu ne' se'en ndi'in scaxca quichen ta se'en nga'an nten ni' quixin', can' caja na cu ne' siyana tijyu' nda'an na re.

13 Nu juin ni 'in ne' rcan': 'Huan xcun huan 'in ne'. Mxcuen 'in ni: Una tiseen ca'yu ti quijaxtlya nda'an lo'o hua lo'o tucua ti cuila, ta na ndyca ri' huan tsa si'i hua na nu cu nten quina'an re.

14 Tsalca ne' qui'yu can' ndiyaa ca'yu mii. Rcan' nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Cu'ni huan cha' tyucua nten re cuinta tu'hua tyii ne'.

15 Ncuaña'an nga'ni cha' mdi tucua lyigaa nten can'.

16 Rcan' msñi Jesús quita'a ca'yu quijaxtlya lo'o tyucua cuila can', mscuen ni tloo ni lo ndyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na, lo mdaa ni 'in na 'in ta'a nda'an ni siyana titsa 'in na.

17 Lyigaa ne' yucu ne' ngula' ri' ne', lo na nu nguinu can' ti nga'ni cha'an cha tityucua xcuhui na.

Nu juin Tyu siyana Jesús Ica ni Crixtu

18 Yato'o lja ndyucui' Jesús lo'o Ndiose scati ni, una lo'o ta'a nda'an ni nda'an can', lo nganicha' ni 'in ne': ¿Ti ca Ican na' ndyucui' nten?

19 Mxcuen 'in ni: Ntsu'hui nu ndyucui' siyana Ica Xuhua nu mducua tya 'in nten, lo ntsu'hui nu ndyucui' siyana Ica Elía, a cuinta ntsu'hui xca nu ndyucui' siyana Ica sca nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, lo ri nii mdyo'o qui'u can'.

20 Rcan' nu juin ni 'in ne': Lo 'huan, ¿ti ca ndlucua rin' huan Ican na'? Mxcuen Tyu can': 'Nu'huin Ica yucui' ca Crixtu nu mdo'o se'en nducua Ndiose.

Ngüitsa' Jesús siyana ntsu'hui cha' caja ni

21 Una yucui' ni lo'o siyana a tyucui' cha' re lo'o ni sca tucui.

22 Nu juin ni 'in: Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, quina'an 'a ndi'i ntsu'hui cha' tyijyin ni, ntsu'hui cha' xcuan tloo qui'yu cula 'in ni, cui' nguaña'an lo'o nu ndlo ca tñan ni' Iyaa lo'o ne' escriba, cuna ne' ña'an cuji ne' 'in ni, una bra quita'a sna tsan ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ni.

23 Rcan' tsatlyu yucui' ni lo'o nten can': Si nde'en nu ndyca ri' tyucui ndyca'an 'yan, 'ni cha' jlya ri' can' 'in, lo nu tyucui ndyca'an 'yan, tyaa can' 'in siya' ti.

24 Siyana Iyigaa nu ndlucua ri' culo laa 'in, tyucuna' can' tiaa braa, una Iyigaa nu tyaa chelyuu 'in squi'yan, can' nu tyo'o laa.

25 ¿Siyana ni cuinta chu'hui 'in ne' cu'ni ne' cana ña'aaan chelyuu, lo tyucu na' ne'?

26 Siyana nu ca jyu'u ri' lo'o cha' nu ndyucuin', cui' nguaña'an Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ca jyu'u ri' ni lo'o can' bra quiaan ni xiya' lo'o cha' cuiya' 'in ni, tsatlyu lo'o cha' cuiya' 'in Stina Ndiose lo'o angajle nu luhui 'in ni.

27 Nu chin ñi tyucuin' lo'on huan, ntsu'hui nu nda'an re, a caja si tsi'i la nducua la ña'an tloo cha' cuiya' 'in Ndiose tsaña'an nu ntsu'hui cha' culo ni tñan.

Bra nchan'an ña'an Jesús

28 Yato'o nu cua ndyca snu' tsan yucui' ni cha' can', mdo'o lo'o ni 'in Tyu, Xuhua lo'o Jacobo, lo ndyucuen ne' sca loo qui'ya siyana tyucui' ni lo'o Ndiose.

29 Lja ndyucui' ni lo'o Ndiose nchan'an ña'an tloo ni, lo ste' ni nguinu xaa na lo ngaten na.

30 Can' ngüi'ya tun tucua ne' qui'yu nu ndaa cha' lo'o Jesús, cui' Moisé lo'o Elía,

31 msu'hua ndyucun sca xaa nu tsu'hue ña'an 'in ne', lo ndaa ne' cha' ña'an ntsu'hui cha' caja ni quichen Jerusalén.

32 Tyu can' lo'o ta'a nducua lye'e 'a ndyu'hui scala ne', una mdaa loo a yja', na'an xaa nu tsu'hue 'a ña'an can' 'in Jesús lo'o tyucuaa ta'a ndun ni.

33 Bra ngula' tun tyucuaa ne' can' 'in Jesús, rcan' nu juin Tyu can' 'in ni: Mistro, tsu'hue siyana ndi'in hua nde, nde tñan hua sna yisin, sca na tyi'in, xca na 'in Moisé, lo xca na tyi'in Elía. yucui' nguaña'an siyana a ngujlyo 'a ri' ni cha' ti tyucui'.

34 Lja nu ti ndyucui' cha' can', ngüi'ya ti'in coo lo ngo'o ti'in na 'in ne', lo ytsen bra ndyucun yu'hui ni' coo can'.

35 La ni' coo can' ngujui nu yucui': Nde Lca Sñen' na' nu tca'a lati 'yan, quine 'huan cha' nu tyucui' re.

36 Una bra mdyi yucui' can', xcati Jesús nguinu tun ni, lo ta'a nda'an ni x'ni 'a msu'hua catsi' cha' nu na'an can'.

Nga'ni tyca Jesús 'in sca nu ntsu'hui cui'in xña'an 'in

37 Xca tsan can' mdo'o ne' loo qui'ya can', tucuiin yaan ne' quina'an 'a nten ya te'en 'in ne'.

38 Lja nten can' mdo'o yucui' cueen sca ne' qui'yu: Mistro, jñan sca cha' tsu'hue 'in cu'ni quinta 'in nu lyu' ti re 'yan, siyana tyca ña'an sca 'yan.

39 Bra nxñi cui'in 'in, nxi'ya yja, nscuin ti'in na 'in lo'o juersa, ndyucua ngoo' tu'hua, lye'e nsuhue' sti na 'in, lo que' 'a ti ndla na 'in.

40 cua mjñan cha' tsu'hue 'in ta'a nda'an siyana culo cui'in can' 'in sñen', una a ncua 'in ne'.

41 Rcan' nu juin Jesús 'in nten can': 'Huan lca huan nten nu a nguaña'an ri' lo lye' ri'. ¿Ta ncua ti ña'an ndi'in lo'on huan tsa tyucui braa? Can lo'o 'in sñe'.

42 Bra cua tiaa ti se'en ndun ni, cui'in can' mxtlyu 'in lo mscuin ti'in na 'in lo'o juersa, una Jesús ngusun lo'o ni 'in cui'in xña'an can' lo nga'ni tyca ni 'in, lo mdyaa ni 'in 'in sti.

43 Lyigaa nten can' yuhue ri' ne' snu ña'an tlyu cha' cuiya' 'in Ndiose.

Yucui' Jesús xiya' ña'an ntsu'hui cha' caja ni

Laja ti ndi'in yuhue ri' ne' siya cha' nu nga'ni ni, nu juin ni 'in ta'a nda'an ni:

44 Tyaa huan ya' quine tsu'hue huan cha' re, siyana tia braa Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, caja nu tyaa 'in ni yaa' nten chelyuu.

45 Una ta'a nda'an ni a ngüi'ya cuinta cha' nu yucui' ni, a jui cha' cuiya' qui'ya cuinta cha' can', ni a nga'ni tiee cunicha' 'in ni.

¿Ti ca lca nu ndun loo la?

46 Rcan' mdisna yucui' ta'a nda'an ni, ni ña'an nu ntsu'hui cha' ca nu ndun loo la.

47 Jesús ngüi'ya ni cuinta cha' nu ndlucua ri', lo nga'ni ni cha' yaan sca nu lyu' ti se'en ndun ni,

48 rcan' nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Ña'an nu ti nu tyucuan xu'hue 'in nu lyu' ti re lo'o cha' 'yan, cu'ni can' cuinta siyana 'yan tyucuan xu'hue. Lo nu tyucuan xu'hue 'yan, tsi'i 'yan na' ti tyucuan xu'hue can', siya na lo'o 'in nu nga'an tñan 'yan. siyana nu n'ni lyu' 'in, can' nu ndun loo lati lja huan.

Cha' 'in nu nguiaa tsu' 'in Jesús

49 Rcan' mdo'o yucui' Xuhua can': Mistro, cua na'an hua sca nu ndlo cui'in xña'an 'in nten lo'o cha' cuiya' in', una msi'yu co' hua cha' nu ngui'ni siyana a nda'an lo'on na.

50 Rcan' nu juin Jesús 'in: A tyucui ndijin huan lo'o cha' nu ngui'ni, siyana nu a ti'i ri' 'na, tsu' 'na nguiaa can'.

Jesús ngusun lo'o ni 'in Jacobo lo'o Xuhua

51 Bra cua ndyucui lucuila' cha' quiaa ni la ni' Cuaan, rcan' mducua tloo ni siyana tsaa ni quichen Jerusalén.

52 Nga'an tñan ni 'in tucua sna nu tyucua loo tsaa sca quichen lyu' ti se'en lyi'ya loo Samaria, lo cuna se'en quinu ni can'. Mdo'o nguiaa lo mdiyaa quichen can',

53 una nten can' a ndyucuan xu'hue ne' 'in ni bra mdiyaa ni, siyana jlyo ri' ne' siyana tyijyin ti ni tsaa ni quichen Jerusalén.

54 Bra na'an Jacobo lo'o Xuhua cha' re, nu juin 'in ni: Ni X'na hua, ¿ta ndyca ri' jñan hua cha' qui'ya quii' tsaña'an nga'ni Elía, lo cuijlyon na 'in ne'?

55 Mxna'an ni se'en ndun lo ngusun lo'o ni 'in: 'Huan a lyiji qui'yan huan cuinta ni tsu' nguiaa huan,

56 siyana na' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, a yan siyana cuijlyon 'in nten chelyuu, yaan siyana culo laan 'in ne'. Rcan' mdo'o ne' nguiaa ne' lo mdiyaa ne' xca quichen lyu' ti.

Tsalca nu lca tiee tyucui ndyca'an 'in Jesús

57 Tucuiin nguiaa ne' can' mdo'o yucui' sca ne' qui'yu lo'o ni: Ni X'na hua, ndyca ran' tyucui ndyca'an 'in la ya' nguiaa ti.

58 Mxcuen Jesús 'in ne': cuita' nducua tuque ndyu'hui 'in, cui' nguaña'an quiñi' cua lca se'en nxcua snin' 'in, una Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, a ndia se'en xtñan' can'.

59 Rcan' nu juin ni 'in ne' xca can': Tyucui ndyca'an 'yan. Mxcuen 'in ni: Ni X'na hua, taa cha' cuiya' quian cutsin' 'in stin la nducua la.

60 Mxcuen Jesús 'in ne': Tya cha' cuiya' cutsi' nu ngujui 'in ta'a ngujui, una nu'huin tsa yucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose tsaña'an ntsu'hui cha' culo ni tñan 'in nten.

61 Rcan' mdo'o yucui' xca lo'o ni: Ni X'na hua, lo'on na' ndyca ran' tyucui ndyca'an 'in, una taa cha' cuiya' la nducua la qui'an quitsan' 'in nu ndi'in se'en ndi'in.

62 Jesús mxcuen 'in ne': Sca nu nxñi yca nguita yuu lo xna'an nde chun', a ca tñan can' cu'ni tñan 'in Ndiose se'en ndlo ni tñan.

LUCAS 10

Bra nga'an tñan Jesús 'in sna yla ntsu'hui tii

1 Chun' nde'en can', Ni X'na na ngulosuhui ni cha xnan yla ntsu'hui tii nten, lo nga'an tñan ni 'in ne' cuinta tucua ne', tsa ne' scaxca quichen se'en ntsu'hui cha' tyijyìn ni.

2 Lo nu juin ni 'in ne': Chi' ñi siyana quina'an tñan ndi'in 'in Ndiose, cua tca quio' na, una chin' ti msu, can' cha' jñan huan 'in ni nu lca X'na tñan re siyana su'hua ni msu nu xo' 'in na.

3 Na' su'huan 'huan tsaan huan ña'an ndyca ri' slya' nu nguiten lja 'ni yla.

4 A cui'yan huan cuijyin, ni tñi lo ni quina lo a cui'yan huan, a lyica cha' t'yan' huan lo'o ni sca tucui nu tyucuan huan tucuiin.

5 La nde tiaan ti huan se'en nducua na'an 'in nten, la nducua la tyucuin' huan lo'o ne': Ndiose taa ni cha' tsu'hue nu chu'hui ni' carsya 'huan lyigaan 'huan nu ndi'in na'an re.

6 Si ntsu'hui nu nguiaa lo'o cha' tsu'hue, tyucuan xu'hue can' cha' nu tyucuin' huan, lo si a tyucuan xu'hue can' 'huan, a quinu cha' tsu'hue se'en ndi'in can'.

7 Na'an se'en tyucuan xu'hue ne' 'huan, can' quinu huan, tyucuan xu'huen huan na nu taa ne' cun huan lo'o na nu co'on huan, siyana sca msu nga'an cha' 'in xñi squiya'. A lyca cha' quinu huan scaxca na'an.

8 Ña'an quichen ti tiaan huan, si tyucuan xu'hue ne' 'huan, cun huan na nu xtya ne' tloon huan,

9 cu'ni tycaan huan 'in lyigaa nu ti'i, lo tyucuin' huan lo'o ne': cua mdiyaan cha' tsu'hue 'huan tsaña'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tñan 'na.

10 Si nde'en quichen sten huan a tyucuan xu'hue ne' 'huan, tya'an huan tyucui tucuiin loo quichen can', lo ndeña'an tyucuin' huan lo'o ne':

11 Yuu lta nu msñi ca'an quiya' hua loo quichen re scuin hua 'in na siyana a ndyucuan xu'huen huan 'hua, lo ca jlyo rin' huan siyana cua mdiyaan cha' tsu'hue se'en ndi'in huan ña'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tñan 'na.

12 Tyucuin' lo'on huan sca cha', tsan nu ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu, lyee lati tyijyin nten can' ndi'i que ña'an ndi'i ntsu'hui cha' tyijyin quichen Sodoma.

Yuhue' nu caan 'in quichen nu mscuan tloo 'in Jesús

13 'Tnan ca huan, 'huan nu ndi'in quichen Corazín, lo 'tna ca huan, 'huan nu ndi'in quichen Betsaida, snu ña'an cha' tnu cua nga'ni tloon huan. Si nga'nin cha' re quichen Tiro lo'o Sidón, ti s'ni mxtun ri' ne' qui'ya ngui'ni ne', lo ca tycaan' ña'an siyana ti'i ntsu'hui tiee ne' lo'o ña'an te' nu ndyucu' ne' lo'o ña'an nu n'ni ne'.

14 Can' cha' tsan nu ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' Ndiose cha' 'in nten chelyuu, ne' nu ndi'in quichen Corazín lo'o Betsaida, lyee lati tyijyin can' ndi'i que ña'an nu tyijyin quichen Tiro lo'o Sidón.

15 Lo 'huan quichen Capernaum, —xque' 'huan siyana cua jui xu'hue 'huan la ni' Cuaan, una tiaa braa caja nu su'hua 'huan se'en tyijyin huan ndi'i—.

16 Can' cha' lyigaa nu quine 'in cha' nu tyucuin' huan, cha' 'yan na' quine 'in can', lo nu xcuan tloo 'huan, 'yan na' xcuan tloo can', lo nu xcuan tloo 'yan, 'in ni nu nga'an tñan 'yan xcuan tloo can'.

Bra nguila nu sna yla ntsu'hui tii can'

17 Bra nguila nu sna yla ntsu'hui tii can', ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tiee lo ndyucui': Ni X'na hua, lo'o cui'in xña'an ngutucua cha' 'hua lo'o cha' cuiya' 'in.

18 Mxcuen ni 'in ne': Chin' ñi 'huan, ti la ni'cuaan na'an mdiyuu ne' xña'an tsaña'an ndyca ri' ti'yu.

19 Ña'an huan ni, cua ndaan cha' cuiya' 'huan siyana tca lyo' su'huan huan 'in cuinaan yla lo'o sne'en, tlyu cha' cuiya' tan 'huan, lo a sca ndi'i ca 'huan.

20 Una tsi'i can' cha' ca tsu'hue chu'hui tieen huan, ta siyana nducua cui'in xña'an cha' nu ndyucuin huan, ca tsu'hue chu'hui tieen huan siyana cua nga'an scua nii huan la ni' Cuaan.

Tsu'hue yu'hui tiee Jesús

21 Rcan' ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tiee Jesús squi'ya Espíritu 'in Ndiöse, lo nu juin ni: Stina Ndiöse, na' cu'nin tnun 'in, nu'huin lca X'na ni' cuaan lo'o loo chelyuu re, siyana msu'hua catsi' cha' re 'in nu tiaa lo'o nu nxque' ri' siyana ndi'ya cuinta, lo ngulo scua yla cha' re 'in nu chin' cha' 'in. Nu'huin nu lca Stin, chin ñi 'in siyana nguaña'an ndyca ri'.

22 Lyigaa loo cha' mdyaa Stin 'yan, na' nu lca Sñe' ni, lo a tucui nu jlyo ri' ti ca lcan, siya na scati Stina Ndiöse, cui' nguaña'an a tucui nu jlyo ri' ti ca lca Stina Ndiöse, siya na scan tin, a cuinta culo scuan ylan cha' re 'in nu ndyca ran'.

23 Rcan' mxna'an ni se'en ndun ta'a nda'an ca ni, lo yucui' ni lo'o sca cha': Tsu'hue ca xu'hue lyigaa nu na'an cha' nu na'an huan ri nii,

24 siyana tyucuin' lo'on huan sca cha', quina'an 'a nu mxiyucui' Ndiöse 'in ti s'ni cui' nguaña'an lo'o nu ncua ree, ncua ri' ña'an cha' nu na'an huan ri nii, una a na'an 'in na, lo ncua ri' quine 'in cha' nu ne 'huan ri nii, una a ngune 'in ne' cha' re.

Cha' tsu'hue nu nga'ni ne' Samaria

25 Yato'o mditun sca nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, lo nganicha' 'in Jesús siyana caja ña'an su'hua qui'ya 'in ni, lo nu juin: 'Huan ni nu lca Mistro, ¿ni ña'an cha' nu tca cu'nin siyana caja chelyuu nu a tsatii 'a 'yan?

26 Mxcuen ni 'in: ¿Ni ña'an ndyucui' lee can'? ¿Ni ña'an ndi'ya cuinta 'in na?

27 Rcan' mxcuen: —Lo'o lyigaa carsya 'in tyaa 'in 'in Ndiose X'na, lo'o lyigaa tiee, lo'o lyigaa juersa in',— lo'o lyigaa cha' tiaa in', a cuinta —ca 'tna ri' 'in ta'a nten tsaña'an n'ni 'tna 'in ' ticui'.—

28 Nu juin ni 'in: Cui' ña'an yucui', cu'ni nguaña'an lo caja chelyuu in'.

29 Ncua ri' suhui tloo, can' cha' nu juin 'in Jesús: ¿Ti ca lca ta'a nten?

30 Rcan' mxcuen Jesús 'in: Sca ne' qui'yu mdo'o Jerusalén nguiaa nde quichen Jericó, tucuiin nguiaa can' mdo'o ne' cuna nu yujui ti'in 'in ne', ngulaa na 'in ne', lo mxnu sti 'in ne' ña'an ndyca ri' sca nu ngujui.

31 Yato'o tucuiin can' mdijin sca nu ntsu'hui cuinta 'in laa, una bra na'an 'in nu su can' mdijin ti.

32 Cui' nguaña'an lo'o sca ne' Leví nu nda yaa' cha' 'in laa, mdijin tucuiin can', bra na'an 'in nu su can' mdijin ti.

33 Cui' nguaña'an mdijin sca ne' Samaria, una bra na'an 'in nu su can' cui' bra ndyca 'tna ri' 'in ne'.

34 Mdiyaa se'en su, msu'hua ceite lo'o viñu se'en ti'i can' 'in, lo ngüixen te' 'in na, rcan' mscuen 'in ne' chun' burru 'in, lo ya xnun 'in ne' sca na'an se'en ntsu'hui cha' cu'ni cuinta ne' 'in.

35 Xca tsan can' bra cua tyo'o tsa, mxnu tucua tñi plata 'in nu ndi'in na'an can', lo nu juin 'in ne': Cu'ni huan cha' tsu'hue cu'ni cuinta huan 'in ne' ti'i re, lo si nducua la tñi culyijyin huan squi'ya, na' xu'huan lyiyan' 'in na bra nde xtucuin.

36 ¿Ni ña'an quita'a sna re lca ta'a nu yujui ti'in ne' cuna can 'in?

37 Mxcuen 'in ni: Cui' nu nga'ni cha' tsu'hue lo'o can'. Rcan' nu juin Jesús 'in: Yaa, lo ticui' nguaña'an cu'ni nu'huin.

Yaa Jesús se'en ndi'in Marta lo'o María

38 Yato'o mdo'o Jesús nguiaa ni, mdiyaa ni sca quichen lyu' ti, can' ndi'in sca ne' cuna'an nu naa Marta nu ndyucuan xu'hue 'in ni.

39 Ndi'in sca ta'a ngula ne' naa María, can' nu ndi' tucua lcui' ti se'en nducua Jesús siyana quine 'in cha' nu ndyucui' ni.

40 Una Marta can' lyee la ntsu'hui yuhue ri' tñan nu ndi'in tulquii', rcan' yaa se'en nducua ni lo nu juin 'in ni: Ni X'na hua, ¿ta a nduhue ri' snu ña'an tñan mxnu ta'an 'yan? Tyucui' lo'o siyana ta yaa' yan.

41 Una mxcuen Jesús 'in: Marta, Marta, ta lyee 'a nsu'hua yuhue ri' lo'o scaxca tñan ngui'ni.

42 Ntsu'hui sca cha' nu ndun loo lati, can' nu ngulosuhui María, lo a tucui nu tca culaa cha' can' 'in.

LUCAS 11

Ngulu'u Jesús ña'an tyucui' ne' lo'o Ndiiose

1 Yato'o sca tsan Jesús ndyucui' ni lo'o Ndiiose sca se'en. Bra mdyi yucui' ni nu juin sca ta'a nda'an ni 'in ni: Ni X'na hua, culu'un huan 'hua ña'an ntsu'hui cha' tyucui' hua lo'o Ndiiose, tsaña'an ngulu'u Xuhua 'in ta'a mda'an.

2 Rcan' nu juin ni 'in lyigaa ne' can': Bra tyucuin' huan lo'o Ndiiose ndeña'an tyucuin' huan: Ndiiose Sti hua, nu'huin nu nducua la ni' cuaan, scati ntsu'hui cha' cu'ni tnu hua 'in. Ndyca ri' hua siyana culo tñan 'hua. Cu'ni ña'an nu ndyca ri' loo chelyuu re tsaña'an ngui'ni la ni' Cuaan.

3 A cuinta taa na nu cu hua cuinta scaa tsan.

4 Cu'ni cha' tlyu ri' 'hua lo'o qui'ya ngui'ni hua, siyana nguaña'an ngui'ni hua cha' tlyu ri' 'in lyigaa nu ngui'ni cha' a tsu'hue lo'o hua. A taa cha' cuiya' sten cha' a tsu'hue tiee hua, siya na culo tsu' 'hua loo cha' a tsu'hue can'.

5 Lo ti nu juin la ti 'in ne': Si ndi'in sca ta'a tsu'hue huan, lo tsan huan se'en ndi'in xa jlu'hue tla, lo tyucuin' huan lo'o can': Jñan sca cha' tsu'hue 'in, taa sna ti quijaxtlya 'yan,

6 siyana sca ta'a tsu'hue ntsu'huin tya mdiyaan se'en ndi'in, lo a sca na ndia 'yan taan cu.

7 Si la ña'an xcuen 'huan: Ni cha' ljian taa cha' nsin' ri' 'yan, ta a jlyo ri' cua ndycun tuna'an 'yan, cua ljan' lo'o nu suhue ti 'yan, a ca quitucuin taan na nu ndyca ri'.

8 Una tyucuin' lo'on huan sca cha', tsi'i siyana lca can' ta'a tsu'hue, ta can' cha' quitucui lo taa lyigaa na nu njñan can', siyana ndun ndaa cha' nsin' ri' 'in ne' can' cha' quitucui.

9 Can' cha' tyucuin' lo'on huan sca cha': Jñan huan na nu ndyca rin' huan lo caja na 'huan, quina huan cha' can' lo quiija lyoo na 'huan, tyucuin' huan lo caja nu sla tuna'an 'huan.

10 Siyana lyigaa nu njñan sca cha', caja na 'in, lo nu nguinan cha' can', quiija lyoo na 'in, lo nu ndyucui', caja nu sla tuna'an 'in.

11 Tsaña'an ndyca rin' 'huan lo'o sñe' huan, ¿ta xtyi rin' huan taan huan sca quee 'in can' si jñan sca quijaxtlya 'huan? Ta si jñan can' sca cuila 'huan, a xtyi rin' huan taan huan sca cuinaan 'in can'.

12 Ta jñan can' sca scuhue cuito 'huan, a xtyi rin' huan taan huan sca sne'en 'in can'.

13 'Huan lcan huan sca nten nu a tsu'hue, una jlyo rin' huan ndaan huan na nu tsu'hue 'in sñen' huan, ni xnu ca Ndiose, ni nu lca Sti huan nu nducua ni' cuaan, ntsu'hui cha' taa ni Espíritu nu Luhui 'in ni 'in lyigaa nu njñan 'in ni.

Yucui' Jesús cha' 'in cui'in xña'an

14 Yato'o ngulo Jesús sca cui'in xña'an nu cua mxnu cu'un 'in sca ne' qui'yu, lo bra mdyo'o cui'in xña'an can' 'in ne' mdisna yucui' ne', lo ndyijyín ya' yuhue ri' nten can'.

15 Una scaxca ne' ndyucui' ne': Siya cha' cuiya' 'in Beelzebú, x'na cui'in xña'an, can' cha' ndyca 'in ne' re ndlo cui'in xña'an nu ntsu'hui 'in nten.

16 Ntsu'hui nu mjñan 'in ni siyana cu'ni ni sca cha' nu tnu lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, siyana caja ña'an su'hua ne' qui'ya 'in ni.

17 Una ngüi'ya ni cuinta ña'an cha' nu nda'an tiee ne', lo nu juin ni: Sca quichen tnu tsatii cha' 'in na si tisna xuun na lo'o ticui' ta'a na, cui' nguaña'an sca na'an si tisna xuun ne' lo'o ticui' ta'a ne', tsato'o tyo'o tsu' ta'a ne'.

18 A cuinta ne' xña'an si tisna xuun can' lo'o ticui' ta'a, ¿ta tca tsa quiñan can' culo tñan rcan'? Lo 'huan ndyucuin' huan siyana lo'o cha' cuiya' 'in Beelzebú ndlon cui'in xña'an nu ntsu'hui 'in nten.

19 Si na' ndlon cui'in xña'an lo'o cha' cuiya' 'in Beelzebú, una 'in ta'a nda'an huan, ¿la mdo'o cha' cuiya' nu ndlo can' cui'in xña'an si na can'? Can' nu ntsu'hui cha' cu'ni cuiya' cha' 'huan.

20 Una si na' ndlon cui'in xña'an lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, ca ca llyo rin' huan siyana Ndiose cua ndlo ni tñan ljan huan.

21 Sca ne' qui'yu nu ngula ri', si tyun tiaa lo'o na nu culaa 'in, a sca ca se'en ndi'in.

22 Una si tiaa sca nu lyee la ngula ri', cu'ni cana 'in ne' lo culaa can' na nu nducua tloo ne' culaa 'in ne', lo titsa can' lyigaa na nu ndi'in 'in ne'.

23 Nu a nguiaa tsu' 'yan, can' nu lca ta'a cusuun, lo nu a nda yaa' quio' tñan 'yan, nde njlyo can' 'in na.

Xiya' nxtucui cui'in xña'an se'en mdo'o

24 Bra ndyo'o cui'in xña'an nu ntsu'hui 'in nten, nda'an nan can' se'en tyi'in sca se'en bityi. Lo siyana a ndijyi se'en tyi'in ndeña'an ndlucua ri': Xtucuin nde na'an se'en mdo'on.

25 Bra quila can' se'en mdi'in, quija lyoo 'in na siyana cua ngulucua na, cua lca ncuu tsu'hue na.

26 Rcan' tsa nan xa tycati cui'in xña'an nu nducun' lati que ña'an yucui', lo tsatlyu sten ni' carsya 'in ne', lo nde lyee lati cu'ni cui'in xña'an can' lo'o ne' que ña'an ti culoo.

Cha' 'in nu ntsu'hui xu'hue 'in tloo Ndiose

27 Lja ndyucui' Jesús cha' re, mdo'o yucui' cueen sca ne' cuna'an lja nten quina'an can': Tsu'hue ca xu'hue ne' cuna'an nu nga'ni cha' ncuu cuine', nu ndaa yti'.

28 Rcan' mxcuen ni 'in ne': Tsu'hue la xu'hue nu nee 'in cha' 'in Ndiose lo nducua cha' 'in na.

Nten nducun' lca nu njñan cha' nu tnu

29 Tsa nducui quina'an la nten nguio' ti'in ne' se'en ndun ni, lo ndeña'an yucui' ni: Nten nu ndi'in loo chelyuu re nducun' ne', njñan ne' scaxca cha' nu tnu, una a ntsu'hui cha' ña'an ne' cha' nu nguaña'an, tsaloo ti cha' nu mda'an yucui' Jonás ntsu'hui cha' ña'an ne'.

30 Tsaña'an msu'hua tiaa Ndiose 'in quichen Nínive lo'o cha' nu yucui' Jonás, cui' nguaña'an nsu'hua tiaa ni 'in nten nu ndi'in ri nii lo'o cha' 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

31 Ne' cuna'an 'in ree nu mdo'o se'en lca Arabia, tyo'o qui'u ne' tiaa braa stu'hua lo'o nten ndi'in re bra ca cuiya' cha' 'in ne', culo ne' quiya 'in nten re siyana tijyu' mdo'o ne' se'en nu quine 'in ne' cha'

tiaa 'in Salomón, una ri nii nde ndun sca nu lyee lati ndun loo que 'in Salomón.

32 Ticui' nguaña'an lo'o ne' Nínive, ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ne' stu'hua lo'o nten ndi'in re bra ca cuiya' cha' 'in ne', culo ne' qui'ya 'in nten re siyana cha' nu yucui' Jonás xtun ri' ne' qui'ya nga'ni ne', una ri nii nde ndun sca nu lyee lati ndun loo que 'in Jonás.

Can na sca xaa 'in nten chelyuu

33 A tucui nu su'hua catsi' sca quii' ta su'hua 'in na ni' cuiya' mblya, siya na xtya 'in na cuaan siyana chu'hui xaa 'in nu sten ña'an can'.

34 Quiloon huan ndaa na xaa 'huan, lo si tsu'hue xaa quiloon huan ña'an huan mtsa'an yu'huin huan lo'o xaa can', una si a tsu'hue xaa quiloon huan, cui' nguaña'an tla cha' tiaa 'huan.

35 Xñin huan cuinta siyana a tyca xaa can 'huan tla.

36 Si ña'an huan mtsa'an yu'huin huan xaa 'huan, lo a la 'a ti tla loo chelyuu 'huan, lca huan xcui' xaa tsaña'an ndyca ri' sca quii' nu tsu'hue xaa.

Tla cha' yucui' Jesús lo'o ne' fariseo lo'o ne' escriba

37 Bra mdyi yucui' Jesús cha' can', sca ne' fariseo mjñan cha' tsu'hue siyana tsa ycu tlya ni lo'o, lo ña'an nguiten ni ña'an can' mdi tucua ni loo misa.

38 Una yuhue 'a ri' ne' fariseo siyana a nguna' ni la nducua la.

39 Una nu juin Ni X'na na 'in ne': 'Huan ne' fariseo, nde chun' ti vasu lo'o qui'nán ndjyi'an huan, una la ni' Carsya 'huan mtsa'an yu'huin lo'o cha' nu a tsu'hue.

40 'Huan ne' lye' ri', ¿ta tsi'i nu ngañan nde chun' vasu can' lca nu ngañan nde ni' na?

41 Si ca taan huan sca lomstan nu tyo'o ni' carsya 'huan, lyigaa cha' luhui 'huan rcan'.

42 'Tnan ca huan, 'huan ne' fariseo, siyana hasta lo'o scaxca na quixin' ndaan huan chin' ti 'in Ndiose, lo'o menta nu txi, lo'o ruda, una a 'ni cuintan huan cha' nu lñi 'in Ndiose cha' tsu'hue 'in ni. Cu'ni huan lyigaa cha' re, una a jlya rin' huan cha' nu ndun loo lati nu nga'an cha' cu'ni huan.

43 'Tnan ca 'huan ne' fariseo, siyana se'en n'ni tnu na 'in Ndiose lyee lca tieen huan tyucuan huan loo yca xlya se'en ndyucua nten nu

ndun loo, lo tsu'hue ntsu'hui tieen huan bra ndijyi nu ndyucui' cha' huan loo quiya'.

44 'Tnan ca 'huan ne' fariseo lo'o ne' escriba, 'huan nu a lñi ndi'in cha' 'in, ndyca rin' 'huan tsaña'an ndyca ri' sca cuaa nu a tyca' su, lo lyigaa nten nu ndijin chun' can' a jlyo ri' ne' la ndlo' su'hua ne'.

45 Rcan' mdo'o xcuen sca nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, lo nu juin: Nu'huin nu lca Mistro, cha' nu ndyucui' cua lo'o huare ngui'ni na 'hua.

46 Mxcuen ni 'in ne': Cui' nguaña'an 'huan nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, 'tna ca huan, siyana ndlu'un huan 'in nten, nu a ndyca cui'ya ne', una cha' nu 'huan, ni sca loo xñi yaa' ti huan lo a ngui'ni ca'an 'in na.

47 'Tnan ca 'huan nu ngui'ni chu'hue cuaa se'en ngutsi' nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, nu yujui nten cula 'huan.

48 Ndyca tyca' ña'an siyana sca cha' ti 'huan lo'o nten cula 'huan, siyana can' nu yujui 'in ne', lo 'huan ngui'ni chu'huen huan se'en ngutsi' ne'.

49 Can' cha' nu juin Ndiose lo'o cha' tiaa 'in ni: Nde ca'an tñan 'in nu xiycuin' 'in, a cuinta lo'o nu tyucui' cha' tsu'hue 'yan lo'o nten, ntsu'hui can' caja nu kujui 'in lo ntsu'hui nu taa ne' ndi'i 'in.

50 Ta nten ndi'in re ntsu'hui cha' tyaa ne' cuinta 'yan squi'ya tne nu nguilu 'in lyigaa nu mxiyucuin' 'in ti s'ni ti bra nu mdisna quiya' chelyuu re,

51 ti tne nu mslu ne' 'in Abel lo nga'ni tyii ne' cha' re lo'o Zacaríá, nu yjui ne' 'in jlu'hue la se'en ndyiquin tucua 'ni lo'o tulaa can'. Tyucuin lo'on huan sca cha' siyana nten re ntsu'hui cha' tyaa ne' cuinta cha' can'.

52 'Tnan ca 'huan nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee, siyana ndyucui ndijin huan se'en nu qui'ya ne' cuinta cha' 'in Ndiose, ni yucuin' huan lo a nguiten huan, lo a ndaan huan cha' cuiya' sten xca tucui.

53 Bra mdyi yucui' ni cha' re, ne' escriba lo'o ne' fariseo ndyucuen tique' ne' lo mdisna nganicha' ne' 'in ni scaxca cha' nu tucui,

54 siyana su'hua ne' qui'ya 'in ni lo'o cha' nu tyucui' ni.

LUCAS 12

Cha' cuiñi 'in ne' fariseo

1 Lja rcan' nguio' ti'in tyun mii nten se'en ndun Jesús, nu hasta nsta su'hua ta'a ne', lo la nducua la mdisna yucui' ni lo'o ta'a nda'an ni: Xñi huan cuinta 'huan lo'o cha' nu ndyucui' ne' fariseo, siyana a lñi ndi'in cha' 'in ne'.

2 A sca na nu ndyca buna ti, ta a tycan' ña'an na, ta sca cha' nu ndyca catsi', ta a tyo'o scua yla na.

3 Can' cha' lyigaa cha' nu yucuin' huan se'en tla, a ndijyin cha' tyo'o scua yla 'na tiaa braa, cui' nguaña'an cha' nu yucui' buna tin huan se'en ntsu'hui ndycun huan, a ndijyin cha' quine cha' can' lja nten.

'In Ndiose ntsu'hui cha' cutsen na

4 Tyucuin lo'on huan sca cha', 'huan nu lca ta'a tsu'huen: A cutsen huan 'in nten ta siyana kujui ne' 'huan una a ca cu'ni ne' ti'i lo'o carsya 'huan.

5 Una quitsan' 'huan ti ca 'in ntsu'hui cha' cutsen huan: Cutsen huan 'in ni nu ca kujui 'huan lo su'hua carsya 'huan loo quii', nu chin ñi tyucuin' lo'on huan, can' ni nu ntsu'hui cha' cutsen huan 'in.

6 ¿Ta tsi'i lo'o tucua tñi suhue ti nxi'i ne' ca'yu quiñi? nisiya nguaña'an, cuinta scaa 'in ntsu'hui Ndiose cuinta 'in 'in.

7 Hasta lo'o quichan' quen huan cua lca ngulucua na 'in ni. Can' cha' a su'huan huan cha' tieen huan, siyana 'huan lyee la ntsu'hui lyoon huan que 'in quina'an la quiñi.

Cha' 'in nu ca jyu'u ri' lo'o Jesús

8 Tyucuin' lo'on huan sca cha', lyigaa nu a ca jyu'u ri' tyucui' siyana tsu' 'yan nguiaa, cui' nguaña'an na', Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, a jyu'u ran' lo'o can' tloo angajle 'in Ndiose.

9 Una nu ndyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'yan, cui' nguaña'an tloo angajle 'in Ndiose caja nu xcuan tloo 'in can'.

10 Lyigaa nu tyucui' cha' ti'i 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, ti ca cha' tlyu ri' 'in can', una nu tyucui' ca'an 'in Espíritu nu Luhui 'in Ndiose, a ca 'a cha' tlyu ri' 'in can'.

11 Bra tsa lo'o ne' 'huan tloo nu cu'ni cuiya' cha' 'huan se'en ngui'ni tnu ne' judio 'in Ndiose, ta tloo bsya, ta tloo bsya tnu, a su'huan huan cha' tieen huan ña'an tyucuin' huan ta ña'an xcuen huan 'in ne',

12 siyana ticui' braa can' taa Espíritu nu Luhui 'in Ndiose cha' nu tyucuin' huan.

Cha' 'in ne' cuilyiya' nu tantu

13 Rcan' mdo'o yucui' sca nu ntsu'hui lja nten quina'an can': Nu'huin ni nu lca Mistro, tyucui' lo'o ta'an siyana taa tsa jlu'hue tñan nu nguinu 'in 'yan.

14 Mxcuen ni 'in: Ña'an, a tucui nu ngulo tun 'yan siyana can bse lo titsan yuu 'huan.

15 Mdisnan yucui' ni lo'o nten can': Xñi huan cuinta siyana a sten cha' xque' ni' carsya 'huan, siyana chelyuu 'in nten a lca na cha' cuilyiya'.

16 A cuinta mxtyaa ni sca cha' lo nu juin ni: Ndi'in sca ne' cuilyiya', lo tsu'hue 'a ncu a tñan na nu yta.

17 Ngulucua ri' rcan': ¿Ni ña'an ca nii, lo a ndia a se'en quio' yu'hui na nu ntsu'hui cha' xon'?

18 Lo nu juin: Ndeña'an cu'nin, cuityen lyigaa na'an suhue ti re lo cu'nin cha' tsa' nu tnu la, can' xu'hua se'en lyigaa na 'yan lo'o na nu ntsu'hui cha' xon'.

19 Ndeña'an ngulucua ran': Snu ña'an quina'an cha' cuilyiya' nu cua ndi'in 'yan, ta loo na 'yan tyun yjan, can' cha' ri nii xtñan', cun lo co'on, nguaña'an ca tsu'hue chu'hui tieen.

20 Una Ndiose nu juin 'in ne': ¿Tantu a? Tla ri nii caan nu tyucuan carsya 'in, ¿lo' ti ca quinu lo'o lyigaa na nu cua mxu'hua se'en?

21 Ncuaña'an nguiato'o 'in nu nxo' ti'in cha' cuilyiya' loo chelyuu re, una ti'i ña'an 'in can' lo'o cha' nu 'in Ndiose.

A su'huan na cha' nduhue ri' tieen na

22 Rcan' nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Can' cha' ndyucuin' lo'on huan cha' re, a su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan lo'o na nu cun 'huan, lo ni lo'o sten' huan.

23 Siyana ntsu'hui lyoo la chelyuu 'huan que 'in cha' ndycu, cui' nguaña'an ntsu'hui lyoon lan huan que 'in sten' huan.

24 Xñi huan cuinta ña'an ndi'in cha' 'in sca quiñi, a Ndyá 'in jyaan, a sca na nxo' 'in, lo a la ndyi'in se'en na 'in 'in, una Ndiose nxcu 'in 'in. ¿Ta tsi'i lyee la ntsu'hui lyoon huan que 'in quiñi?

25 Ni siya' lyee la nsu'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan, ¿ta ca tyaa calan huan 'huan lo'o xca cuaja'?

26 Si a ndyca 'huan cu'ni huan cha' nu suhue la re, ¿ni cha' ntsu'hui yuhue rin' huan lyigaa la ña'an cha' nu tnu?

27 Xñi huan cuinta sca yca quee nducua ni' quixin', a n'ni na tñan, a nxcuan na ste' na, una tyucuin' lo'on huan sca cha', snu ña'an cuilyiya' ncua ree Salomón, una a ycu' te' tsu'hue ña'an tsaña'an quee cua.

28 Si ncuaña'an nxcu' Ndiose 'in quixin' cua, ri nii tsu'hue ña'an na, una quiaa cua nguinan' na lo tsa na loo quii', ¿Ni xnu ca 'huan, si tsaña'an rin' huan?

29 Can' cha' 'huan a lyca cha' chu'hui yuhue rin' huan lo'o na nu cun huan, lo ni a tya'an nu'un rin' huan lo'o cha' re.

30 siyana chun' lyigaa cha' re ndyucua tloo nten chelyuu, una ni nu lca Stin huan cua jlyo ri' ni lyigaa cha' nu 'ni 'huan.

31 Quinan huan 'in Ndiose lo tucua huan cha' nu ndyucui' ni, lo cui' ni su'hua yaa' ni 'huan lo'o lyigaa cha' re.

Xo' ti'in na cha' cuilyiya' la ni' cuaan

32 'Huan nu lca slya' 'yan, nisiya chin' tin huan, una a cutsen huan siyana Ndiose lo'o lyigaa tiee ni cua mdaa ni cha' cuiya' se'en ndlo ni tñan 'huan.

33 Can' cha' cujuin' huan na nu ndi'in 'huan, lo ta yaan' huan 'in nu ti'i, ncuaña'an xo' ti'in huan cha' cuilyiya' nu a ntsu'hui 'a cha' tyii, lo tyi'in na 'huan tsa tyucui braa la ni' Cuaan, se'en nu a ntsu'hui cha' sten ne' cuna, lo ni a ca sta 'ni 'in na.

34 Siyana se'en ndi'in cha' cuilyiya' 'huan, can' ndyca carsya 'huan.

Cha' 'in msu nu ndun tiaa lyigaa braa

35 Tyun tiaan huan, lo scan' huan siin' huan lo yaan' huan tyucua sca quii' ndyiquin,

36 lo cu'ni cha'an huan ña'an cha' 'in msu nu ndun tiaa braa quila x'na nu nguiaa se'en ndiji cuilyo'o ne', siyana braa quila can' jicuan tuna'an, lo sla msu can' 'in na.

37 Tsu'hue ca xu'hue lyigaa msu nu ndun tiaa bra quila x'na. Nu chin ñi tyucuin' lo'on huan, x'na msu can' scan' tsu'hue sii', cu'ni cha' tyucua msu can' loo misa, lo tisna su'hua na cu ne'.

38 Nisiya quila can' jlu'hue tla ta nde cua llyan xaa, lo si quija lyoo ndun tiaa, tsu'hue ca xu'hue msu can'.

39 Una ca jylo rin' huan cha' re: Si ca jlyo ri' ne' ni braa caan ne' cuna, cua lca ndun tiaa ne', lo a taa ne' ya' sten se'en ndi'in ne'.

40 Cui' nguaña'an 'huan tyi'in tiaan huan, siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan quiaan ni lja nu a tucui ndyuhui ta 'in ni.

Cha' 'in msu nu a nducua cha' ndyucui' 'in x'na

41 Tyu can' mdo'o yucui': Ni X'na hua, ¿ta yucui' cha' re lo'o huare' ti, ta lo'o lyigaa la tucui'?

42 Nu juin Ni X'na na: ¿Ti ca lca sca msu nu lñi ndi'in cha' 'in lo tiaa, nu chu'hui cuinta na'an 'in x'na, lo tsu'hue cu'ni cu'u lyigaa la ña'an msu can'?

43 Tsu'hue ca xu'hue msu can' si nguaña'an ngui'ni bra quila x'na.

44 Nu chin ñi tyucuin' lo'on huan, x'na tñan can' xnu lyigaa la ña'an tñan 'in yaa' msu can'.

45 Una si msu can' culucua ri': Ni x'na a quila braa. Lo si tisna taa ndi'i 'in lyigaa msu can', tisna cu lo co'o, a cuinta ca cu'hui,

46 lo sa nsu'hui quila x'na lja nu a sca cha' ntsu'hui tiee, rcan' lyee la tyijin can' ndi'i, lo su'hua 'in msu can' loo quii' se'en ntsu'hui nu lye' ri'.

47 Sca msu nu cua jlyo ri' cha' nu ndyca ri' x'na, lo si a ndun tiaa, ni a nducua cha' nu ndyca ri' x'na, can' nu lyee ntsu'hui cha' tyijyin ndi'i.

48 Una sca msu nu a jlyo ri' cha' nu ndyca ri' x'na, ni siya tnan' can' nde'en la cha', cunu ti tyijyin can' ndi'i, siyana tsalca nu quina'an la jui 'in, cui' nguaña'an quina'an la tyaa can', lo tsalca nu quina'an cuinta msñi, nguaña'an quina'an la cuinta tyaa can'.

Nten ntsu'hui cha' tyi'in cusuun ne' squi'ya Jesús

49 Na' llyan siyana xcu'un quii' loo chelyuu re, ¿lo' ndyca ran', ña'an si cua ndyiquin na?

50 Una ntsu'hui cha' tyijin sca ndi'i tnu, lo nu'un 'a ran' hasta bra ca cha' re.

51 ¿Ta ngulucua rin' huan siyana llyan lo'on cha' tsu'hue nu xti'in tsu'huen 'in nten chelyuu? Tyucuin' lo'on huan siyana tsi'i na, siya na cha' cusuun lca na.

52 Ti ri nii nu tsaan de loo re, cha' cusuun tisna scaxca na'an. Se'en ndi'in ca'yu nten, sna can' xuun lo'o tucua, lo tucua can' xuun lo'o sna.

53 —Sti can' xuun lo'o ticui' sñe', lo nguaña'an cu'ni sñe' lo'o, a cuinta jyi'an can' xuun lo'o ticui' sñe', cui' nguaña'an cu'ni sñe' ne' lo'o ne', jyi'an laa ne' xuun lo'o ticui' sñe' xen, lo nu lca txen can' xuun lo'o jyi'an laa—.

Cha' 'in nten nu a ndi'ya cuinta cha' nu ndyca

54 Ti yucui' la ni lo'o nten can': Bra ña'an huan siyana lyee coo xaa tsu' se'en nguiaa cuicha, ndyucuin' huan siyana qui'ya quio, lo nguaña'an nguiato'o na.

55 Bra nxcua cui'in nu ndyo'o se'en lca sur, ndyucuin' huan siyana ca tique' cuaan, lo nguaña'an nguiato'o na.

56 ¡'Huan lcan huan nten cuiñi! Ndi'yan huan cuinta cha' nu ndyca ni' cuaan lo'o loo chelyuu re, ¿lo' ni cha' ra a ndi'yan huan cuinta cha' nu na'an tloon huan ri nii?

Cu'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o ta'a cusuun huan

57 ¿Ni cha' a ndlosuhuin huan cha' nu tsu'hue lati?

58 Bra tsaan huan lo'o ta'a cusuun huan tloo bsya, ti tucuiin nguiaan huan cu'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o can', siyana a tsa lo'o can' 'huan lo'o juersa la tloo bse, lo bse can' tyaa 'huan yaa' suliyi, lo su'hua 'huan na'an tyucuan.

59 Tyucuin lo'on huan sca cha', a tyo'on an' huan na'an tyucuan can' si a su'hua lyiyan' huan lyigaa cuinta nu nducui ndyca'an 'huan.

LUCAS 13

Tyucuna' nu a xtun ri' qui'ya 'in

1 Lja rcan' mdo'o yucui' tucua sna nu ngüitsa' 'in Jesús tsaña'an mxtyi'aa' tne ne' galilea lo'o tne 'ni, bra nu nga'ni Pilato cha' ngujui tucua sna ne' lja ndiquin ti'in ne' 'ni tloo Ndiose.

2 Mxcuen Jesús 'in ne': Cha' nu ncu'a 'in ne' Galilea can', ¿ta ndlucua rin' huan siyana lyee la nducui ne' qui'ya que lyigaa la ña'an ta'a Galilea ne'?

3 Tyucuin' lo'on huan tsi'i na, una si 'huan a xtun rin' huan qui'ya ngui'ni huan, scaña'an ti tyucuna' huan lo'o ne'.

4 Ta lo'o 'tñuxnan nu ngujui nu ngu'ni Torre Siloé 'in, ¿ta ndlucua rin' huan siyana lyee la nducui can' qui'ya que lyigaa la ña'an nten nu ndi'in Jerusalén?

5 Tyucuin' lo'o huan tsi'i na, una si 'huan a xtun rin' huan qui'ya ngu'ni huan, scaña'an ti tyucuna' huan lo'o ne'.

Cha' 'in yca higo nu a ndyucua si'yu loo

6 A cuinta mxtyaa ni sca cha' 'in nten can', lo nu juin ni: Sca ne' qui'yu ndia sca yuu se'en nducua ti uva 'in ne', can' nducua sca yca higo, ya na'an si nducua si'yu loo na una a ngujui na 'in ne'.

7 Lo nu juin 'in nu naa se'en 'in na can': Ña'an huan ni, cua ndyca sna yjan nda'an nan si'yu loo yca re, una a nducua na, tsu'hue lati xi'yu na siyana tyucua cha' ti nducua na.

8 Rcan' mxcuen nu naa se'en 'in na can': Ni x'na, tyaa cha' cuiya' tyucua na nisiya xca yjan ti, lo su'huan yuu suun na lo su'huan yuu cuti 'in na.

9 Si tisna tyucua na, tsu'hue, lo si a tyucua na tca xi'yu na.

Nga'ni tyca Jesús 'in sca ne' cuna'an tsan nu nxtñan' ne'

10 Ncua sca tsan nu nxtñan' ne', ndlu'u Jesús 'in nten se'en ngu'ni tnu ne' 'in Ndiose.

11 Can' nducua sca ne' cuna'an nu nguinu yucu' squi'ya cui'in, lo cua nguia 'tñuxnan yjan a ndyca 'a tyun lñi ne'.

12 Bra na'an Jesús 'in ne', msi'ya ni 'in ne' lo nu juin ni: Ne' cuna'an, cua mdo'o laa lo'o quicha nu ntsu'hui 'in.

13 Mxtya ni yaa' ni 'in ne' cuna'an can', cui' bra nguitun lñi ne' lo nga'ni tnu ne' 'in Ndiose.

14 Una nu ntsu'hui cuinta se'en can', ndyucuen tique' siyana nga'ni tyca Jesús 'in ne' cuna'an can' tsan nu nxtñan' ne', lo nu juin 'in nten can': Scua tsan ntsu'hui cha' cu'ni na tñan, lja rcan' tca caan huan siyana tyca huan, una tsi'i tsan nu nxtñan' na.

15 Rcan' mxcuen Ni X'na na 'in ne': 'Huan nu cuiñi cua, ¿ta tsi'i cuinta scaan huan ndya'an taan huan tyi'a co'o 'ni 'huan nisiya tsan nu nxtñan' na?

16 Ne' cuna'an re ticui' nten cuityi 'in Abraham lca ne', cua nguiaa 'tñuxnan yjan nsñi su'hua ne' xna'an 'in ne'. Tsaña'an mdycan' ne', ¿ta a ntsu'hui cha' cuiya' caja nu xti' 'in ne' nisiya tsan nu nxtñan' na?

17 Bra yucui' ni cha' re ngüijyu'u ri' lyigaa nu ti'i ri' 'in ni, una ña'an nten quichen tsu'hue ntsu'hui tiee ne' lo'o cha' tnu nu ngui'ni ni.

Cha' 'in si'yu mostaza

18 Lo nu juin la ni 'in nten can': ¿Ni ña'an cha' tca xtyaan 'huan siyana ca qui'yan huan cuinta ña'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tñan 'in nten?

19 Nguaiaa cha' can' tsaña'an ndyca ri' 'in si'yu mostaza nu ya yta sca ne' qui'yu loo jyaan 'in, cui' bra mducua na lo tlyu ylu na, hasta lo'o quiñi msu'hua 'in sni' 'in lja na.

Cha' 'in na nu ndyu'hui loo quijaxtlya

20 Xiya' yucui' ni: ¿Ni ña'an cha' xtyaan lo'on 'huan siyana ca qui'yan huan cuinta ña'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tñan 'in nten?

21 Nguaiaa cha' can' tsaña'an ndyca ri' 'in na nu ndyu'hui loo quijaxtlya nu mxtiya' ne' 'in na lo'o sna cuiya' quita, lo ña'an na ndyucuen na.

Cha' 'in tuna'an nu lucu'hui

22 Tucuiin nguaiaa Jesús quichen Jerusalén mdijin ni scaxca quichen tnu lo'o quichen suhue ti, lo ndlu'u ni 'in nten can'.

23 Jui nu nganicha' 'in ni: Ni X'na hua, ¿ta chin' ti nten nu ntsu'hui cha' tyo'o laa? Mxcuen ni 'in ne':

24 Su'huan huan juersa sten huan tuna'an nu lucu'hui, siyana tyucuin' lo'on huan sca cha', quina'an 'a nten lca tiee ne' sten ne' can', una a ca 'in ne'.

25 Bra cua mducun x'na na'an can' tuna'an 'in, rcana' 'huan tisna jicuan huan 'in na, lo tyucuin' huan: Ni X'na hua, Ni X'na hua, slan huan tuna'an re sten hua. Lo xcuen ni 'huan: A ndyu'hui lyoon 'huan.

26 Rcan' tisna tyucuin' huan: stu'hua mducuan na lo yacun na, lo quiya', can' ngulu'u 'hua.

27 Una xcuen ni 'huan: Tyucuin lo'on huan, a ntsu'hui lyoon 'huan, lyigaan 'huan nu ngui'ni cha' a tsu'hue, tyo'o tsun' huan siin'.

28 Can' tisna cuna huan loo lyee tyijyin huan ndi'i, bra ña'an huan 'in Abraham, Isaac, lo'o Jacob stu'hua lo'o lyigaa nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, ndi'in se'en ndlo Ndiose tñan, lo 'huan quinu tun huan nde chun' na'an.

29 Quita'a jacua nscan chelyuu tyo'o nten nu sten se'en ndlo Ndiose tñan, lo tyucua can' loo misa 'in ni.

30 Tyucuin lo'on huan sca cha', nu lca nu chun' nde'en can', can' nu ca se'en culoo ttaa braa, lo nu culoo ri nii, ttaa braa quinu can' nde chun'.

Ngüi'ya tucu'hua tiee Jesús squi'ya quichen Jerusalén

31 Cui' tsan can' mdiyaa tucua sna ne' fariseo se'en ndun Jesús, lo nu juin ne' 'in ni: Tyo'o quichen re siyana Herode lca tiee kujui 'in.

32 Lo nu juin ni 'in ne': Yaan huan lo tyucuin' huan lo'o cuita' cua: Tsaan ri nii lo'o quiaa nda'an nde, culon cui'in xña'an nu ntsu'hui 'in nten lo cu'ni tycan 'in nu ti'i, lo quita'a sna tsan tyii tñan re 'yan.

33 Una 'ni cha' tsa quiñan tucuiin nu cua ngui'an ri nii lo'o quiaa lo'o bcha, siyana a ndyo'o tñan caja sca nu nxiyucui' Ndiose 'in si tsi'i la Jerusalén.

34 ¡Jerusalén, Jerusalén, nu'huin nu ndujui 'in ne' nu nxiyucui' Ndiose 'in, lo'o quee ti ndujui 'in lyigaa nu nga'an tñan ni 'in, snu ña'an tyun ya' ncua ran' xon' ti'in 'in, tsaña'an n'ni cuito lo'o sñe' 'in, una a mslyaa.

35 Una ttaa braa quinu tucua xñi'in na'an 'huan. Tyucuin lo'on huan sca cha', a ntsu'hui 'a cha' ña'an tloon huan 'yan hasta ttaa tsan nu tyucuin' huan: —Tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni nu ljian lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na—.

LUCAS 14

Jesús nga'ni tyca ni 'in sca nu ti'i lo'o quicha quiin

1 Ncua sca tsan nu ntxtñan' ne' judio, ya ycu tlya Jesús la se'en ndi'in sca ne' fariseo nu ndun loo 'in ne', lo lyigaa la ña'an ne' nsñi ne' quinta si ni ña'an cu'ni ni.

2 Lja rcan' mdiyaa sca nu ti'i lo'o quicha quiin se'en nducua ni.

3 Rcan' nu juin Jesús 'in ne' nu ngui'ni cha'an cha' 'in lee lo'o ne' fariseo can': ¿Ta ndia cha' cuiya' cu'ni tycan na 'in sca nu ti'i tsan nu ntxtñan' na, ta na a nga'an cha'?

4 Ni sca ne' lo a mxcuen ne' 'in ni. Rcan' msñi ni yaa' nu ti'i can' lo nga'ni tyca ni 'in ne', lo nu juin ni 'in siyana quiaa.

5 Nganicha' ni 'in ne': Si ntsu'hui huan ndun 'ni 'huan, lo si tiu yu'hui 'in sca ni tiyuu tsan nu ntxtñan' na, ¿ta tsi'i cui' braa tsan quilyoon huan 'in 'in?

6 Una a ngüijlyo ri' ne' ña'an xcuen ne' 'in ni lo'o cha' can'.

Cha' 'in nten nu ndya'an se'en ndijyi cuilyo'o ne'

7 Jesús nsñi ni cuinta siyana xcui' la que misa ndlosuhui ne' ndyucua ne', rcan' yucui' ni sca cha' 'in lyigaa nu mdiyaa se'en ndyca ta'a can', lo nu juin ni:

8 Bra cuni ne' 'in tsa'a se'en caja cuilyo'o ne', a culosuhui se'en tyucua la que misa, siyana braa tiyaan xca nu ndun loo la que nu'huin,

9 lo tyucui' nu ngui'ni ta'a can' lo'o: Tyo'o se'en nducua re. Rcan' ca jyu'u ri' tyo'o se'en can' lo tsa tyucua la chun'.

10 Can' cha' bra caja nu cuni in' tsa'a ta'a, tsu'hue lati tyucua la chun', lo bra ña'an in' nducua can' ñujuin 'in: Quiaan lo tyucua la loo re. Rcan' tloo ña'aan nten can' caja nu cu'ni tnun 'in.

11 Siyana nu ntsucuen cuaan 'in ticuii' caja nu ti'ya ti'in 'in, lo nu n'ni lyu' 'in caja nu scu'en cuaan 'in.

12 Rcan' mdisna yucui' Jesús lo'o nu ngui'ni ta'a can': Bra cu'ni sca ta'a, a lyca cha' xi'ya 'in ta'a tsu'hue ta ta'a ngula, ta 'in nten cuityi 'in, ta nu cuiyliya' ta ndlucua ri', siyana can' nu xtucui cha' tsu'hue 'in bra cu'ni ta'a.

13 Cuni 'in nu ti'i, nu cuixi yaa', nu cuixi quiya', lo'o nu cuityin',

14 rcan' ntsu'hui xu'hue 'in siyana a caja na 'in can' tyaa 'in, una tiaa braa tyucuan cha' tsu'hue can' bra ntsu'hui cha' tyo'o qui'u lyigaa nu ñni carsya 'in.

Cha' 'in ta'a se'en ndyucu siin ne'

15 Sca ta'a nducua ni loo misa can', bra ngune 'in cha' nu yucui' ni, nu juin 'in ni: Tsu'hue ca xu'hue nu tyucua ycu loo misa la se'en ndlo Ndiose tñan.

16 Mxcuen Jesús 'in ne': Sca ne' qui'yu nga'ni sca ta'a tlyu, quina'an 'a nten ngani tsa cu siin se'en ndi'in.

17 Bra cua lca siin can', msu'hua sca msu 'in tsa te'en 'in lyigaa nu cua ngani can', lo ndeña'an ngulo tñan 'in tyucui': cua tca tsaan huan, siyana cua lca na nu ntsu'hui cha' ca siin 'huan.

18 Lyigaa can' scaña'an ti mdisna ndaa qui'ya, lo nu juin sca: Cu'ni cha' tlyu ri' 'yan, a ca tsa'an siyana tya msi'in sca yuu lo 'ni cha' tsa na'an 'in na.

19 Xca nu juin: Cu'ni cha' tlyu ri' 'yan siyana a ca tsa'an, tya msi'in ca'yu lta bta, lo 'ni cha' tsa na'an si cua tca cu'ni 'in tñan.

20 Lo nu juin xca: Na' a ca tsa'an siyana tya ngujui cuilyo'on.

21 Mxtucui msu can', nguia yitsa' 'in x'na cha' can', lo ngüisin' ri' x'na lo nu juin 'in msu can': Ndla ti cu'ni lo tsa'nde se'en ndyca quiya', tyijyin scaxca tucuiin loo quichen, lo cu'ni cha' caan nu ti'i, nu cuixi yaa' lo'o nu cuixi quiya', a cuinta lo'o nu cuityin' can lo'o.

22 Rcan' nu juin msu can': Ni x'na hua, cua nga'nin tsaña'an nu yucui', una ti lja se'en re.

23 Nu juin x'na 'in: Yaa nde tu'hua quichen cua, tyijyin scaxca tucuiin, lo cunii 'in ne' can ycu siin ne', lo cha'an yu'hui ne' loo misa re 'yan.

24 Tyucuin lo'on huan sca cha', ni sca nten nu ngani 'in ti culoo, a cu siin 'a ne' lo'on.

Cha' 'in nu ndyucui ndyca'an 'in Crixtu

25 Tucuin nguiaa ni quina'an nten nguia ndyca'an 'in ni, lo mdisna yucui' ni lo'o ne':

26 Si ntsu'hui nu ndyca ri' tsaña'an ri' 'yan, 'ni cha' cu'ni cuinta can' 'yan lyee la que 'in nten cula 'in, lo'o nten 'in, lo'o sñe', ta 'in lyigaa ta'a ngula, ta 'in ticui', can' nu nga'an cha' 'in tyucui ndyca'an 'yan.

27 Si a tyaa 'in siya' ti lo'o cha' 'yan, a ca 'in can' ca sca nu tyucui ndyca'an 'yan.

28 Siyana, ¿ti ca tñan sca na'an tlyu, lo si tsi'i la nducua la culo cuinta si cala tñi 'in tsa tii na?

29 Si xtya quiya na, lo si a tyii tsa' na 'in, ña'an nu ti xtyi lyo'o 'in rcan,

30 lo tyucui' ne': Cua mdisna ngañan na'an 'in una a mdyi ya' na 'in.

31 Ticui' nguaña'an sca ree nu tsa cusuun, a ndijyin cha' la nducua la tyucua culucua ri' si ca cu'ni cana lo'o tsa tii mii sundaru 'in, lo xuun lo'o tsa cla mii sundaru 'in xca ree.

32 Si a lyi'ya ya' ca 'in, cui' bra ca'an tñan nu tsa yucui' lo'o xca ree can' bra ti lyiji tiyaan, lo cuna ña'an cu'ni tyii cha' cusuun can'.

33 Cui' nguaña'an 'huan, si a cula yan' huan lyigaa cha' nu ndi'in 'huan, a ca tyucui ndyca'an huan 'yan.

Cha' 'in teje' nu nlyiji tiyen'

34 Teje' tsu'hue 'a na, una si tyo'o tiyen' 'na, ¿ni ña'an ra tca ca tiyen' na xiya'?

35 A ca tñan na, quilu na loo yuu ta quio' ti'in na ca na yuu cuti, siya na siya' ti nguscuan ne' 'in na. Lyigaa nu nee 'in cha' nu ndyucuin' re cu'ni cuinta 'in na.

LUCAS 15

Cha' 'in slya' nu nguna' yu'hui

1 Lyigaa nu nchiñi tñi lo'o nu nducun' mdiyaa tloo Jesús siyana quine 'in ne' cha' nu ndyucui' ni,

2 una ne' fariseo lo'o ne' escriba mdisna yucui' ne' cha' 'in ni, lo nu juin ne': nu nde ndyucuan xu'hue 'in nten qui'ya chelyuu lo sca se'en ti ndyucu lo'o ne'.

3 Rcan' mxytaa ni sca cha', lo nu juin ni:

4 Si ndi'in sca cientu slya' 'huan, lo tyucuna' sca 'in, ¿ti ca nu a xo ti'in quita'a jacua yla ntsu'hui 'tñujlcua can', lo tsa na 'in nu nguna' can' hasta quiija lyoo 'in?

5 Lo bra quiija lyoo 'in 'in, xtya 'in 'in scun, tsu'hue ntsu'hui tiee quian lo'o 'in 'in.

6 Bra quila se'en ndi'in, xo' ti'in lyigaa ta'a tsu'hue lo'o ta'a nducua lucui' ti, lo ñujuin 'in can': Ca tsu'hue chu'hui tieen na, siyana nguija lyoo slya' nu nguna' can' 'yan.

7 Tyucuin' lo'on huan sca cha', lye la tsu'hue ntsu'hui tiee Ndiose, ni nu nducua ni' cuaan, squi'ya sca nten nu nextun ri' qui'ya 'in, que 'in jacua yla ntsu'hui 'tñujlcua nu a 'ni cha' 'in lo'o cha' can'.

Cha' 'in sca tñi nu nguna'

8 Sca ne' cuna'an su tii tñi plata 'in, lo si tyucuna' sca na, ¿ta a ca'an sca qui' lo tisna culucua ña'an 'in, lo tsu'hue ti quina 'in na hasta quiija lyoo na 'in?

9 Bra quiija lyoo na, xo' ti'in 'in lyigaa ta'a tsu'hue lo'o ta'a nducua lucui' ti, lo ñujuin rcan': Ca tsu'hue chu'hui tieen na, siyana nguija lyoo tñi nu nguna' can' 'yan.

10 Tyucuin' lo'on huan sca cha', nguaña'an tsu'hue ntsu'hui tiee angajle 'in Ndiose squi'ya sca nten nu nextun ri' qui'ya 'in.

Cha' 'in nu ti cuine' ti nu yaa tijyu

11 Lo ti yucui' Jesús xca cha': Sca ne' qui'yu ndi'in tucua sñe'.

12 Nu cuine' la can' nu juin 'in sti: Paa, tyaa cha' tsu'hue nu ntsu'hui cha' caja 'yan. Rcan' ndaa sti cha' tsu'hue nu ntsu'hui cha' caja 'in tyucuaa.

13 Una sti'i ti ngutucui, nu cuine' la can' yujui' lyigaa na nu cua jui 'in, mdo'o nguiaa tijyu' xca loo yuu, can' mdisna ngulyijyi tñi 'in cua ña'an ti lo'o xcui' cha' a tsu'hue.

14 Yato'o bra ndyi tñi 'in, mdisna ngüi'ya bjñan ña'an se'en can', lo a jui 'a na nu cu.

15 Ya jñan tñan cu'ni se'en ndi'in sca quichen can', can' nu msu'hua 'in la se'en ndi'in tñan 'in siyana ña'an seen cuhue' 'in ne'.

16 Lyee ncu a ri' cu na nu ndyucu cuhue' can', una a tucui mdaa 'in na cu.

17 Ngulucua ri' rcan': ¡Snu ña'an quina'an msu ndi'in 'in stin lo a sca na nlyiji 'in can', lo na' ndi'in nde ndijin yte' ran'!

18 Tsu'hue lati xtucuin nde se'en ndi'in stin, lo tyucuin' lo'o: Paa, na' nga'nin qui'ya tloo Ndiose lo nga'nin qui'ya tloo.

19 A nga'an 'a cha' ti tyucuan 'yan tsaña'an ndyca ri' sca sñe', siya na cu'ni 'yan tsaña'an n'ni lo'o sca msu 'in.

20 Rcan' mdo'o nguiaa, lo nguila se'en ndi'in sti. Ti tijyu' yaan cua na'an sti 'in, lo 'tna ri' sti 'in, cui' bra mdo'o sti ya te'en 'in, yucui' cha' ta'a lo msu'hua tuscun sti 'in.

21 Nu juin 'in sti: Paa, na' nga'nin qui'ya tloo Ndiose, lo nga'ni qui'ya tloo, a nga'an 'a cha' ti tyucuan 'yan tsaña'an ndyca ri' sca sñe'.

22 Una sti ngulo tñan 'in msu 'in: Qui'yan huan te' nu tsu'hue la ña'an lo xcun' huan 'in sñen', su'huan huan sca cui' loo xñi yaa' lo taa huan quina chu'hui quiya',

23 quia te'en huan bta nu tsu'hue la ña'an, cujuin huan 'in 'in lo cu'ni na sca ta'a lo tsatlyu cun na,

24 siyana sñen' nga'nin cuinta siyana cua ngujui, una ri nii lu'u, cua nguna', una xiya' nguila. Rcan' mdisna nga'ni ta'a lo'o lyigaa tiee.

25 Una xca sñe' nu cula la can', yaan yaa tñan, bra cua quila ti se'en nducua na'an 'in sti, ngune 'in ne' ndi'in yla msca lo nguila quiya' nten can'.

26 Rcan' msi'ya 'in sca msu can', lo nganicha' 'in ni na ndyca.

27 Nu juin msu can' 'in: ta'a ngula nguila, lo sti ngulo tñan siyana kujui hua bta nu tsu'hue la ña'an, siyana nguila tsu'hue.

28 Rcan' ndyucuen tique' nu cula la can', lo a mslyaa sten ña'an. Cui' braa mdo'o sti, mjñan cha' tsu'hue 'in siyana quiaan ña'an.

29 Una mxcuen 'in sti: Na' ti s'ni 'a ngui'nin tñan 'in, ni siya' lo a lyiji cu'nin lye' ran' 'in, una ni sca chiu cuine' ti 'in, a lyiji taa siyana cu'nin chin' sca ta'a lo'o ta'a tsu'hue ntsu'huin.

30 Una ri nii siyana nguila sñe', nu cua ngüilyijyi ña'aan cha' tsu'hue nu mdaa 'in lo'o ne' cuna'an nducun', lo nde ngulo tñan siyana caja bta nu tsu'hue la ña'an can' squi'ya.

31 Rcan' mxcuen sti: Sñen', nu'huin lyigaa braa ndi'in lo'on, lo lyigaa na nu ndi'in 'yan, na 'in lca na.

32 A ncuca cha' a cu'ni na ta'a lo ca tsu'hue chu'hui tieen na, siyana ta'a ngula nga'ni na cuinta siyana cua ngujui, lo ri nii lu'u, cua nguna', una ri nii nguila.

LUCAS 16

Cha' 'in msu nu a lñi ndi'in cha' 'in

1 Nde xca cha' nu yucui' ni lo'o ta'a nda'an ni: Ndi'in sca nu cuilyiya', lo msu nu lyi'ya cuinta tñan 'in, lo ngujui nu msu'hua qui'ya 'in siyana ndlyijyi na nu ndi'in 'in x'na.

2 Rcan' msi'ya x'na 'in lo nu juin ¿Ta chin ñi ña'an ndyucui' nten cha' 'in? Tsu'hue lati cha' tyaa cuinta nu lyi'ya siyana a ca 'a cu'ni tñan re.

3 Ngulucua ri' msu can': ¿Ni ña'an cu'nin nii, siyana cua tyucuan x'na cuinta nu ntsu'hui yaan'? Si cu'nin tñan ni' quixin' a ca 'a 'yan, lo jyu'u ran' jñan lomstan 'in nten.

4 Cua jlyo ran' ña'an ntsu'hui cha' cu'nin, siyana ti caja nu tyucuan xu'hue 'yan bra cua ndyaan cuinta cha' re.

5 Rcan' msi'ya 'in cuinta scaa nten nu nducui 'in x'na, lo nu juin 'in nu mdiyaa culoo can': ¿Ni snu nducui 'in x'na?

6 Lo nu juin: Sca cientu barril ceite. Rcan' nu juin 'in ne': Ndla ti cu'ni lo tyucua, nga'an nii loo quityi re lo quinu na 'in lo'o tu'hua tyi.

7 Nu juin 'in xca ne': Nu'huin, ¿ni snu nducui? Mxcuen ne' 'in: Sca cientu cuijyin trigo. Rcan' nu juin 'in ne': Nde ca'an nii lo quinu na 'in lo'o jacua yla.

8 X'na msu can' yuhue 'a ri' 'in siyana tiaa 'a lo'o cha' nu tsi'i. Tsaña'an ndyca ri' nten chelyuu, tiaa la ne' lo'o cha' nu tsi'i que ña'an ndyca ri' sñe' Ndiose nu nda'an loo xaa 'in ni.

9 Tyucuin' lo'on huan sca cha': Cunan huan ña'an nu chu'hui ta'a tsu'huen huan lo'o cha' cuilyiya' nu ndi'in loo chelyuu re, siyana bra tsatii na, caja nu tyucuan xu'hue 'huan sca se'en tyi'in huan tsa tyucui braa.

10 Sca nu lñi ndi'in cha' 'in lo'o sca cuinta nu suhue ti, cui' nguaña'an lñi ndi'in cha' 'in lo'o cuinta nu tnu. Sca nu a lñi ndi'in cha' 'in lo'o cuinta nu suhue ti, cui' nguaña'an ndyca ri' lo'o cuinta nu tnu.

11 Si a lñi ndi'in cha' 'huan lo'o cha' cuilyiya' nu ndi'in loo chelyuu re, ¿ti ca nu xnu cuinta 'huan lo'o sca cha' nu lñi?

12 Si a lñi ndi'in cha' 'huan lo'o na 'in xca tucui, ¿ti ca nu taa na nu nga'an cha' 'huan?

13 Sca msu, a ca chu'hui tucua x'na, siyana ña'an ti'i 'in sca lo xca can' lyee la cu'ni cuinta, ta lyee la xñi cuinta 'in can' lo xcuan tloo 'in xca. Ticui' nguaña'an a ca xtya tloon huan 'in Ndiose lo lo'o cha' cuilyiya'.

14 Lo'o ne' fariseo ngune 'in ne' lyigaa cha' nu yucui' Jesús, lo mdisna mstyí lyo'o ne' 'in ni siyana lyee 'a lca tiee ne' tñi.

15 Rcan' nu juin ni 'in ne': 'Huan ntsuhuin huan tloon huan ticuiin' huan, una Ndiose ndyu'hui lyoo ni ña'an lca carsya 'huan. Na nu ndun loo 'in nten chelyuu, Ndiose nxcuan tloo ni 'in na.

Jesús yucui' ni cha' 'in lee

16 Bra ti lyiji tiyaan Xuhua, ngujui nu yucui' cha' 'in lee cha' nu mda'an yucui' nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni, una ti bra mdiyaan ndijyi nu ndyucui' cha' tsu'hue 'in Ndiose tsaña'an ntsu'hui cha' culo ni tñan 'in nten, lo lyigaa ne' nsu'hua ne' juersa sten ne' loo cha' can'.

17 Ntsu'hui cha' tsatii cha' nu ndyca ni' cuaan lo'o loo chelyuu re, una tsi'i nguaña'an cha' 'in lee, siyana hasta cha' nu suhue lati nducua loo na ntsu'hui cha' ca na.

Cha' 'in nten nu ndla ti'in ta'a

18 Lyigaa nu ndla ti'in cuilyo'o, lo si ca cuilyo'o 'in xca ne' cuna'an ngui'ni qui'ya, ticui' nguaña'an nu ca cuilyo'o 'in ne' cuna'an can', ticui' qui'ya ngui'ni.

Sca nu cuilyiya' lo'o sca nu ti'i nu naa Lázaro

19 Ndi'in sca nu cuilyiya' nu ndycu' xcui' te' tsu'hue ña'an, lo lyigaa tsan ngui'ni ta'a tnu se'en ndi'in.

20 Tuna'an 'in su sca nu ti'i nu naa Lázaro, ña'aan ngüixen quitso' 'in,

21 lyeec lca tiee si ca cu na nu nguilu la ni' misa 'in nu cuilyiya' can', hasta xni' lo ndiyan 'in nlye'e 'in loo quitso' can' 'in.

22 Yato'o ngujui nu ti'i can', lo ya lo'o angajle 'in la ni' cuaan se'en nducua Abraham. A cuinta lo'o nu cuilyiya' can' ngujui lo ngutsi'.

23 Ti la se'en ndijin ndi'i mscuen tloo, na'an 'in Abraham nsu'hua tuscun 'in Lázaro.

24 Yucui' cueen nu cuilyiya' can': Abraham, Nu'huin nu lca sti hua, tyca 'tna ri' 'yan, ca'an tñan 'in Lázaro caan se'en ntsu'huin, cuicha' sca loo xñi yaa' lo'o tyi'a lo cuicha' chin' ltsen' se'en ndijin ndi'i loo quii' re.

25 Una Abraham mxcuen 'in: Sñen', xu'hua ri' snu ña'an tsu'hue mdi'in loo chelyuu, a sca na ngüilyiji 'in, lo Lázaro ti'i 'a mdijin, una ri nii ndijyi cha' tnu tiee 'in, lo nu'huin ndijin ndi'i.

26 A cuinta jlu'hue la nde ntsu'hui sca se'en xeen lo qui'ñi na, nu ndi'in nde re a ca tyijyin tsaa nde cua, cui' nguaña'an lo'o nu ndi'in nde cua, a ca tyijyin caan nde re.

27 Rcan' nu juin nu cuilyiya' can': Una jñan sca cha' tsu'hue 'in, nu'huin nu lca sti hua, ca'an tñan 'in Lázaro tsaa la se'en ndi'in stin,

28 siyana ti ndi'in cha tyca'yu ta'an ngulan, lo su'hua tiaa 'in siyana a caan tyijyin ndi'i nde.

29 Mxcuen Abraham 'in: cua nguinu scua cha' nu nga'an Moisé cha' nu nga'an nu mxiyucui' Ndiiose 'in ti s'ni, can' cha' nu ntsu'hui cha' cu'ni cuinta.

30 Rcan' nu juin nu cuilyiya' can': Chin' ñi ña'an ndyucui', una si tyo'o qui'u sca nu cua ngujui lo tsaa se'en ndi'in, cui' bra xtun ri' qui'ya ngui'ni.

31 Una mxcuen Abraham 'in: Si a n'ni cuinta cha' nu nga'an scua Moisé cha' nu mxiyucui' Ndiose 'in lyigaa la msu 'in ni, ticui' nguaña'an a tsaña'an ri' 'in sca nu cua mdyo'o qui'u lja ne' ngujui.

LUCAS 17

Cha' 'in nu xtyu 'in xca tucui loo qui'ya

1 Rcan' nu juin Jesús 'in ta'a nda'an ni: A ndijin cha' llyan scaxca cha' a tsuhue nu xtyu 'huan loo qui'ya, juna 'tna ca nu llyan lo'o cha' nguna' can'!

2 Ndyo'o tñan yni can' caja nu scan' tucui sca quee tlyu nu ndiyo ne' trigo, lo nguun ne' 'in loo tyi'a tujo'o, siyana a xtyu can' 'in sca nu suhue ti re loo qui'ya.

3 Can' cha' xñi huan cuinta 'huan. Si sca ta'an huan cu'ni sca cha' a tsuhue lo'on huan, tyucuin' huan lo'o siya cha' can', lo si qui'ya can' cuinta siyana tsi'i ña'an nga'ni, cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in.

4 Si tnan' can' cha' 'in lo'on huan cati ya' sca tsan, lo cui' tsacua ya' xtucui jñan cha' tlyu ri' 'huan, cu'ni huan cha' tlyu ri' 'in.

Cha' 'in si'yu mostaza

5 Ta'a nda'an Ni X'na na nu juin 'in ni: Ta yaa' 'hua siyana lye la tsaña'an ri' hua 'in.

6 Rcan' nu juin Ni X'na na: Xñi huan cuinta snu ña'an suhue si'yu mostaza, una si 'huan nguaña'an rin' huan 'yan, ca tyucuin' huan lo'o yca cua siyana quitun na se'en nducua na lo tsa na loo tyi'a tujo'o, lo cui' nguaña'an tsato'o.

Cha' 'in sca msu lo'o tñan 'in x'na

7 Si ndi'in sca msu 'huan nu ngui'ni tñan nguita yuu ta naan seen bta 'huan, lo bra quila yaa tñan, ¿ta nga'an cha' tyucuin' huan lo'o can': Tyucua lya lo cu na nu nducua loo misa re?

8 ¿Ta tsi'i na nde ñujuin huan 'in can': Cha'an ste' lo cu'ni chu'hue na nu cu siin, lo cu'ni cuinta 'yan lja nu cun, lo ndi'a cu?

9 ¿Ta ndyaan huan xu'hue 'in msu can' siyana mducua tñan tsaña'an yucuin' huan lo'o? Tsi'i na.

10 Cui' nguaña'an 'huan bra cua ndyi nga'ni huan lyigaa tñan nu ngulon 'huan, ca ñujuin huan rcan': Lca hua sca msu ti, lo ti seen ti nga'ni hua tñan nu mdo'o ti 'hua.

Cha' 'in tii nu ti'i lo'o quitso' yla

11 Rcan' mdo'o Jesús nguiaa ni tucuiin Jerusalén, lo mdijin ni tu'hua yuu 'in ne' Samaria lo'o Galilea.

12 Cua tiaa ti ni sca quichen lyu' ti bra mdo'o tii nu ti'i lo'o quitso' yla, tijyu' ti ndun,

13 lo ndyucui' cueen: ¡Jesús, nu'huin ni nu lca Mistro, tyca 'tna ri' 'hua!

14 Bra na'an ni 'in ne', rcan' nu juin ni: Yaan huan lo culu'un huan 'huan 'in nu ntsu'hui cuinta 'in laa, ña'aaan mdo'o nguiaa, ndyca.

15 Una sca can' bra na'an siyana cua ndyca, cui' bra mxtucui se'en ndun ni, yucui' cueen lo nga'ni tnu 'in Ndiose,

16 mdyi'ya xtyin' tloo Jesús hasta mdi'ya ti'in tloo la lyuu, lo mdyaa xu'hue 'in ni, lo lca ne' Samaria.

17 Rcan' nu juin Jesús: ¿Ta tsi'i tii lcan huan nu ndyca? Lo tyca can', ¿la ntsu'hui?

18 ¿A ngujui xca tucui nu xtucui tyaa xu'hue 'in Ndiose, tyca ña'an sca mxtucui, lo lca ne' Samaria?

19 Rcan' nu juin ni 'in ne': Titun lo quiaa, ndyca siyana yaña'an ri'.

Cha' nu tsato'o bra quiaan Crixtu xiya'

20 Ne' fariseo nganicha' ne' 'in Jesús ni braa tisna culo Ndiose tñan 'in nten, lo mxcuen ni 'in ne': Tsaña'an ntsu'hui cha' culo Ndiose tñan 'in nten, a ca tycan' ña'an tisna cha' can',

21 ni a caja nu ñujuin: Nde re cua mdiyaan na, ta nde cua ndi'in na. Una tyucuin' lo'on huan sca cha': Ndiose cua ndlo ni tñan 'huan.

22 Lo nu juin ni 'in ta'a nda'an ni: Tiyaa braa, lyee lca tieen huan ti ña'an huan 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan nisiya xca tsan ti, una a quine cueen a ni.

23 Caja nu tyucui' lo'on huan rcan': Nde re cua mdiyaan ni, ta nde cua ndi'in ni. Una a lyca cha' tsaan huan, lo ni a tyucui ndyca'an huan 'in can'.

24 Siyana tsaña'an ndyca ri' bra ndyuhui lo nxyti xaa ca tyi'in tsu', cui' nguaña'an ca tycan' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan tsan nu ntsu'hui cha' quiaan ni xiya'.

25 Una la nducua la 'ni cha' tyijyin ni scaxca ndi'i, lo xcuan tloonten chelyuu 'in ni.

26 Tsaña'an nga'ni nten bra mdi'in Noé, nguaña'an cu'ni ne' bra tiaa tsan nu quiaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

27 Nten can' ndycu ne', ndi'yo ne', scaxca ne' ndiji cuilyo'o ne' hasta nu mdiyaa tsan nguiten Noé ni' yca na'an, rcan' mdisna ngüi'ya quio' tnu lo ngüijlyo na 'in lyigaa nten can'.

28 Ticui' nguaña'an nga'ni nten bra mdi'in Lot, ndycu ne', ndi'yo ne', nsi'i ne' lo ndyujui' ne' na, nguita ne' jyaan lo ñan ne' na'an,

29 una tsan nu mdo'o Lot quichen Sodoma, mdi'ya Ndiose quii' nu mxtiya' lo'o azufre, lo ña'aaan nten can' ngüijlyo ne'.

30 Cui' nguaña'an cu'ni nten tsan nu ntsu'hui cha' ca tycan' Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

31 Rcan' nu nda'an nde que na'an 'in, a qui'ya can' quilyoo nu ndi'in ña'an 'in, ticui' nguaña'an nu ngui'ni tñan ni' quixin', a la 'a 'in can' ti xtucui nde se'en ndi'in.

32 Xu'hua rin' huan ña'an yato'o 'in cuna'an 'in Lot.

33 Siyana lyigaa nu ndlucua ri' culo laa 'in, tyucuna' can' tiaa braa, una lyigaa nu tyaa chelyuu 'in 'yan, can' nu tyo'o laa.

34 Tyucuin' lo'on huan, cui' tla bra tsato'o cha' re, tucua nu ntsucua loo qui'ñan, sca can' quiaa lo xca can' quinu scua.

35 A cuinta tucua ne' cuna'an nu ndiyo sca se'en ti, sca can' quiaa lo xca can' quinu tun.

36 Ta tucua nu ngui'ni tñan ni' quixin', sca can' quiaa lo xca can' quinu tun.

37 Ta'a nda'an ni nu juin 'in ni: Ni X'na hua, ¿lyiya' nte tsato'o cha' re? Mxcuen ni 'in: Cui' se'en 'nsu nu ngujui, can' ntsu'hui cha' quio' ti'in laxo.

LUCAS 18

Cha' 'in ne' cuna'an lo'o bse

1 A cuinta ti yucui' la Jesús xca cha' lo'o ta'a nda'an ni siyana 'ni cha' tyucuin' na lo'o Ndiose lyigaa braa, lo a cu'ni na'an rin' na.

2 Ndeña'an nu juin ni: Mdi'in sca bse sca quichen, ni a ntsen tloo Ndiose, lo ni tloo nten chelyuu.

3 A cuinta quichen can' ndi'in sca ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti, lyigaa braa nda'an yucui' ne' lo'o bse can': cu'ni cuiya' cha' 'yan lo'o cha' 'in nu ti'i ri' 'yan.

4 bse can' a nga'ni cuinta cha' can' cui' bra, una chun' nde'en can' ngulucua ri': Siya' a ntsen tloo Ndiose lo ni a n'ni rsuun 'yan lo'o nten,

5 una ne' cuna'an re nda'an ne' ndaa ne' cha' nsin' ri' 'yan, can' cha' cu'ni cuiyan' cha' 'in ne', tique' tsatii cha' tlyu ri' 'yan lo'o ne'.

6 Ti yucui' la Ni X'na na: Quine huan tsaña'an yucui' bse nu a lñi ndi'in cha' 'in can'.

7 Rcan', ¿ta a ndla la cu'ni cuinta Ndiose 'in lyigaa nu cua mdo'o hui 'in ni nu njñan 'in ni tla lo'o titsan? ¿Ta tsi'i cui' braa ti xcuen ni 'in can'?

8 Tyucuin' lo'o huan siyana cui' bra ti cu'ni cuiya' ni cha' 'in can'. Una Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, tsan nu ntsu'hui cha' quiaan ni xiya', ¿caja nu tsaña'an ri' 'in ni?

Cha' 'in ne' fariseo lo'o nu nchiñi tñi

9 Ti yucui' la Jesús xca cha', cui' cha' 'in nu nsuhui tloo ticuii' una nxcuan tloo 'in xca tucui, lo nu juin ni:

10 Tucua ne' qui'yu mdiyaa ni' lyaa siyana tyucui' lo'o Ndiose, sca can' lca ne' fariseo, lo xca can' lca nu nchiñi tñi.

11 Ne' fariseo can' ndun ne' lo ndyucui' ne' lo'o Ndiose: Stina Ndiose, tyaan xu'hue 'in siyana a lcan ña'an ndyca ri' lyigaa la tucui, nu cuna, nu nducun', nu nguiten yu'hui lo'o scaxca ne' cuna'an, lo ni a lcan ña'an ndyca ri' nu nchiñi tñi re,

12 siya na n'nin ayuna tucua ya' sca smana, lo ndaan lomstan loo tñi nu n'nin cana sca smana.

13 Una nu nchiñi tñi can' tiju' ti ndun, ni a mscuen tloo nde ni' cuaan, siya na mdisna njycuan' jyan tiee lo ndyucui': Stina Ndiose, tyca 'tna ri' 'yan siyana na' lcan nten qui'ya chelyuu.

14 Una tyucuin' lo'on huan, nu nde mxtucui nde se'en ndi'in, a sca 'a qui'ya nducui tloo Ndiose, una tsi'i nguaña'an lo'o xca ne' can'. siyana nu ndyca ri' nscuen cuaan 'in ticuii', Ndiose ndi'ya ti'in ni 'in can', una nu n'ni lyu' 'in, can' nu nscuen cuaan Ndiose 'in.

Mxnu Jesús cuinta 'in nu suhue ti yaa' Ndiose

15 Rcan' mdisna mdiyan lo'o ne' 'in nu suhue ti tloo Jesús siyana xtya ni yaa' ni que, lo ta'a nda'an ni ngusun lo'o 'in nten nu ndiyaa can'.

16 Una Jesús msi'ya ni 'in ne' lo nu juin ni: Tyaan huan cha' cuiya' caan nu suhue ti se'en nducuan, lo a tyucui ndijin huan, siyana can' nu ntsu'hui cha' caja se'en ndlo Ndiose tñan 'in.

17 Nu chin ñi tyucuin' lo'on huan, nu ndyca ri' sten se'en ndlo Ndiose tñan, si a tsaña'an ri' 'in ni tsaña'an ndyca ri' 'in nu suhue ti, a ca sten can'.

Cha' 'in sca nu cuilyiya'

18 Yato'o sca nu ndun loo la 'in ne' judio nganicha' 'in Jesús: Nu'huin lca sca nu tsu'hue 'a, ¿ni na tca cu'nin siyana caja sca chelyuu nu a tsatii 'a 'yan?

19 Mxcuen Jesús 'in ne': ¿Ni cha' ndyucui' siyana lcan sca nten nu tsu'hue? A tucui tsu'hue, siya na scati Ndiose Tsu'hue.

20 Cua jlyo ri' ña'an tñan ngulo Ndiose: —A sten yu'hui lo'o cuilyo'o nten, a kujui nten, a cu'ni cuna, a tyucui' cha' cuiñi, cu'ni rsuun 'in tloo sti lo'o jyi'an—.

21 Mxcuen 'in ni: Ti lyun' nxu'hua se'en lyigaa cha' re.

22 Bra ngune 'in Jesús cha' nu yucui', nu juin ni 'in ne': Xca ti cha' lyiji 'in. Yjui' lyigaa na nu ndi'in 'in lo titsa tñi can' 'in nu ti'i, nguaña'an caja cha' cuilyiya' 'in la ni' Cuaan, rcan' tyucui ndyca'an 'yan.

23 Bra ngune 'in cha' can', ngunu'un 'a ri' siyana cuilyiya' 'a.

24 Bra na'an Jesús siyana ngunu'un ri', rcan' nu juin ni: Tucui 'a ña'an sten ne' cuilyiya' se'en ndlo Ndiose tñan.

25 A tucui la tyijyin sca camello tiu quiya' cuixa que ña'an nu sten ne' cuilyiya' se'en ndlo Ndiose tñan.

26 Lo nu ngune 'in cha' can' mdisna yucui': ¿Ti ca tyo'o laa si na can'?

27 Nu juin ni: Cha' nu tucui 'in nten chelyuu, a tucui na 'in Ndiose.

28 Rcan' nu juin Tyu: Huare' cua mxnu ti'in hua lyigaa na nu ndi'in 'hua, lo nducui ndyca'an hua 'in.

29 Mxcuen Jesús 'in: Nu chin ñi tyucuin' lo'on huan, si ntsu'hui nu cula tucua na'an 'in, ta cula ti'in 'in sti ta jya'an, lo'o ta'a ngula, ta cuna'an 'in ta sñe', siya cha' 'in Ndiose,

30 can' nu lye la caja cha' tsu'hue 'in loo chelyuu re, a cuinta tiaa braa caja sca chelyuu nu a tsatii 'a 'in.

Xiya' yucui' Jesús siyana ntsu'hui cha' caja ni

31 Rcan' mdo'o lo'o Jesús 'in ta'a nda'an ni, lo nu juin ni 'in ne': Ri nii tsaan na Jerusalén, lo tsato'o lyigaa cha' nu nguinu scua cha' 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, tsaña'an nga'an nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni.

32 Tyaa ne' 'in ni yaa' ne' gentil, taa ne' cha' jyu'u 'in ni, taa ne' ndi'i 'in ni lo ngun siye' ne' tloo ni.

33 Bra cua mji'in ne' 'in ni, rcan' kujui ne' 'in ni, una bra quita'a sna tsan tyo'o qui'u ni.

34 Una ta'a nda'an ni a ngüi'ya cuinta siyana ti ndyucun cha' tiaa 'in, a ngujlyo ri' cha' nu yucui' ni.

Cha' 'in sca nu cuityin' ndi'in quichen Jericó

35 Yato'o bra mdiyaa Jesús tu'hua quichen Jericó, tu'hua tucuiin can' nducua sca nu cuityin' nu njñan lomstan 'in nten.

36 Bra ngune 'in ndijin nten quina'an can', nganicha' ni na ndyca.

37 Ngujui nu ngüitsa' 'in ne' siyana Jesús Nazaret nguiaa ni can'.

38 Mdisna msi'ya cueen 'in ni: Jesús, Sñe' nten cuityi 'in David, tyca 'tna ri' 'yan.

39 Nten nu nducua loo can' ngusun lo'o 'in ne' siyana tyucua seen tu'hua, una nde lye la msi'ya: Sñe' nten cuityi 'in David, tyca 'tna ri' 'yan.

40 Rcan' ydun Jesús, lo ngulo ni tñan siyana tsa te'en ne' 'in. Bra mdiyaa se'en ndun ni, nganicha' ni 'in ne':

41 ¿Ni na ndyca ri'? Mxcuen: Ni X'na, ndyca ran' siyana quila xaa quiloon.

42 Rcan' nu juin Jesús: Quila xaa quiloo, cua ndyca siyana yaña'an ri' 'yan.

43 Ticui' braa can' nguila xaa quiloo, ngutucui ndyca'an 'in ni lo nga'ni tnu 'in Ndiose. Lyigaa nten bra na'an ne' cha' can' nga'ni tnu ne' 'in Ndiose.

LUCAS 19

Cha 'in Jesús lo'o Zaqueo

- 1 Jesús nguia ndijin ni quichen Jericó,
- 2 can' ndi'in sca nu cuiyiya' nu naa Zaqueo, x'na nu nchiñi tñi.
- 3 Ndyca ri' chu'hui lyoo 'in Jesús, una a ncuā ñā'an 'in ni squi'ya nten quina'an can', a cuinta siyana lyu' ti ndyun.
- 4 Rcan' mdo'o msnan nde loo se'en ntsu'hui cha' tyijyin ni, can' ndyucuen sca loo yca nu naa sicómoro se'en nu ca ñā'an 'in ni.
- 5 Bra mdijin Jesús can', mxna'an ni nde cuaan lo na'an ni 'in, lo nu juin ni: Zaqueo, ndla ti qui'ya, siyana ri nii tsa'an se'en ndi'in.
- 6 Ndla ndsa ngüi'ya, tsu'hue ntsu'hui tiee ndyucuan xu'hue 'in ni se'en ndi'in.
- 7 Bra na'an nten cha' can' scaxca ne' mdisna yucui' ne', ni cha' mdiyaa ni se'en ndi'in sca nten qui'ya chelyuu.
- 8 Rcan' mditun Zaqueo lo nu juin 'in Ni X'na na: Ni X'na hua, ri nii taan tsa jlu'hue na nu ndi'in 'yan 'in nu ti'i, lo si ntsu'hui nu ngulan tñi 'in nducua la, jacua ya' xu'huan na 'in ne'.
- 9 Lo nu juin Jesús 'in: Na'an re ndi'in sca nu cua mdo'o laa, siyana lo'o lca nten cuityi 'in Abraham.
- 10 siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ljian nan ni 'in nu nguna' siyana tyo'o laa.

Cha 'in tsa tii msu nu msñi cuinta tñi

- 11 Siyana nee 'in ne' cha' nu ndyucui' ni, mdisna yucui' ni xca cha', a cuinta lcui' ti can' ndi'in Jerusalén, lo nten can' ngulucua ri' ne' siyana ticui' braa tisna culo Ndiose tñan 'in ne'.
- 12 Nu juin ni rcan': Sca ne' qui'yu nu ndun loo la 'in ne' nguiaa sca se'en tijyu', siyana caja sca cha' cuiya' nu culo tñan, la rcan' xitucui.
- 13 Bra ti lyiji tyo'o msi'ya 'in tsa tii msu 'in, lo mdaa tñi 'in ne' cuinta scaa ne', lo nu juin 'in ne': Cu'ni huan tñan lo'o tñi re 'yan lja tsa'an.
- 14 Una ta'a quichen tyi ti'i ri' ne' 'in, lo nga'an tñan ne' tucua sna nu ya su'hua qui'ya 'in se'en nguiaa, lo nu juin ne': A ndyca ri' hua siyana culo cua tñan 'hua.
- 15 Yato'o bra cua ngujuí cha' cuiya' can' nguila, rcan' msi'ya 'in msu nu msñi cuinta tñi can', siyana ca jylo ri' ni snu cua nga'ni na cana.

16 Lo nu juin nu mdiyaan culoo can': Ni X'na hua, tii tñi nga'nin cana lo'o tñi nu ndaa 'yan.

17 Lo nu juin x'na: Tsu'hue 'a, nu'huin lca sca msu nu lñi ndi'in cha' 'in, siyana nducua tñan lo'o chin' na nu mxnun 'in, can' cha' ri nii ntsu'huin cha' culo tñan 'in tii quichen.

18 Rcan' mdiyaan xca, lo nu juin: Ni x'na hua, ca'yu tñi nga'nin cana lo'o tñi nu ndaa 'yan.

19 Ticui' nguaña'an nu juin x'na can' 'in: Lo'o nu'huin ntsu'huin cha' culo tñan 'in ca'yu quichen.

20 Chun' nde'en can' mdiyaan xca lo ñujuin Ni x'na hua, nde tñi nu mdaa 'yan, tsu'hue 'a yu'huin se'en na 'yan,

21 ytsen 'in siyana tla 'a nxya sca cha', ndyucuan na nu a ndaa, lo nxo' na nu a ndya.

22 Rcan' mxcuen x'na 'in: Nu'huin lca sca msu nu a lñi ndi'in cha' 'in, ticuii' chun' yaan cha' nu yucui'. Si jlyo ri' siyana tla cha' ndyucuin', ndyucuan na nu a ndaan, lo nxon' na nu a Ndyan,

23 ¿ni cha' a mdaa tñi can' jñi' xca tucui, lo bra nguilan ri nii tyucuan 'in na lo'o sñe' na?

24 Rcan' nu juin x'na can' 'in nu ndun lucui' ti can': Tyucuan huan tñi 'in nu nde, lo taan huan na 'in nu cua ndia tii na 'in.

25 Mxcuen ne': Ni X'na hua, una cua ndia tii tñi 'in ne'.

26 Una tyucuin' lo'on huan sca cha', lyigaa nu cua ndia cha' tsu'hue 'in nde caja nu taa na 'in, una nu a ndia na 'in, lo chin' na nu ndia 'in nde caja nu culaa na 'in.

27 A cuinta lo'o nu ti'i ri' 'yan, nu a ncua ri' tucua cha' 'yan, can lo'on huan 'in can' lo cujuin huan 'in tlon.

Nguiten Jesús quichen Jerusalén

28 Bra cua mdyi yucui' ni cha' can', nducua loo ni nguiaa ni nde quichen Jerusalén.

29 Yato'o bra cua tiaa ti ne' quichen Betfagé lo'o quichen Betania, lcui' ti can' nducua qui'ya nu ndyucui' ne' lo'o lca Olivo, lo mxtucua loo ni 'in tucua ta'a nda'an ni,

30 lo' nu juin ni 'in: Yaan huan se'en ndi'in quichen lyu' ti cua, lo bra sten huan tu'hua quichen cua, ña'an huan ndyican' tun sca burru

cuine' ti nu a tucui lyiji tyucua. Xtin' huan 'in 'in lo quian lo'on huan 'in 'in.

31 Si nde'en nu cunicha' 'huan: ¿Ni cha' nxtin' huan 'in 'in? Lo ñujuin huan 'in ne' siyana Ni X'na na ndyca ri' 'in 'in.

32 Rcan' mdo'o tyucuaa ne' can' nguiaa ne', lo nguija lyoo 'in 'in tsaña'an nu juin ni 'in.

33 Lja ndun xti' 'in 'in, mdo'o x'na 'in lo nu juin 'in ne': ¿Ni cha' nxtin' huan burru cua?

34 Mxcuen ne': siyana Ni X'na na ndyca ri' 'in 'in.

35 Rcan' nguila lo'o 'in 'in se'en ndun Jesús, mxtya ste' chun' 'in, lo ndaa yaa' 'in ni ndyucuen ni chun' 'in.

36 Cua ña'an nguiaa ni, nsla sti ne' ste' ne' tucuiin can'.

37 Bra cua nguiaa ni lucui' ti qui'ya Olivo can', lyigaa nu nguia ndyca'an 'in ni tsatlyu lo'o ta'a nda'an ni, ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tiee ne' ndyucui' ne', lo ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose squi'ya scaxca cha' nu tnu nu cua na'an ne',

38 lo ndyucui' ne': —Tlyu cha' tsu'hue ntsu'hui 'in ni nu lca Ree nu lryan lo'o cha' cuiya' 'in Ni X'na na.— cua nga'ni chu'hue ni cha' 'na la ni' Cuaan, cu'ni tnu na 'in Ndiose.

39 Rcan' tucua sna ne' fariseo nu nguiaa lja nten can' nu juin ne' 'in ni: 'Nu'huin ni nu lca Mistro, xun lo'o 'in ta'a nda'an re siyana tyucua seen tu'hua ne'.

40 Mxcuen ni 'in ne': Tyucuin' lo'on huan sca cha', si nten re tyucua seen tu'hua ne', quee cua tyucui' na rcan'.

41 Cua tiaa ti ni tu'hua quichen Jerusalén, una bra na'an ni 'in na, ngüi'ya sca tucu'hua tiee ni lo yna ni,

42 lo nu juin ni 'in quichen can': Si ca jylo ri' cha' nu cu'ni tsu'hue 'in, nisiya tsu'hue sca tsan ti ri nii, una ndyucun yu'hui cha' re 'in.

43 Siyana cua lryan tsan nu chen ndyucui' 'in, caan ta'a cusuun su'hua lo'o 'in, tñan can' xca lo'o quee ca tyi'iin tsu' se'en ndi'in, lo nguaña'an su'hua ndyucun 'in,

44 cuijlyo can' 'in siya' ti tsatlyu lo'o sñe', lo ni sca quee lo a quinu scua 'a na chun' ta'a na, siyana a ndyucuan xu'hue 'in ni nu lryan se'en ndi'in.

Ngulo Jesús 'in nten nu ndyujui' na ni' lyaa

45 Rcan' nguiten ni ni' lyaa, lo ngulo ni 'in lyigaa nu ndyujui' lo nsi'i na se'en can'.

46 Nu juin ni 'in nten can': Quityi 'in Ndiose ndyucui' na: —Na'an 'yan lca na se'en ndyucui' ne' lo'on,— lo 'huan ngui'ni huan 'in na lca na —na'an tyi ne' cuna.—

47 Cuinta scaa tsan ndlu'u ni 'in nten ni' lyaa can', una nu ndlo ca tñan, tsatlyu lo'o ne' escriba lo'o qui'yu cula, ngana ne' ña'an nu cujui ne' 'in ni.

48 Una a jui ña'an cu'ni ne' tsaña'an nu ndyca ri' ne', siyana ña'an quichen can' nee 'in ne' cha' nu ndlu'u ni.

LUCAS 20

Cha' cuiya' nu ndun lo'o Jesús

1 Yato'o xca tsan lja ndlu'u Jesús 'in nten ni' lyaa, ndyucui' ni cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo tucua sna nu ndlo ca tñan ni' lyaa, tsatlyu lo'o ne' escriba, lo'o qui'yu cula mdiyaa ne' se'en ndun ni,

2 lo nu juin ne' 'in ni: Quitsa' 'hua, ¿la ngujui cha' cuiya' 'in lo'o cha' nu ngui'ni re, lo ti ca ndaa 'na 'in?

3 Mxcuen Jesús 'in ne': Lo'on na' ndyca ran' cunichan' 'huan sca cha', si ni ña'an xcuen huan 'yan.

4 Xuhua nu mducua tya 'in nten, ¿ta ni' cuaan mdo'o cha' cuiya' 'in, ta na nten chelyuu ndaa 'in na?

5 Rcan' scaxca ne' nganicha' ta'a ne': si ñujuin na siyana ni' cuaan mdo'o cha' cuiya' can', tina'an xcuen 'na, ¿ni cha' a yaña'an rin' huan 'in?

6 Si ñujuin na siyana nten chelyuu mdaa cha' cuiya' can', una ña'an nten quichen jyi'in ne' quee 'na, siyana jlyo ri' ne' siyana Xuhua can' ncuca sca nu mxiyucui' Ndiose 'in.

7 Mxcuen ne' 'in ni a jlyo ri' hua ti ca ndaa cha' cuiya' can' 'in.

8 Rcan' nu juin Jesús 'in ne': Lo'on na' a ca quitsan' 'huan la ngujui cha' cuiya' 'yan lo'o cha' nu ngui'nin re.

Cha' 'in ne' nducun' lo'o se'en nducua ti uva

9 Rcan' mxytaa Jesús sca cha' 'in nten can' lo nu juin ni: Sca ne' qui'yu yta sca jyaan xcui' ti uva, lo mxnu 'in na cuinta jlu'hue 'in nu chu'hui cuinta 'in na, rcan' mdo'o nguiaa sca se'en tijyu' x'ni.

10 Bra mdiyaa braa nu ntsu'hui cha' quio' si'yu can', nga'an tñan sca msu nu tyucuan na nu 'in. Una nu ntsu'hui cuinta 'in tñan can' mjyi'in 'in nu mdiyaa can', lo mdi xu'hua 'in ne' nguiaa ne' nguati ñ'an.

11 X'na tñan can' nga'an tñan xca msu 'in, una ticui' nguaña'an mjyi'in 'in nu mdiyaa can', cua ñ'an ti nga'ni lyo'o 'in ne', lo mdi xu'hua 'in can' nguiaa nguati ñ'an.

12 X'na tñan can' nga'an tñan xca msu 'in, nu cua ndyca sna, ticui' ti ñ'an yjui 'in ne' nu mdiyaa can' lo ngulo 'in ne' nde chun' lo'o.

13 Rcan' ngulucua ri' x'na tñan can': ¿Ni ñ'an cu'nin nii? Ca'an tñan 'in sñen' nu tca'a la 'yan, tina'an cu'ni cuinta cha' nu ndyucui' can' bra tiaa la cua.

14 Una nu ntsu'hui cuinta 'in tñan can', bra na'an llyan sñe' x'na tñan can' mdisna yucui' scaxca: Nde llyan nu culoo ca tñan nde, ndlan tin huan lo kujui na 'in lo quinu tñan re 'na.

15 Cui' braa ngulo 'in can' nde chun' lo'o, lo yjui ne' 'in. Rcan', ¿ni ñ'an ra cu'ni x'na tñan can' lo'o?

16 Xtucui lo kujui 'in nu ntsu'hui cuinta tñan can', lo taa 'in na cu'ni cuinta xca tucui. Bra ngune 'in ne' cha' nu yucui' ni, nu juin ne' rcan': ¡A cula ya' Ndiose 'na!

17 Una Jesús mxna'an ni se'en ndun ne' lo nu juin ni: ¿Ni cha' ndyca ri' tyucui' quityi 'in Ndiose bra ndyucui' na: —Quee nu mscuan tloo cuityi na'an, ri nii lca na quee nu nsñi tun 'in na'an?—

18 Lyigaa nu tlyu chun' quee can', quita can', una si quee can' tiu na chun' ne', jlyo ne' siya' ti.

Cha' 'in tñi nu mdaa ne' 'in César

19 Rcan' nu ndlo ca tñan ni' lyaa lo'o ne' escriba ngana ne' ñ'an nu quinu Jesús ticui' braa, siyana ngüi'ya ne' cuinta siyana cha' 'in ne' yucui' ni, una a nga'ni tiee ne' xñi ne' 'in ni siyana nguitsen ne' tloo nten quichen can'.

20 Una bra jui ñ'an 'in ne' nga'an tñan ne' tucua sna nu tsaa lo'o cha' cuiñi, lo cu'ni can' 'in siyana lca sca nten nu rsuun, siyana su'hua ne' qui'ya 'in ni lo'o cha' nu tyucui' ni, la rcan' tyaa ne' 'in ni yaa' bsya nu cu'ni cuiya' cha' 'in ni.

21 Lo nganicha' ne' 'in ni: 'Nu'huin ni nu lca Mistro, cua jlyo ri' hua siyana cui' ña'an ndlu'u, a cuinta scaña'an ti n'ni 'tna 'in nten, lo ndlu'u cha' nu lñi 'in Ndiose tsaña'an nu ntsu'hui cha' cu'ni na.

22 ¿Ta tsu'hue taan na tñi nu nñan César, ta na a tsu'hue 'a?

23 Una ngüi ri' ni siyana ndyucui' ne' cha' cuiñi, lo nu juin ni 'in ne': ¿Ni cha' ndyucuin' huan lo'on nguaña'an?

24 Tyaan huan sca tñi ña'an na. ¿Ti ngulucuin nga'an loo tñi re, lo ti niin nga'an 'in na? Mxcuen ne' 'in ni: César.

25 Nu juin ni rcan': Tyaan huan 'in César na nu ntsu'hui cha' caja 'in, cui' nguaña'an taan huan 'in Ndiose na nu 'in ni.

26 Squi'ya nten quina'an can' a ngujui ña'an su'hua ne' qui'ya 'in ni lo'o cha' nu yucui' ni, siya na nguinu tun seen ne' lo yuhue 'a ri' ne' cha' nu mxcuen ni.

Ne' saduceo lo'o cha' nu tyo'o qui'u nten

27 Rcan' mdiyaa tucua sna ne' saduceo se'en ndun ni, cui' ta nu a nguaña'an ri' siyana ntsu'hui cha' tyo'o qui'u nten, lo nganicha' ne' 'in ni:

28 'Huan ni nu lca Mistro, Moisé nga'an sca cha': — Sca ne' qui'yu nu cua ngujui cui'lyo'o lo si caja, lo ni sca sñe' ne' lo a mdi'in, rcan' ticui' ta'a ngula nu ngujui can' tyi'in lo'o ne' cuna'an can', lo si tyi'in sñe' ne' cu'ni ne' cuinta siyana sñe' ne' lo'o cui'lyo'o ca ne' lca can'—.

29 Xtyan sca cha', ndi'in sa cati ne' qui'yu, xcui' ta'a ngula ti. nu culo la can' ngujui cui'lyo'o, lo ngujui, una a mdi'in sñe' ne' lo'o.

30 Rcan' nu cua ndyca tucua can' mdi'in lo'o ne' cuna'an can', ticui' nguaña'an ngujui, lo ni sca sñe' lo a mdi'in lo'o ne'.

31 Ticui' nguaña'an lo'o nu cua ndyca sna can', ngujui, lo scaña'an ti yato'o 'in quita'a cati can', lo a mdi'in sñe' ne' lo'o.

32 Rcan lo'o ne' cuna'an can' ngujui.

33 Rcan', bra ntsu'hui cha' tyo'o qui'u nten, ¿ni ña'an can' lca cui'lyo'o ca ne' cuna'an can', siyana quita'a cati mdi'in lo'o ne'?

34 Rcan' mxcuen Jesús 'in ne': Nten ndi'in loo chelyuu re ndijyi cui'lyo'o ne',

35 una nten nu ndia xu'hue 'in lo'o xca chelyuu lo tyo'o qui'u, a ntsu'hui 'a cha' ti caja cui'lyo'o ne',

36 lo ni a caja can' siyana stu'hua ña'an ndi'in cha' 'in lo'o angajle, cua lca can' sñe' Ndiose siya cha' mdyo'o qui'u.

37 Una tsaña'an ndi'in cha' 'in ne' ngujui nu tyo'o qui'u, Moisé nga'an cha' re bra na'an 'in yca quiche' nu ndyiquin can', lo ndyucui' na siyana Ni X'na na lca ni —Ndiose 'in Abraham, Ndiose 'in Isaac, Ndiose 'in Jacob—.

38 A lca ni Ndiose 'in ne' ngujui, siya na lca ni Ndiose 'in ne' nu lu'u, siyana cuinta cha' nu 'in ni lyigaa nten lu'u ne'.

39 Rcan' tucua sna ne' escriba nu juin 'in ni: 'Nu'huin ni nu lca Mistro, cui' ña'an yucui'.

40 Lo ni xca cha' a nga'ni a tiee ne' cunicha' ne' 'in ni.

¿Ti sñe' lca Crixtu?

41 Rcan' nu juin ni 'in nten can': ¿Ni cha' ra ndyucui' nten siyana Crixtu lca ni ticui' sñe' nten cuityi 'in David?

42 ¿Ta tsi'i ticui' David nga'an sca cha' loo quityi Salmo, lo ndyucui' na: —Ndiose X'na na nu juin ni 'in Ni X'na: Tyucua tsu' cueen 'yan,

43 lja cu'nin cha' ta'a cusuun quinu nde tuquiya'?—

44 Ticuii' David ndloo naa 'in ni siyana lca ni X'na, ¿lo' ni ña'an ra lca ni sñe' nten cuityi 'in rcan'?

Msu'hua tiaa Jesús 'in nten lo'o cha' 'in ne' escriba

45 Lja nguina nten can' cha' nu ndyucui' ni, nu juin ni 'in ta'a nda'an ni:

46 Xñi huan cuinta 'huan lo'o ne' escriba, cui' nu ndiyaa ri' ndyucu' te' tucuin nu tsu'hue ña'an, ndiyaa ri' ne' bra ndijyi nu ndyucui' cha' 'in ne' lo'o rsuun se'en ndyca quiya', a cuinta ndyucua ne' la loo se'en n'ni tnu ne' 'in Ndiose ta se'en ndyca ta'a,

47 a cuinta ndlaa ne' na'an 'in ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti, can' cha' chaan ndyucui' ne' lo'o Ndiose tloo na'an nten, una can' nu tlyu la ndi'i tyijyin tiaa braa.

LUCAS 21

Cha' 'in ne' cuna'an nu mdaa sca lomstan

1 Mxna'an ni se'en nda'an tucua sna ne' cuilyiya' ndi'ya lomstan ni' lyaa can'.

2 A cuinta na'an ni bra mdiyaa sca ne' cuna'an nu ti'i nu nguinu cha' yucui' ti, can' mdi'ya ne' tucua ti tñi suhue ti.

3 Nu juin ni rcan': Nu chin ñi tyucuin' lo'on huan, ne' cuna'an nu nguinu cha' yucui' ti re, ti'i ña'an 'in ne', una quina'an la lomstan mdi'ya ne' que 'in lyigaa la ña'an nten re.

4 Siyana nten re mdi'ya ne' lomstan lo'o tñi nu cua nguinu ti 'in ne', una ne' cuna'an re, lo'o cha' ti'i chelyuu 'in ne' mdi'ya ne' ña'aaan tñi nu su 'in ne', tñi nu ntsu'huí cha' cu'ni tsu'hue 'in ne'.

Yucui' Jesús siyana ntsu'huí cha' caten laa

5 Mdisnan yucui' ni tucua sna cha' 'in laa can', siyana ndi'ya 'a nguia' cuityi na lo'o quee nu lca lomstan nu mdaa ne', lo nu juin ni 'in ne':

6 Tsaña'an nu na'an huan nducua na ri nii, una tiaa braa caja nu ngüityen 'in na, lo ni xca quee re a quinu scua 'a na chun' ta'a na.

Cha' nu tsato'o bra tsatii chelyuu

7 Rcan' nganicha' 'in ni: 'Nu'huin ni nu lca Mistro, quitsa' 'hua ni braa tsato'o cha' re, ¿lo' ni ña'an ca jylo ri' hua bra nu cua ndyucui lucui' cha' re?

8 Mxcuen ni 'in ne': Xñi huan cuinta siyana a tucui quiñilyo'o 'huan, siyana quina'an 'a nu caan lo tyucui' siyana lryan lo'o cha' cuiya' 'yan, lo tyucui' can': Na' lcan Crixtu, ta tyucui': Cua mdiyaa braa nu tyo'o laan huan. Una a tyucui ndyca'an huan 'in can'.

9 Bra cuna huan cha' siyana cua ndyca cusuun scaxca se'en, a lyca cha' cutsen huan siyana lyigaa cha' re ntsu'huí cha' ca na la nducua la, una tsi'i can' cha' cua tsatii chelyuu.

10 Ti nu juin la ni: Scaxca quichen tnu tyi'in cusuun,

11 ntsu'huí cha' quiñan lyee ya', a cuinta ntsu'huí cha' qui'ya bjñan ta quicha, lo ca tycan' ña'an cha' nu cutsen nten lo'o cha' nu tnu la ni' cuaan.

12 Una bra ti lyiji ca lyigaa cha' re, quinu huan yaa' nu taa ndi'i 'huan, lo tyaa ne' 'huan yaa' nu ntsu'huí cuinta se'en n'ni tnu ne' 'in Ndiose, su'hua ne' 'huan na'an tyucuan, lo squi'ya cha' 'yan tsa lo'o ne' 'huan tloo bsya tnu ta tloo ree,

13 ncuaña'an ca taa huan rsuun ña'an ndyca ri' nu tsu'hue 'in Ndiose.

14 Ni a su'huan huan cha' nduhue ri' tieen huan ña'an ntsu'huí cha' xcuen huan 'in nu cu'ni cuiya' cha' 'huan,

15 siyana cui' rcan' taan cha' tiaa 'huan lo'o cha' nu tyucuin' huan, lo lyigaa nu ti'i ri' 'huan a quija lyoo ña'an xcuen 'huan ta tyucui' siyana tsi'i ña'an ndyucuin' huan.

16 Hasta lo'o nten cula 'huan, ta'a ngulan huan, nten cuitiyi 'huan, ta ta'a tsu'hue huan ntsu'hui cha' tyaa 'huan yaa' bsya, lo kujui ne' 'huan,

17 lo lyigaa tucui xcuan tloo 'huan squi'ya cha' 'yan.

18 Una ni sca quichan' que huan lo a ntsu'hui cha' tyucuna' na.

19 Si 'huan ta loon huan lo'o cha' nu ljyan 'huan, rcan' tyo'o laan huan.

20 Una bra ña'an huan siyana cua msu'hua lo'o sundaru 'in quichen Jerusalén, ca jylo rin' huan siyana cua jlyo quichen can'.

21 Rcan' lyigaa nten nu ndi'in se'en lyi'ya loo Judea xnan yu'hui ne' loo qui'ya, cui' nguaña'an nu ndi'in quichen can' tyo'o tsu' ne', lo nu ngui'ni tñan ni' quixin' a xtucui 'a can' nde loo quichen.

22 Siyana lca na sca tsan nu taa Ndiöse ndi'i 'in ne', lo ca lyigaa cha' nu cua nguinu scua loo quityi 'in ni.

23 Una 'tna ca ne' cuna'an nu cua tycan ña'an, lo'o ne' nu nguiti' sñe', siyana caan ndi'i tnu loo chelyuu re, siya' cha' nsin' ri' nu ntsu'hui tiee Ndiöse.

24 Tisnan kujui ne' 'in nten lo'o espada, a cuinta ntsu'hui nu tsa lo'o ne' 'in presu sca tyucui chelyuu. Quichen Jerusalén can' ntsu'hui cha' quinu na yaa' ne' gentil, lo cu'ni ne' ña'an nu ndyca ri' ne' lo'o na hasta nu tia tsan nu cua mxtyaa Ndiöse.

Bra quiaan Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan xiya'

25 Rcan' ca tycan' cha' nu tnu loo cuicha, loo coo', lo'o loo cuila, nten chelyuu lyee 'a su'hua ne' cha' tiee ne', lo a jlyo 'a ri' ne' ña'an ti cu'ni ne' tsaña'an cueen ne tyi'a tujo'o siyana lyee nguitsa na,

26 tisna cu'ni na'an ri' ne' siyana lyee nguitsen ne', lo'o scaxca cha' tnu nu cua ljyan loo chelyuu re, siyana —lo'o ni' cuaan ntsu'hui cha' quiñan tucui na—.

27 Rcan' ña'an ne' 'in —Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan quiaan ni ni' coo — lo'o cha' cuiya' nu tlyu, lo xtyi sca xaa nu tsu'hue ña'an.

28 Bra tisna ca tycan' cha' re, cu'ni tnu tieen huan lo scuén huan tloon huan nde cuaan, siyana cua mdiyaa braa nu tyo'o laan huan.

29 Mxyta ni xca cha' lo nu juin ni: Xñi huan quinta tsaña'an ndyca ri' yca higo lo'o scaxca la yca,

30 bra ña'an huan siyana cua tisna tyucua lca' cuine' na, cua jlyo rin' huan siyana cua ndyucui lucuila' cha' quila quioo.

31 Cui' nguaña'an 'huan bra ña'an huan siyana cua ndyca scaxca cha' can', ca jlyo rin' huan siyana cua ndyucui lucuila' cha' nu culo Ndiose tñan 'in nten.

32 Nu chin ñi tyucuin' lo'on huan, nten re ti ndi'in ne' bra nu ntsu'hui cha' ca lyigaa cha' re.

33 Ni' cuaan lo'o chelyuu re, a quine cueen a na tiaa braa, una cha' nu ndyucuin' lo'on huan quinu scua na tsa tyucui braa.

34 Can' cha' xñi huan quinta siyana a cha'an yu'hui ni' carsya 'huan lo'o cha' nu ndyca loo chelyuu re, cha' cu'hui, cha' tucun', ti na'an lja rcan' sa Ntsu'hui caan cha' tnu can' chun' huan.

35 Siyana cha' tnu can' ntsu'hui cha' caan na tsaña'an ndyca ri' sca can' chun' nten chelyuu.

36 Can' cha' tyi'in tiaan huan lo tyucuin' huan lo'o Ndiose lyigaa braa, siyana tyo'o laan huan lo'o lyigaa cha' re lo tiaan huan tloo Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan.

37 Quinta scaa tsan ndlu'u ni 'in nten ni' lyaa can', lo bra nxiin tsan nxtucui ni nde loo qui'ya se'en lca Olivo.

38 Can' cha' tlya ti ndiyaa nten ni' lyaa can', siyana quine 'in ne' cha' nu ndlu'u ni.

LUCAS 22

Nga'ni cuiya' ne' cha' siyana quinu Jesús

1 Cua ndyucui lucui' cha' cu'ni ne' ta'a pascua, cui' bra ndyca ne' quijaxtlya nu a ndyu'hui na loo,

2 nu ndlo ca tñan ni' lyaa lo'o ne' escriba nan ne' ña'an nu cujuí ne' 'in Jesús, una nguitsen ne' tloo nten quichen.

3 Juda nu ndyucui' ne' lo'o lca Iscariote, cui' sca ta'a nu tityucua can', nguiten ne' xña'an ni' carsya 'in.

4 Ya nga'ni cuiya' cha' lo'o nu ndlo ca tñan ni' lyaa, tsatlyu lo'o nu lca que 'in sulyiya cha' 'in laa, ña'an ntsu'hui cha' tyaa 'in Jesús.

5 Ndiyaa 'a ri' ne' cha' can', lo nga'ni cuiya' ne' cha' lo'o siyana su'hua lyiya' ne' 'in.

6 Ncua sca cha' ti 'in lo'o ne', lo nguna ña'an tyaa 'in Jesús lja nu a nda'an nten can'.

Bra ycu siin Jesús xiya' ti lo'o ta'a mda'an ni

7 Mdiyaa tsan bra ndyucu ne' quijaxtlya nu a yu'hui na loo, lo lca na tsan nu 'ni cha' kujui ne' slya' ta'a pascua.

8 Rcan' nga'an tñan Jesús 'in Tyu lo'o Xuhua, lo nu juin ni 'in ne': Yaan huan lo cu'ni chu'huen huan na nu cu siin na ta'a pascua re.

9 Nu juin 'in ni: ¿La ndyca ri' cu'ni chu'hue hua 'in na?

10 Mxcuen ni 'in ne': Ña'an huan, bra sten huan loo quichen cua, can' tyucuan huan 'in sca nu lyi'ya sca te'en tyi'a, tyucui ndyca'an huan 'in hasta se'en sten sca ña'an.

11 Tyucuin' huan lo'o nu lca x'na na'an can': Ndeña'an ndyucui' ni nu lca Mistro: ¿La nducua na'an se'en cu siin ni lo'o ta'a nda'an ni ta'a pascua re?

12 Quitsa' 'huan se'en nducua sca na'an tlyu nu tucua piso, can' cua ndi'in lyigaa na nu cu'ni tsu'hue 'na, can' ntsu'hui cha' cu'ni chu'huen huan na nu cu siin na.

13 Rcan' mdo'o nguiaa, lo cui' ña'an nu juin ni 'in nguaña'an yato'o, can' nga'ni chu'hue na nu cu siin ne' ta'a pascua can'.

14 Bra mdiyaa braa can', ndi tucua ni loo misa lo'o ta'a nda'an ca ni.

15 Lo nu juin ni 'in ne': Lyee 'a lca tieen cu siin na lo'on huan ta'a pascua re, lja nu ti lyiji cajan.

16 Tyucuin' lo'on huan sca cha', a cu'nin 'an siin ta'a pascua re nde hasta la se'en ndlo Ndiose tñan.

17 Rcan' msñi ni vasu se'en ntsu'hui viñu, mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, lo nu juin ni 'in ne': Xñi huan 'in na lo co'on huan 'in na quinta scaan huan.

18 Tyucuin' lo'on huan sca cha', a co'on 'an viñu re nde hasta la se'en ndlo Ndiose tñan.

19 Rcan' msñi ni quijaxtlya, mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na, lo mdaa ni 'na 'in ne', rcan' nu juin ni: Nde nu lca cuinan' na', lo squi'yan huan tyaan 'yan. Tsa quiñan huan cu'ni huan cha' re lo xu'hua rin' huan 'yan.

20 Bra mdyi ycu siin ni, cui' nguaña'an msñi ni vasu se'en ntsu'hui viñu can', lo nu juin ni: Nde sca cha' nu cui, lo tnen nu quilu squi'yan huan caja ña'an cu'ni chu'huen huan cha' 'huan lo'o Ndiose.
21 Ña'an huan, nde nducuan na sca se'en ti lo'o nu ntsu'hui cha' tyaa 'yan.

22 Nu chin ñi siyana Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan ntsu'hui cha' tyijyin ni tsaña'an cha' nu cua ngujui 'in ni, una 'tna ca nu ntsu'hui cha' tyaa 'in ni.

23 Rcan' scaxca nganicha' ta'a si ti ca cu'ni cha' can'.

Ti ca lca nu ndun loo la

24 A cuinta mdisna ndyucui' ne' cha' ni ña'an nu lca nu ndun loo la.

25 Rcan' nu juin ni 'in ne': Ree nu ndi'in loo chelyuu re tla 'a ndlo tñan 'in nten, lo ti ndyucui' ne' siyana lca sca nu nda yaa' 'in nten.

26 Una 'huan tsi'i nguaña'an cu'ni huan, siyana sca nu ndun loo ljan huan ntsu'hui cha' cu'ni lyu' can' 'in, lo nu ntsu'hui cuinta 'huan cu'ni can' 'in tsaña'an ndyca ri' sca msu.

27 Rcan', ¿ni ña'an nu ndun loo la, nu nducua loo misa ta nu nsu'hua na loo misa? ¿Ta tsi'i nu nducua loo misa can'? Una na' lcan tsaña'an ndyca ri' sca msu 'huan.

28 'Huan a lyiji cula yaan' huan 'yan lo'o lyigaa ndi'i nu ndijin.

29 Can' cha' taan sca cha' cuiya' 'huan se'en culon huan tñan, cui' tsaña'an mdaa Stin cha' cuiya' 'yan,

30 siyana ca tyucuan huan lo cun na sca loo misa ti la se'en ntsu'hui cha' culon tñan, a cuinta ntsu'hui cha' tyucuan huan lo cu'ni cuiyan' huan cha' 'in quita'a tityucua lta ne' Israel.

Tyu ntsu'hui cha' xcuan tloo 'in ni

31 Lo ti nu juin la Ni X'na na: Simun, Simun, tyucuin' lo'o sca cha', ne' xña'an cua mjñan cha' cuiya' siyana scuin ti'in 'in tsaña'an ndyca ri' nscuin ne' si'yu trigo.

32 Una na' cua mjñan 'in Ndiose siya cha' 'in, siyana a cu'ni na'an ri' lo'o cha' nu nguaña'an ri', lo bra nu'huin titun, taa cha' tnu tiee 'in ta'a nguaña'an ri'.

33 Rcan' nu juin 'in ni: Ni X'na hua, cua nga'nin tieen siyana tsi'i tsaloo na'an tyucuan ti tsa'an lo'o, siya na cajan lo'o.

34 Lo nu juin ni: Tyu, tyucuin' lo'o sca cha', ti lyiji xi'ya che'e lo sna ya' tyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'yan.

Ntsu'hui cha' cui'ya espada

35 Ti nu juin la ni 'in: Bra nga'an tñan 'huan yaan huan, yu'cuin lo'on huan siyana a cui'yan huan tñi, ni cuijyin, ni a cui'yan huan quina, ¿ta nde'en na nguilyiji 'huan rean'? Mxcuen 'in ni: A sca na.

36 Nu juin ni 'in ne': Una ri nii, ca cui'yan huan tñi lo'o cuijyin, lo nu a ndia espada 'in, ca kujui' ste' lo xi'i sca na.

37 Tyucuin' lo'on huan sca cha', 'ni cha' tsato'o 'yan tsaña'an cha' nu cua nguinu scua loo quityi 'in Ndiose, lo ndyucui' na: —Tsatlyu mda'an ni lo'o nu nducun'.— Lyigaa cha' nu cua nguinu scua siya cha' 'yan, tsaloo na ca ti na.

38 Rcan' mxcuen 'in ni: Ni X'na hua, nde lo'o tucua espada 'hua. Lo nu juin ni: Cui' lya cuati.

Yucui' Jesús lo'o Ndiose se'en lca Getsemaní

39 Rcan' mdo'o ni nguiaa ni nde loo qui'ya Olivo, cui' tsaña'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ni, lo'o ta'a nda'an ni nducui ndyca'an 'in ni.

40 Bra mdiyaa ni can' nu juin ni 'in ne': Tyucuin' huan lo'o Ndiose siyana a sten cha' a tsu'hue tien huan.

41 Mdo'o tsu' ni tsaña'an se'en nduguun ne' sca quee, can' mdi'ya xtyin' ni lo mdisna yucui' ni lo'o Ndiose:

42 Nu'huin ni nu lca Stin, a ndyca ran' tyijin ndi'i re, una tsi'i ña'an nu ndyca ran', siya na cu'ni ña'an nu ndyca ri'.

43 Rcan' ngulu'u tloo sca angajle 'in ni nu mdo'o la ni'cuaan siyana ta yaa' 'in ni.

44 Loo cha' ti'i ntsu'hui 'in ni, nde lyee la yucui' ni lo'o Ndiose, lo mdisna nguilu tyi'a jta ni la lyuu tsaña'an ndyca ri' tne.

45 Bra mdyi yucui' ni lo'o Ndiose, mditun ni lo nguila ni se'en nducua ta'a nda'an ni, nguija lyoo ni 'in ne' lja' ne' siyana lyee nu'un ri' ne'.

46 Lo nu juin ni 'in ne': ¿Ni cha' ljan' huan? Quitucuin huan lo tyucuin' huan lo'o Ndiose siyana a sten cha' a tsu'hue tien huan.

Bra mdyaa Juda 'in Jesús

47 Lja ndyucui' ni cha' can' mdiyaan nten quina'an, lo Juda cui' ta'a tityucua can', nducua loo loo nten can', mdiyaa se'en ndun Jesús siyana tyucui' cha' 'in ni.

48 Rcan' nu juin Jesús 'in: Juda, ¿ta nguaña'an mdyaa 'in Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan lo'o ña'an nu yucui' cha' 'yan?

49 Bra na'an ta'a nda'an ni cha' nu ndyca, lo nu juin 'in ni: Ni X'na hua, ¿ta si'yu hua 'in ne' lo'o espada re?

50 Sca ta'a nda'an ni msi'yu nscan msu 'in nu ndlo ca tñan ni' lyaa can', tsu' cueen.

51 Nu juin Jesús 'in ne': Cui' lya tsacua ti ña'an. Rcan' yla' Jesús nscan msu can', cui' bra ndyca na 'in.

52 Rcan' yucui' Jesús lo'o lyigaa nu lryan xñi 'in ni, cui' nu ndlo ca tñan ni' lyaa tsatlyu lo'o nu lca que 'in sulyiya nu ntsu'hui cuan 'in laa, lo'o qui'yu cula, lo nu juin ni 'in ne': ¿Ni cha' lo'o yca lo'o espada nducua yaan' huan lryan 'yan huan 'yan tsaña'an ndyca ri' huan lo'o sca ne' cuna?

53 Lyigaa braa mda'an lo'on huan ni' lyaa, ¿ni cha' a msñi huan 'yan rcan'? Una ri nii mdiyaa braa nu ndyuhui tan huan tsaña'an nu ndlo ne' xña'an tñan 'huan.

Bra mscuan tloo Tyu 'in Jesús

54 Rcan' msñi ne' 'in Jesús, ya lo'o ne' 'in ni se'en nducua na'an 'in ne' nu ndlo ca tñan ni' lyaa. Tyu can' tijyu' ti mducui ndyca'an 'in nten can'.

55 Jlu'hue lyiya' mxcu'u ne' quii', ca tyi'iin loo na ndi tucua ne', a cuinta lo'o Tyu ndi tucua lja can'.

56 Sca ne' cuna'an nu lca msu, bra na'an ne' siyana lo'o Tyu nducua can', mxna'an tsu'hue ca ne' 'in, lo nu juin ne': Lo'o nu nde ta'a nda'an nu cua.

57 Una mscuan tloo cha' can' lo nu juin: A ndyu'hui lyoon 'in nu ndyucui' huan cha' 'in cua.

58 Chun' nde'en can' ticui' nguaña'an nu juin xca ne' 'in Tyu can': Lo'o nu'huin ta'a nda'an 'in nu cua. Mxcuen rcan': A lo'on na'.

59 Sa ndyijyin sca braa ti, mdo'o yucui' xca lo nu juin: Nu chin ñi s'ni, siyana lo'o nu nde lca ta'a nda'an nu cua, siyana lca ne' Galilea.

60 Mxcuen Tyu: A jlyo ran' ni cha' 'in ndyucui'. Lja nu ti ndyucui' cha' can' mdo'o si'ya sca che'e.

61 Rcan' Ni X'na na mxna'an ni se'en ndun Tyu can', cui' bra mxu'hua ri' cha' nu yucui' ni bra nu juin ni 'in: Ti lyiji xi'ya che'e sna ya' tyucui' siyana a ntsu'hui lyoo 'yan.

62 Mdo'o Tyu can' nde chun' na'an, lo yna siyana ndyijyin ya' ti'i ntsu'hui tiee.

Bra mji'in ne' 'in Jesús

63 Nu nsñi cuinta 'in Jesús mjincha' ne' lo mji'in ne' 'in ni,

64 a cuinta mscan' ne' sca te' tloo ni, myjcuan' ne' 'in ni, lo ndyucui' ne': ¿Tyucui' ti ca myjcuan' tloo?

65 Quina'an 'a cha' ti'i yucui' ne' 'in ni.

Ncua cuiya' cha' 'in Jesús lo'o cha' 'in laa

66 Bra ngüi'ya xaa can', tsatlyu nguio' ti'in lyigaa qui'yu cula lo'o nu ntsu'hui cuinta laa 'in ne' lo'o ne' escriba, mdiya lo'o ne' 'in ni se'en ntsu'hui cha' ca cuiya' cha' 'in ni, lo nu juin ne' 'in ni:

67 ¿Ta cui' lca Crixtu? Quitsa' yla 'hua. Mxcuen ni 'in ne': Si tyucuin' lo'on huan siyana cuin', a tsaña'an rin' huan 'yan.

68 A cuinta si cunichan' 'huan sca cha', ni a xcuen huan 'yan, lo ni a culaan huan 'yan.

69 Una ti ri nii —mdi tucua Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan tsu' cueen 'in Ndiose—.

70 Lyigaa ne' nu juin ne' 'in ni: ¿Ta sñe' Ndiose lca rcan'? Mxcuen ni 'in ne': 'Huan ndyucuin' huan nguaña'an.

71 Rcan' nu juin ne': A 'ni 'a cha' ti cuna na xca tucui nu taa rsuun cha' 'in ne' re, siyana cuin' na ngune 'na cha' nu mdo'o tu'hua.

LUCAS 23

Ncua cuiya' cha' 'in Jesús tloo Pilato

1 Cui' ña'an braa mditun lyigaa nten can', lo ya lo'o ne' 'in Jesús tloo Pilato.

2 Msu'hua ne' qui'ya 'in ni tloo, lo ndyucui' ne': Nguija lyoo hua 'in ne' re nxlu ti'in 'in nten quichen, ndyucui' siyana a taa 'a hua tñi 'in César, a cuinta ndyucui' siyana cui' lca Crixtu, lo lca ree.

3 Rcan' nganicha' Pilato 'in ni: ¿Ta cui' lca Ree 'in ne' judio? Mxcuen ni 'in: 'Nu'huin ndyucui' cha' re.

4 Rcan' nu juin Pilato 'in nten lo'o nu ndlo ca tñan ni' lyaa can': A sca qui'ya nguija lyoon 'in ne' re.

5 Una nten can' nde lyee la mdun loo cha' 'in ne' lo ndyucui' ne': Mxlu ti'in 'in nten quichen lo'o cha' nu ndlu'u ña'aaan se'en lyi'ya loo Judea, lo mdisna ti la se'en lca Galilea.

Yaa Jesús tloo Herode

6 Bra ngune 'in Pilato siyana nga'ni ti'ya ne' Galilea, rcan' nganicha' 'in ne' si Jesús lca ni ne' Galilea.

7 Bra ncuá l'jyo ri' Pilato siyana mdo'o ni se'en lyi'ya loo Galilea se'en ndlo Herode tñan, rcan' ngulo tñan siyana tsa lo'o ne' 'in ni tloo Herode, siyana lja rcan' ntsu'hui ne' quichen Jerusalén.

8 Mdiyaa 'a ri' bra na'an 'in Jesús siyana ti s'ni ndyca ri' ña'an 'in ni, quina'an 'a cha' cua yna lo ndyuhui ta ni braa cu'ni ni sca cha' nu tnu tloo.

9 Quina'an 'a cha' nganicha' 'in ni, una a sca cha' can' mxcuén ni.

10 Lyigaa nu ntsu'hui cuinta laa 'in ne' tsatlyu lo'o ne' escriba, nde lyee la msu'hua ne' qui'ya 'in ni.

11 Rcan' Herode lo'o sundaru 'in mscuan tloo 'in ni lo mjincha' 'in ni, lo mxcu' sca te' tsu'hue ña'an 'in ni, xiya' nga'an tñan 'in ni nde se'en ndi'in Pilato can'.

12 Ncuaña'an ndyca tsu'hue cha' 'in Pilato lo'o Herode, siyana ti culoo a tsu'hue ndi'in.

Ngulo Pilato tñan siyana caja Jesús

13 Rcan' mxo' ti'in Pilato 'in lyigaa nu ndlo tñan ni' lyaa, tsatlyu lo'o nu lyi'ya tñan lo'o nten quichen can',

14 lo nu juin 'in ne': Ndiyan lo'on huan 'in ne' re tloon lo ndyucuin' huan siyana nxlú ti'in nten quichen, una cua ngani chan' 'in tloo na'an huan, lo a sca qui'ya nguija lyoon 'in ña'an nu nsu'huan huan qui'ya 'in.

15 Ni Herode, lo a ngulo qui'ya 'in bra nga'an tñan 'in yaa. Can' cha' tyucuin' lo'on huan, a ndyo'o tñan caja siyana a sca qui'ya nga'ni.

16 Culaan 'in ndi'a bra cua ngu'ni.

17 Sca cha' nu ntsu'hui 'in ne', njñan ne' siyana ndlyaa sca presu scaa yjan bra ndyca ta'a can'.

18 Una nten quina'an can' tsatlyu ndyucui' ne' cueen: ¡Yjui 'in ne' re lo culaa 'in Barrabás!

19 Ntsu'hui na'an tyucuan siyana mxlu ti'in nten quichen, a cuinta yjui nten.

20 Xiya' yucui' Pilato lo'o nten can' siyana lca tiee culaa 'in Jesús.

21 Una nten can' yucui' cueen ne': ¡Jyi'in ca'an 'in loo cursi, jyi'in ca'an 'in loo cursi!

22 Rcan' yucui' Pilato lo'o nten can' nu cua ndyca sna ya': ¿Ni na nga'ni ne' re? A sca qui'ya nguija lyoon 'in cha' caja. Can' cha' qui'ni lo ndi'a culaan 'in.

23 Una nde lyee la yucui' ne' lo mjñan ne' cha' siyana tyca'an ni loo cursi. Mdun loo cha' 'in ne' tsatlyu lo'o nu ntsu'hui cuinta laa 'in ne'.

24 Rcan' mdaa Pilato cha' cuiya' siyana cu'ni ne' ña'an nu ndyca ri' ne'.

25 Ngulaa 'in ne' nu mjñan nten can' cha' lyaa, nu ntsu'hui na'an tyucuan siyana mxlu ti'in nten, a cuinta yjui nten, lo mdyaa Pilato 'in Jesús yaa' ne'.

Bra ngujui Jesús loo cursi

26 Tucuiin nguia lo'o ne' 'in ni mdyucua ne' 'in sca nu yaa tñan ni' quixin', Simun nu mdo'o quichen Cirene, nga'ni ne' cha' siyana cui'ya cursi nu lyi'ya Jesús lo tyucui ndyca'an 'in ni.

27 Quina'an 'a nten nguia ndyca'an 'in ni, cui' nguaña'an ne' cuna'an nguia nguina squi'ya ni.

28 Una Jesús mxna'an ni nde chun' se'en ljian ne', lo nu juin ni 'in ne': 'Huan ne' cuna'an Jerusalén, a cuna lo'on huan 'yan, cuna lo'on huan 'huan lo'o sñe' huan.

29 Tyucuin' lo'on huan sca cha', ljian sca tsan bra caja nu tyucui': Tsu'hue ca xu'hue ne' cuna'an nu a ndaa Ndiose cha' cuiya' tyi'in sñe', nu a siya' ncua tna, ni a na'an ne' yti' sñe' ne' 'in ne'.

30 —Rcan' tyucui' nten can' lo'o qui'ya: Tyco'o ti'in 'hua, cui' nguaña'an tyucui' ne' lo'o qui'ya suhue ti: Tucun ti'in 'hua—.

31 Si nguaña'an ngui'ni lyo'o ne' 'in sca yca ya'a, ni xnu ca cu'ni ne' lo'o sca yca bityi.

32 A cuinta nguia lo'o ne' 'in tucua nu nducun' siyana stu'hua caja lo'o Jesús.

- 33 Bra mdiyaa ne' se'en naa que jyo'o, can' mji'in ca'an ne' 'in ni loo cursi, a cuinta lo'o nu nducun' nga'an loo cursi, scaa sca tsu' 'in ni.
- 34 Rcan' nu juin Jesús: 'Nu'huin ni nu lca Stin, cu'ni cha' tlyu ri' 'in nten re siyana a jlyo ri' ne' ni na ngui'ni ne'. —Ticui' lja can' ngasaa ne' sten', ngulo ne' sorte 'in na—.
- 35 Nten can' nan cui'ya ne' 'in ni, lo nu lca tñan can' ndyucui' ca'an 'in ni: Nu nde ngulo laa 'in xca tucui, ¿ni cha' a culo laa 'in si na chin ñi lca Crixtu, ni nu mdo'o hui ca 'in Ndiose?
- 36 Lo'o sundaru mstyí lyo'o 'in ni, lo ncuá ri' xco'o vinagre 'in ni, 37 lo ndyucui': Si nu'huin lca Ree 'in ne' judío, culo laa 'in ticuii'.
- 38 A cuinta nga'an sca cha' que cursi can' cha' griego, cha' latin, lo'o cha' hebreo, lo ndyucui' na: Nde nu lca Ree 'in ne' judío.
- 39 Sca nu nducun' nu ta'a nga'an ni loo cursi mdisna yucui' ca'an 'in ni: Si nu'huin lca Crixtu, culo laa 'in ticuii', rcan' culo laa 'hua.
- 40 Mxcuen xca can' lo ngusun lo'o 'in: Ni chin' ti lo a ntsen nu'huin tloo Ndiose, lo nde ña'an ndijin na ndi'i.
- 41 Nga'an cha' 'na tyijyin na ndi'i re, squi'ya tñan nu nga'ni na, una nu nde a sca cha' a tsu'hue nga'ni.
- 42 Rcan' nu juin 'in Jesús: Xu'hua ri' 'yan bra tiaa se'en culo tñan.
- 43 Rcan' mxcuen Jesús 'in: Nu chin' ñi tyucuin' lo'o, ti ri nii cua ndi'in lo'on la ni' Cuaan.
- 44 Sa ntsu'hui ndi'ya cuaan ntsu'hui braa cua sna siin, ngüi'ya tla sca tyucui se'en can'.
- 45 Cuicha a yu'hui 'a xaa, lo te' tlyu nu nducui la ni' lyaa can' mda' na jlu'hue la na, mdo'o na tucua yu'hue.
- 46 Rcan' cueen 'a msi'ya Jesús: 'Nu'huin ni nu lca Stin, —tuyaa' xnun carsya 'yan—, lo ña'aan mdyi yucui' ni cha' re ngujui ni.
- 47 Bra na'an nu lca que 'in sundaru cha' nu yato'o, cui' bra nga'ni tnu 'in Ndiose lo nu juin: Chin' ñi, ne' re ncuá sca nten nu lñi ndi'in cha' 'in tloo Ndiose.
- 48 Nten quina'an nu nguio' ti'in can' bra na'an ne' cha' nu yato'o, mxtucui ne' lo myjcuán' ne' jyan tiee ne' loo ti'i ntsu'hui tiee ne'.
- 49 Una lyigaa nu lca ta'a tsu'hue ni, lo'o ne' cuna'an nu ngutucui ndyca'an 'in ni ti la se'en lca Galilea, tijyu' ti ndun ne' nan' cui'ya ne'.

Bra ngutsi' Jesús

50 Can' ndi'in sca nu naa See nu mdo'o quichen Arimatea se'en lyi'ya loo Judea, lca sca qui'yu cula 'in ne' judio, tsu'hue nten lca lo lñi ndi'in cha' 'in.

51 Lo'o ndyuhui ta ni braa culo Ndiose tñan 'in nten, a cuinta bra nga'ni cuiya' ne' cha' 'in Jesús a nga'ni stu'hua lo'o ne', ni lo'o ña'an nu nga'ni ne'.

52 Ya jñan cha' cuiya' 'in Pilato si ca cutsi' 'in Jesús.

53 Bra mdyi'ya 'in ni loo cursi ngüixen sca te' 'in ni, lo ya ngutsi' 'in ni sca tuquee nu cua lca nguia', se'en nu a tucui lyiji quitsi'.

54 Lca na vierni siin nu cua tisna xtñan' ne' judio.

55 Tsalca ne' cuna'an nu ngutucui ndyca'an 'in ni ti la se'en lca Galilea, mdiya ndyca'an ne' 'in ni se'en ngutsi' ni, lo na'an ne' ña'an mxtyaa ne' 'in ni tucuaa can'.

56 Rcan' mxtucui ne' nguiaa ne', nga'ni chu'hue ne' tyi'a txi nu chu'hui 'in Jesús, lo mxtñan' ne' tsan can' ña'an cha' nu cua ntsu'hui 'in ne'.

LUCAS 24

Bra mdyo'o qui'u Jesús

1 Una culoo tsan nu mducua smana can', tlya ti nguiaa ne' cuna'an tucuaa can', lyi'ya ne' tyi'a txi nu cua ncua tsu'hue, a cuinta lo'o tyucua xñan ne' cuna'an ta'a nguiaa ne'.

2 Bra mdiyaa ne' na'an ne' siyana cua mdo'o ntan quee nu ndyucun tucua can'.

3 Rcan' nguiten ne' lo 'a na'an 'a ne' su Ni X'na na.

4 Lja ndun yuhue ri' ne' cha' can', sa ntsu'hui mdo'o tun tucua ne' qui'yu nu lcu' te' tsu'hue ña'an lo xaa.

5 Loo nu lyee ytsen ne', cha' mdi'ya ti'in ne' tloo ne', lo nu juin 'in ne': ¿Ni cha' nda'an nan huan 'in sca nu lu'u lja ne' cua ngujui?

6 A ntsu'hui 'a ni nde, cua mdyo'o qui'u ni. Xu'hua rin' huan ña'an yucui' ni lo'on huan bra mdi'in ni se'en lca Galilea,

7 bra nu juin ni: Ne' Qui'yu nu Mdo'o la ni' Cuaan, caja nu tyaa 'in ni yaa' nten qui'ya chelyuu, jyi'in ca'an ne' 'in ni loo cursi, una nu cua ca sna tsan ntsu'hui cha' tyo'o qui'u ni.

8 Rcan' mxu'hua ri' ne' cha' nu yucui' ni.

9 Cui' braa mdo'o ne' nguia yitsa' ne' 'in cha tixca ta'a mda'an ni lo'o lyigaa la ña'an ne' cha' nu yato'o.

10 Tsalca ne' nu mdaa rsuun cha' re lo'o ta'a mda'an ni lca María Magdalena, Juana, lo'o María jyi'an Jacobo, a quinta lo'o tyucua xñan ne' cuna'an nu ta'a nda'an ne'.

11 Una ta'a mda'an ni msque' ri' siyana la xnan yucui' ne' cuna'an can', lo a yaña'an ri' 'in ne'.

12 Una Tyu can' msnan ya na'an se'en ngutsi' ni, lo bra mxna'an su te' nu ngüixen ti ni, rcan' mxtucui lo ndyijyin ya' nduhue ri' siya cha' nu yato'o can'.

Bra nguiaa Jesús tucuiin Emaús

13 Yato'o cui' tsan can' mxtucui tucua nu nguiaa nde quichen Emaús, lo a tjiyu' nguinu na quichen Jerusalén, sa ntsu'hui lyoo tixca kilometro.

14 Nguia taa cha' ña'an cha' nu yato'o can'.

15 Lja nguia yucui' cha' can', mdiya ndyca'an Jesús 'in ne',

16 una ndyucun cha' tiaa 'in ne' lo a ncua chu'hui lyoo ne' 'in ni.

17 Lo nu juin ni 'in ne': ¿Ni cha' nguia taan huan, lo nu'un rin' huan?

18 Sca can' naa Cleofas, lo mxcuen 'in ni: ¿Ta scati nu'huin yaa Jerusalén, a lyiji ca jlyo ri' cha' nu cua ndyca sna tsan ti re?

19 Rcan' nu juin ni 'in ne': ¿Ni na ndyca? Mxcuen 'in ni: Cui' cha' 'in Jesús Nazaret, sca nu mxiyucui' Ndiose 'in, tlyu cha' cuiya' mda'an lo'o ni lo'o cha' nu yucui' ni lo'o ña'an nu nga'ni ni, lo yu'hui cuiya' ri' Ndiose 'in ni, cui' nguaña'an lo'o nten.

20 Yato'o nguinu ni yaa' nu ntsu'hui quinta 'in laa tsatlyu lo'o nu lca bsya 'na, lo msu'hua ne' qui'ya 'in ni hasta se'en mji'in ca'an ne' 'in ni loo cursi.

21 Una huare' ncua ri' hua siyana cui' ni culo laa ni 'in ne' Israel, lo cua nguiaa sna tsan yato'o cha' re.

22 A quinta tucua sna ne' cuna'an msu'hua ne' cha' nduhue ri' tiee hua, tlya ri nii yaa ne' tucuaa can',

23 lo siyana a nguija lyoo 'a ni 'in ne' mxtucui ne', mdaa ne' rsuun siyana na'an ne' angajle, can' nu ngüitsa' 'in ne' siyana lu'u ni.

24 Cui' nguaña'an tucua sna ta'a nda'an hua yaa tucuaa can', lo nguija lyoo 'in na cui' ña'an yucui' ne' cuna'an can', una a na'an 'in ni.

25 Rcan' mxcuen ni 'in ne': ;Ta chin' 'a cha' tiaa 'huan, ta a nguaña'an ri' huan lyigaa cha' nu nga'an scua nu mxiyucui' Ndiose 'in ti s'ni!

26 ¿Ta tsi'i la nducua la ntsu'hui cha' tyijyin ni nu lca Crixtu ndi'i, la rcan' sten ni la ni'cuaan loo xaa 'in ni?

27 Rcan' ti la se'en mdisna nga'an Moisé nguiyo scua yla ni cha' 'in ni lo'o, nguaña'an ya quiñan ni lo'o cuinta scaa quityi nu nga'an lyigaa la ña'an nu mxiyucui' Ndiose 'in.

28 Bra mdiyaa loo quichen se'en ntsu'hui cha' quinu, nga'ni ni cha' siyana tijyu' la tsaan ni.

29 Una yucui' lo'o ni siyana quinu ni lo'o, lo nu juin: ¿Ni cha' a quinu lo'o hua, siyana cua ngusiin lo cua qui'ya tla? Rcan' nguiten ni ña'an se'en ntsu'hui cha' quinu ni lo'o.

30 Yato'o lja nducua ni loo misa can' lo'o, msñi ni sca quijaxtlya, mdyaa ni xu'hue 'in Ndiose, msu'hue ni 'in na lo mdaa ni 'na 'in ne'.

31 La rcan' nguila cha' tiaa 'in ne', lo yu'hui lyoo ne' 'in ni, una a ncuatycan' 'a ni.

32 Mdisnan yucui': Chin ñi tsaña'an nu ngüi ri' carsya 'na lja ndaa ni cha' tucuiin lryan na, bra ngüiyo scua yla ni cha' nu nducua loo quityi 'in Ndiose.

33 Ticui' braa can' mxtucui ne' nde quichen Jerusalén, nguija lyoo 'in cha tixca ta'a mda'an ni nguio' ti'in lo'o lyigaa la ña'an ne',

34 lo ndeña'an ndi'in yucui' ne' bra mdiyaa: Nu chin ñi ca siyana cua mdyo'o qui'u Ni X'na na, cua ngulu'u tloo ni 'in Simun re.

35 Rcan' mdisna mdaa tyucuaa ne' can' rsuun tsaña'an cha' nu yato'o 'in tucuiin nguiaa ne', lo ña'an yu'hui lyoo 'in ni bra msu'hue ni quijaxtlya can'.

Ngulu'u tloo Jesús 'in ta'a mda'an ni

36 Lja ndyucui' cha' can', sa ntsu'hui ngulu'u tloo Jesús jlu'hue la se'en nguio' ti'in ne', lo nu juin ni 'in ne': Tsu'hue ti tyi'in huan scaxcan huan.

37 Lyigaa ne' ytsen ne', lo a ngüijlyo 'a ri' ne' ña'an ti culucua ri' ne', msque' ri' ne' siyana sca cui'in ti na'an ne'.

38 Rcan' nu juin ni: ¿Ni cha' nguitsen huan, lo ngui'ni tucua rin' huan?

39 Ta quinn huan yaan' lo'o quiyan' lo ca jylo rin' huan siyana na' lcan. Calan' huan 'yan lo ca jlyo rin' huan, siyana sca cui'in a ntsu'hui tijyan na lo ni a ntsu'hui cuinan' na tsaña'an nu na'an huan 'yan ri nii.

40 Bra yucui' ni cha' can', ngulu'u ni yaa' ni lo'o quiya' ni.

41 Ndyijyin ya' tsu'hue ntsu'hui tiee ne' can cha' ngui'ni tucua ri' ne', a cuinta nduhue ri' ne', can' cha' nu juin ni 'in ne': ¿Ta a sca na ndia 'huan cun na?

42 Rcan' mdaa ne' tsa yu'hue cuila nu cua nque' 'in ni, lo'o scua' cuitun nu ntsu'hui cuiñan'.

43 Msñi ni 'in na lo yucu ni 'in na tloo na'an ne'.

44 Rcan' nu juin ni 'in ne': Nde cha' yucuin' bra mda'an na lo'on huan, siyana 'ni cha' tsato'o cha' nu ndyucui' quityi 'in Ndiose cha' 'yan, quityi nu nga'an Moisés lo'o lyigaa la ña'an nu mxiyucui' Ndiose 'in, lo'o quityi salmo.

45 Msla ni cha' ttaa 'in ne' siyana qui'ya ne' cuinta ña'an ndyucui' quityi 'in Ndiose,

46 lo nu juin ni 'in ne': Nde cha' nu nguinu scua, Ni nu lca Crixtu ntsu'hui cha' tyijyin ni ndi'i hasta caja ni, una tyo'o qui'u ni bra quita'a sna tsan.

47 A cuinta caja nu tya'an yucui' cha' re lo'o cha' cuiya' 'in ni sa tyucui chelyuu, siyana xtun ri' ne' qui'ya 'in ne' lo cu'ni Ndiose cha' tlyu ri' 'in ne', lo tisna tyucui' ne' cha' re se'en lca Jerusalén.

48 'Huan lcan huan nu na'an tloo cha' re.

49 Tyucuin' lo'on huan sca cha', na' ca'an tñan cha' nu cua mxyaa Ndiose lo'o huan, una tyuhuitan huan quichen Jerusalén re hasta braa tyucuan huan cha' cuiya' nu tyo'o la ni' Cuaan.

Bra ndyucuen Jesús la ni' Cuaan

50 Rcan' mdiya lo'o ni 'in ne' nde tu'hua quichen Betania, lo mscuen ni yaa' ni lo ngulucuan ni 'in ne'.

51 Yato'o lja ndlucuan ni 'in ne' mdisna ndyucuen ni la ni' Cuaan.

52 Bra mdyi nga'ni tnu ne' 'in ni, mxtyucui ne' nde quichen Jerusalén, tsu'hue a ntsu'hui tiee ne'.

53 Lyigaa braa nda'an ne' ni' lyaa, ngui'ni tnu ne' 'in Ndiose lo
ndyaa ne' xu'hue 'in ni. Amen.